

**Letno poročilo družbe Gorenje, d.d.,
in konsolidirano letno poročilo
Skupine Gorenje 2003**

... Gorenje je eden vodilnih evropskih proizvajalcev gospodinjskih aparatov s tehnično, tehnološko in poslovno odličnostjo ...

... razume in razvija odgovornost do kupcev, lastnikov, zaposlenih in okolja...

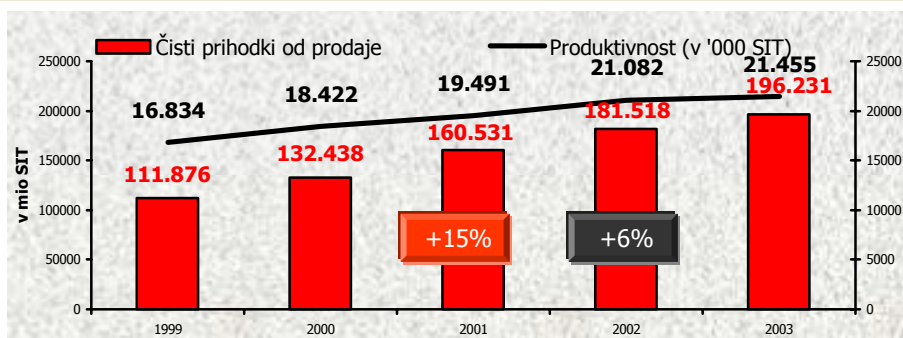
... pripravljeno je na vstop Slovenije v Evropsko unijo – z optimizmom in strategijo mednarodne odličnosti...

	Vsebina	Stran
	Dosežki v letu 2003	4
	Pismo delničarjem	9
	Poročilo Nadzornega sveta	11
1.	Splošni podatki	14
1.1.	Dejavnost	14
1.2.	Sestava Skupine	14
1.3.	Organiziranost Skupine	16
1.4.	Organi upravljanja in nadzorni organi	16
2.	Poslovno poročilo	17
2.1.	Vizija, poslanstvo, vrednote in strateški cilji	17
2.2.	Gospodarske razmere in tržni položaj v letu 2003	18
2.3.	Prodaja	20
2.4.	Proizvodnja	24
2.5.	Nabava	26
2.6.	Razvoj	27
2.7.	Naložbe	29
2.8.	Upravljanje kakovosti	33
2.9.	Ravnanje z zaposlenimi	34
2.10.	Informatika in telekomunikacije	36
2.11.	Finančno upravljanje	38
2.12.	Upravljanje s tveganji	38
2.13.	Odgovornost do okolja	40
2.14.	Ustvarjanje vrednosti za lastnike	42
2.15.	Načrti in pogoji delovanja v letu 2004	45

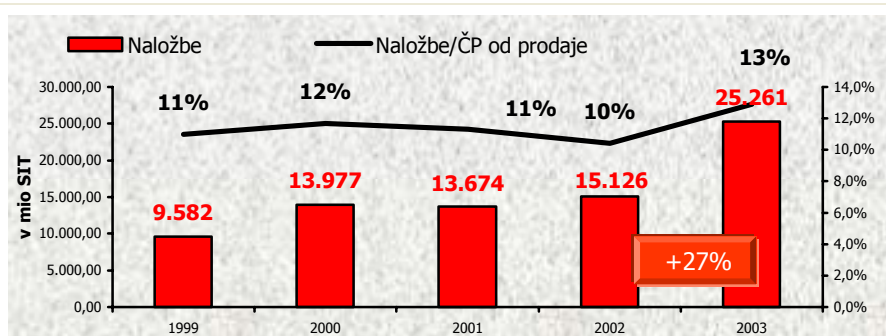
3.	Računovodsko poročilo	48
3.1.	Računovodske usmeritve	48
3.2.	Računovodsko poročilo družbe Gorenje, d.d.	53
3.2.1.	Računovodski izkazi	53
3.2.2.	Pojasnila k računovodskim izkazom	58
3.2.3.	Ugotovitev in predlog uporabe bilančnega dobička	83
3.2.4.	Poročilo revizorja	84
3.2.5.	Računovodski kazalniki	85
3.2.6.	Analiza uspešnosti poslovanja	86
3.3.	Računovodsko poročilo Skupine Gorenje	91
3.3.1.	Sestava Skupine	91
3.3.2.	Načela in postopki priprave konsolidiranih računovodskih izkazov	92
3.3.3.	Konsolidirani računovodski izkazi	95
3.3.4.	Pojasnila k računovodskim izkazom	100
3.3.5.	Poročilo revizorja	116
3.3.6.	Računovodski kazalniki	117
3.3.7.	Analiza uspešnosti poslovanja	118
3.4.	Povzetek računovodskih izkazov Skupine Gorenje v skladu z MSRP	123
	Organizacijska shema Skupine Gorenje	128
	Predstavitev družb Skupine Gorenje	129

Dosežki v letu 2003

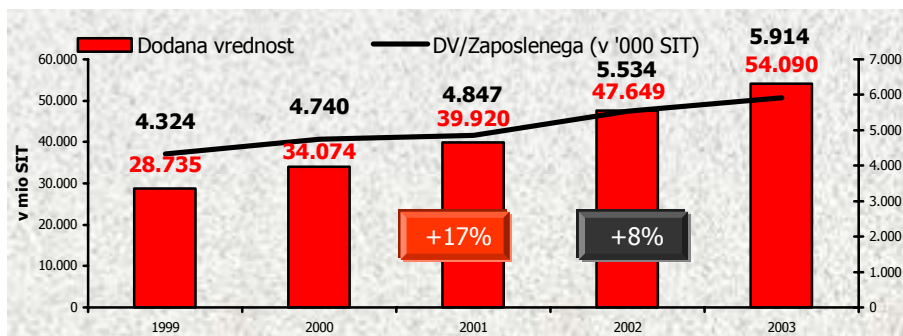
Kakovostna rast
obsega poslovanja
Skupine Gorenje je...

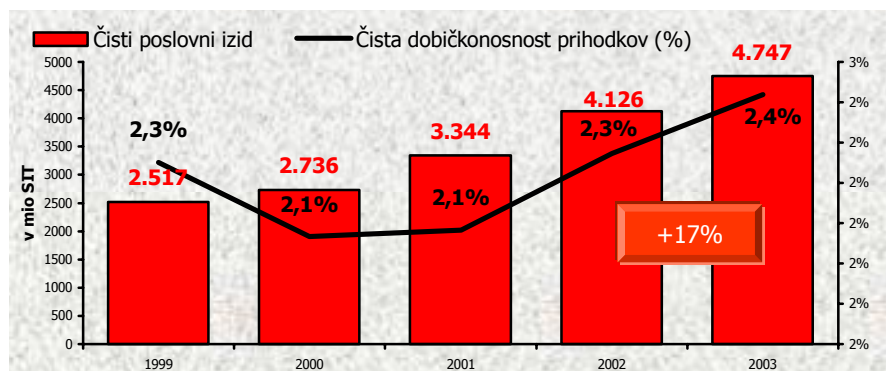
... ob posodobitvi
proizvodnih in
prodajnih
zmogljivosti...

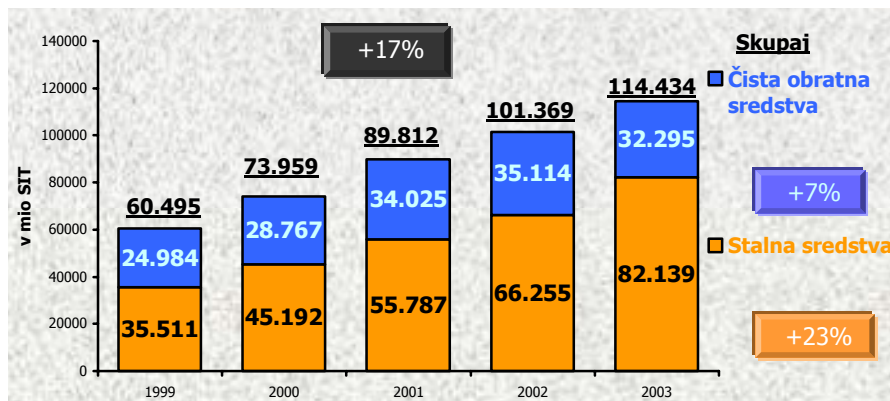
... vodila k večji
spособnosti
ustvarjanja dodane
vrednosti, ...

... kar se je odrazilo
tudi v rasti čistega
poslovnega izida.

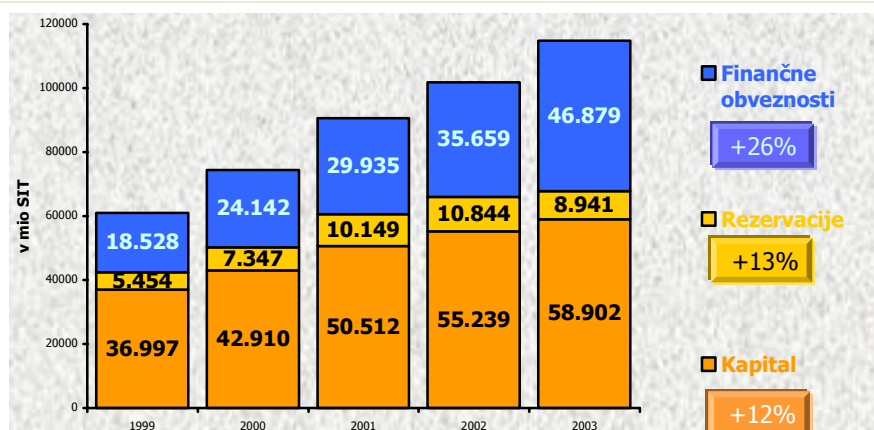

Obsežne naložbe ter
večji obseg poslovanja
so vodile k rasti
sredstev,

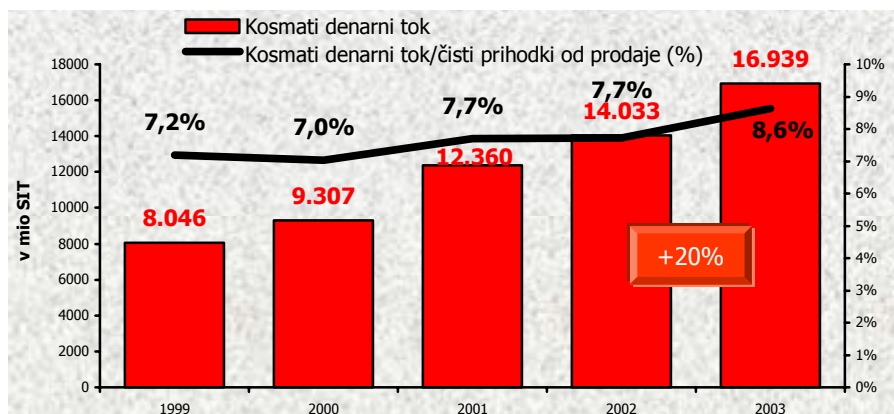

... kapitalska sestava
Skupine pa ostaja trdna,

...

... zaradi visoke
finančne moči in
rastoče sposobnosti
ustvarjanja kosmatih
denarnih tokov iz
poslovanja.

- Vsi prikazani podatki se nanašajo na Skupino Gorenje.
- Vsi prikazani podatki so izraženi v mio SIT, če ni drugače navedeno.
- V grafih prikazani odstotki rasti predstavljajo povprečno letno rast posameznih kategorij v obdobju 1999-2003.
- Produktivnost = Čisti prihodki od prodaje/povprečno število zaposlenih
- Naložbe = Naložbe v opredmetena in neopredmetena dolgoročna sredstva
- Naložbe/ČP od prodaje = Naložbe v opred. in neopred.dolg.sred./Čisti prihodki od prodaje
- Dodana vrednost = Kosmati donos iz poslovanja – stroški blaga, mater.in storitev – drugi posl.odhodki
- DV/Zaposlenega = Dodana vrednost/povprečno število zaposlenih
- Čista dobičkonosnost prihodkov = Čisti poslovni izid/čisti prihodki od prodaje
- Čista obratna sredstva = Gibljiva sredstva – dolgoročna poslovne terjatve + aktivne časovne razmejitve – (kratkoročne poslovne obveznosti + pasivne časovne razmejitve)
- Kosmati denarni tok = Poslovni izid iz poslovanja + amortizacija

Pomembnejši dogodki v letu 2003

Januar

- ✚ Dr. Vlado Dimovski, minister za delo, družino in socialne zadeve, je obiskal Gorenje I.P.C., d.o.o.
- ✚ V Bukarešti je bila predstavljena linija ALUX in poslovni načrti za romunski trg. Predstavitve se je udeležilo skoraj sto poslovnežev iz 39 trgovskih podjetij.
- ✚ Otvoritev novega predstavništva v Španiji.

Februar

- ✚ Obisk ministrice za gospodarstvo dr. Teje Petrin in predstavitev razvoja Skupine Gorenje v zadnjih letih ter načrtov za prihodnost, zlasti ciljev delovanja »Inovacijskega centra za prenos znanja« ter »Bele knjige managementa znanja«.
- ✚ Minister za šolstvo, znanost in šport dr. Slavko Gaber je obiskal Gorenje, d.d., z namenom povezovanja znanosti in gospodarstva za vzpodbujanje vpisov za naravoslovno-tehnične študije.
- ✚ V centralni čistilni napravi Gorenja, d.d. je potekala zadnja obnovitvena faza.
- ✚ Revija Marketing magazin je Gorenju, d.d., podelila nagrado »zlati MM« za novoletne čestitke ter diplomo »zlati MM« za Letno poročilo 2002.

Marec

- ✚ Uprava družbe Gorenje, d.d., je predstavila poslovne rezultate leta 2002, načrte za leto 2003 in projekt uvedbe poslovno-informacijskega sistema SAP.
- ✚ Nadzorni svet Gorenja, d.d., je imenoval mandatarja za sestavo Uprave v novem mandatu, mag. Franja Bobinca.

April

- ✚ V Hotelu Paka je potekala slovesna podelitev diplom udeležencem 14. generacije Managerske akademije Skupine Gorenje.
- ✚ V programu Kuhalni aparati družbe Gorenje, d.d. so zaključili projekt razvoja nove generacije vgradnih kuhalnih aparatov.

Maj

- ✚ Inštitut Učeče se podjetje iz Ljubljane je Gorenju, d.d., že tretjič zapovrstjo podelil priznanje »Na poti k učečemu se podjetju«.
- ✚ Na mednarodnem sejmu tehnike in tehničnih dosežkov v Beogradu je Gorenje, d.d., dobilo »grand prix« za najboljšo promocijo.
- ✚ Aktiv novinarjev v podjetjih in zavodih je v okviru priznanj »Zlato pero« Gorenju, d.d., podelil diplomi za tretje mesto v kategoriji časopisov za interni časopis »Pika na G« in četrto mesto v kategoriji biltenov za »Črno na belem«.
- ✚ Predstavništvo Gorenje Ukrajina je skupaj s poslovnim partnerjem odprlo novo trgovino v Kijevu.
- ✚ Družba Gorenje Indop, d.o.o., je obeležila deseto obletnico svojega delovanja.

Junij

- ✚ Nadzorni svet Gorenja, d.d., je 3. junija imenoval novo petčlansko Upravo, ki ji je mandat začel teči 18.07.2003.
- ✚ Gorenje Orodjarna, d.o.o. je proslavilo deseto obletnico obstoja, Gorenje Gostinstvo, d.o.o., pa peto obletnico prenove in ponovne otvoritve Hotela Paka.
- ✚ Gorenje Notranja oprema, d.d., je odprla prenovljene prostore razstavno-prodajnega centra v Mariboru.

Julij

- ✚ Gorenje Zagreb, d.o.o., je odprlo nov razstavno-prodajni center v Zagrebu.
- ✚ 17. julija je dolgoletni predsednik Uprave Jože Stanič simbolično izročil ključ vodenja novemu predsedniku, mag. Franju Bobincu.

Avgust

- ✚ V programu pralno-sušilnih aparatov družbe Gorenje, d.d., se je pričela serijska proizvodnja sušilnikov perila po oblikovalskih zahtevah nemškega kupca.
- ✚ Obratovati je začela nova tovarna stiroporne embalaže v Velenju.

September

- ✚ Skupina Gorenje se je na 36. mednarodnem obrtnem sejmu v Celju predstavila z linijami Alux, Pininfarina in Metalic ter ostalimi izdelki.
- ✚ Na sejmu »Futura« v Salzburgu, Avstrija, so bile predstavljene nove design produktne linije Gorenja, d.d., avstrijski javnosti.
- ✚ Zaključek projekta nove tovarne Plastike.
- ✚ Začetek procesov načrtovanja za leto 2004.

Oktober

- ✚ V Ljubljani je pričela delovati nova poslovna enota družbe Gorenja Indop, d.o.o., ki se ukvarja z razvojem, projektiranjem in trženjem skladiščnih in transportnih sistemov.
- ✚ Gorenju Orodjarni, d.o.o., je Savinjsko-šaleška območna gospodarska zbornica podelila priznanje za najbolj urejeno podjetje v kategoriji velikih podjetij.
- ✚ Na oglaševalskem festivalu Zlati boben v Portorožu in Piranu je Gorenje, d.d., dobilo »zlato paličico« za spletno stran linije Alux, ki jo je izdelala agencija Profano/Futura.
- ✚ Časopisna hiša Finance je Gorenju, d.d., podelila 4. mesto med najboljšimi letnimi poročili za leto 2002.
- ✚ Divizija notranje opreme se je predstavila na »Ambienti«, mednarodnem sejmu pohištva, notranje opreme in spremljajoče industrije v Zagrebu.

November

- ✚ Na 14. ljubljanskem pohištvenem sejmu se je med 300 razstavljalci predstavila tudi divizija notranje opreme s proizvodi Gorenja Notranje opreme, d.d., in gospodinjskimi aparati.
- ✚ V Portorožu je bila slovesna prireditev, na kateri je revija »Gospodarski vestnik« skupaj z Ekološkim razvojnim skladom RS v okviru projekta EKO 2003 Gorenju, d.d. podelila nagrado za okolju prijazno podjetje.

December

- ✚ Zaključek projekta gradnje novega logističnega centra NAVIS, ki je začel delovati 05.01.2004.

Poslovanje Skupine Gorenje v obdobju 1999 – 2003 v številkah

V mio SIT oziroma, kot je navedeno	2003	2002	2001	2000	1999
Iz izkaza poslovnega izida					
Čisti prihodki od prodaje	196.231	181.518	160.531	132.438	111.876
Kosmati donos iz poslovanja	203.691	185.391	163.137	137.101	114.886
Dodana vrednost	54.090	47.649	39.920	34.074	28.735
Poslovni izid iz poslovanja	7.532	5.171	4.789	3.477	3.235
% v kosmatem donosu iz poslovanja	3,7%	2,8%	2,9%	2,5%	2,8%
Čisti poslovni izid	4.747	4.126	3.344	2.736	2.517
% v kosmatem donosu iz poslovanja	2,3%	2,2%	2,0%	2,0%	2,2%
Čista dobičkonosnost kapitala	8,7%	8,2%	7,4%	7,4%	7,9%
Čista donosnost sredstev	4,7%	4,6%	4,7%	4,6%	4,5%
Čista dobičkonosnost prihodkov	2,4%	2,3%	2,1%	2,1%	2,3%
Iz bilance stanja (na dan 31.12.)					
Sredstva	161.440	139.884	121.984	102.431	82.803
Kapital	58.902	55.239	50.512	42.910	36.997
% v virih sredstev	36,5%	39,5%	41,4%	41,9%	44,7%
Naložbe v opredmetena osnovna sredstva in neopredmetena dolgoročna sredstva	25.261	15.126	13.674	13.977	9.582
Zaposleni					
Povprečno število zaposlenih	9.146	8.610	8.236	7.189	6.646
Število zaposlenih na dan 31.12.	9.427	8.772	8.186	7.386	6.691
Delnice družbe Gorenje, d.d.					
Knjigovodska vrednost delnice	4.793	4.497	3.939	3.508	3.005
Enotni tečaj delnice na dan 31.12.	4.918	4.407	2.221	2.155	2.350
Izplačana dividenda na delnico (SIT)	95	80	70	-	-
Kapitalski donos (%)	12,0	98,4	3,1	-9,1	33,0
Dividendni donos (%)	2,2	1,8	3,3	0	0
Skupni donos (%)	14,2	100,2	6,4	-9,1	33,0

Pismo delničarjem

Spoštovani delničarji!

Nadzorni svet mi je v pomladanskih mesecih lanskega leta zaupal mandat za sestavo nove Uprave, ki je z delom pričela 18. julija 2003. Ob sestavljanju vodstva sem skušal uravnotežiti izkušnjo in mladostni talent, teoretično in izvedbeno strokovno znanje, kontinuiteto in nove poglede na delovanje in razvoj Skupine Gorenje. Z imenovanjem nove, petčlanske Uprave, je Gorenje doživelo še zadnjo fazo generacijske menjave posloводства in vesel sem, da smo s tem ustvarili temelje in pogoje za nadaljevanje dinamičnega razvoja celotnega poslovnega sistema.

Preteklo poslovno leto smo v Gorenju zaključili uspešno, čeprav so bile gospodarske razmere na trgih Evropske unije in drugih trgih delovanja Skupine Gorenje izjemno težke. Takšen gospodarski položaj je bil predvsem posledica nizke stopnje gospodarske rasti, neugodnih medvalutnih razmerij dveh največjih svetovnih gospodarstev, Združenih držav Amerike in Evrope, in težkega političnega položaja, ki so ga povzročili nevarnost terorizma in lokalni vojaški spori. Že tako težak položaj je slabšala kriza v gradbenem sektorju in zadržanost potrošnikov zaradi nastalega gospodarskega in političnega ozračja, oboje pa močno vpliva na dinamiko nakupov trajnih potrošnih dobrin, kamor spadajo tudi gospodinjski aparati in drugi izdelki za dom.

Industrijo gospodinjskih aparatov prištevamo med zrele industrijske panoge, kjer so učinki globalizacije izraziti tako na proizvodni kot na prodajni strani. V izredno zahtevnem okolju obvladuje Gorenje okoli štiri odstotke evropskega trga velikih gospodinjskih aparatov. V zadnjih letih je dosegalo eno najvišjih stopenj rasti v panogi in tudi z vidika dobičkonosnosti učinkovito zmanjševalo zaostanek za vodilnimi konkurenti v panogi. Kljub slabenju trga gospodinjskih aparatov je Skupina Gorenje v letu 2003 zabeležila 8,1 odstotno rast čistih prihodkov od prodaje glede na leto poprej in čisti poslovni izid v višini 4.747 mio SIT, kar predstavlja 15,1 odstotno rast glede na leto 2002.

Moj pogled in pogled posloводства Gorenja je usmerjen v prihodnost. Članstvo v Evropski uniji je izziv prve vrste in za naslednja leta prav gotovo temeljni vzvod sprememb v domačem gospodarstvu. Ugled Slovenije kot države članice bo zagotovo pozitivno vplival na ugled naših družb in blagovnih znamk. Tudi Gorenje je v tem trenutku v razvojno izredno pomembnem in prelomnem obdobju. Kljub dejstvu, da v dežele Evropske unije izvozi več kot polovico lastne proizvodnje in ima tam odlično poslovno infrastrukturo, bo Evropska unija pomembno vplivala na njegovo poslovanje.

Zaradi večje preglednosti trga, razvoja vseevropske distribucije ter zmanjševanja števila blagovnih znamk na trgih se bo tudi za Gorenje povečala potreba po močni, vseevropski in enotno pozicionirani blagovni znamki. Cenovna in stroškovna konkurenčnost, inovativnost pri razvoju novih izdelkov, izvirno in vrhunsko oblikovanje ter učinkovita organizacijska struktura bodo poleg močne blagovne znamke ključni dejavniki uspeha. Našteto bo potrebno doseči tudi zaradi poslabšanja pogojev poslovanja z nekaterimi državami jugo-vzhodne Evrope zaradi povečanja carinskih dajatev v Makedoniji, v Bosni in Hercegovini ter na Hrvaškem.

Leto 2004 torej mora zaznamovati kakovostna poslovna rast, ki pomeni učinkovito uvajanje novih generacij izdelkov na naša tržišča, nadaljnjo širitev trgov, rast produktivnosti, povečevanje učinkovitosti izrabe sredstev ter selektivna vlaganja v razvoj in prepoznavnost blagovnih znamk. Ker izdelujemo izdelke za potrošnika ob izredno močni konkurenci, bomo nadaljevali uvajanje in trženje novih generacij izdelkov, ki bodo prinesli inovativne novosti za končne uporabnike ter utrdili naš tržni položaj. Ob vseh poslovnih priložnostih in željah po doseganju visoko

zastavljenih ciljev pa moramo ostati trdno na tleh. Delo s kupci in za kupce je in ostaja naša prva naloga in naš osnovni izziv. To je tista prednost Gorenja, ki je odlikovala Gorenje v preteklosti in ga mora tudi v prihodnosti.

Gorenje razpolaga z velikim bogastvom v pestrosti in raznolikosti tržišč, kar se odraža v višji stopnji kompleksnosti proizvodnje in poslovanja poslovnega sistema. Ravno zaradi tega je obvladovanje vseh poslovnih procesov izjemnega pomena. Kar pa je še pomembnejše, Gorenje razpolaga z izjemnim človeškim kapitalom, ki ga odlikuje izredna strokovna pestrost in pripadnosti kolektivu. Zato želimo v Gorenju v čim večji meri približati dostopnost znanja vsem zaposlenim, razvijati lastne kadre in biti odprti za najspodobnejše strokovnjake iz domačega in mednarodnega okolja. Vse to z namenom krepitve konkurenčnih sposobnosti, nadaljnje poslovne rasti, povečevanja dodane vrednosti, stroškovnega optimiranja in možnosti naglega odzivanja na nove poslovne priložnosti. Zato ni nič nenavadnega, da postavljamo v samo središče kratkoročnih in dolgoročnih strateških usmeritev in ciljev, zaposlene, skrb za njihovo zdravje, počutje, vključenost v korporacijsko kulturo Gorenja in strokovno usposabljanje.

Ob tej priložnosti se želim zahvaliti tudi članom Nadzornega sveta družbe Gorenje, d.d., za strokovno in korektno sodelovanje ter za njihov prispevek k uspešnosti in razvoju družbe.

Prepričan sem, da bo Skupina Gorenje s svojim odličnim kolektivom tako kot v preteklosti tudi v prihodnjih letih uspešno premagovala izzive vse težjega gospodarskega okolja ter s povečevanjem ključnih konkurenčnih sposobnosti utrdila svoje položaje na vseh trgih delovanja in še izboljšala raven svoje poslovne uspešnosti.

Za vašo podporo in zaupanje, spoštovani delničarji, se vam iskreno zahvaljujem!

Franjo Bobinac
Predsednik Uprave

Poročilo Nadzornega sveta

Spoštovani delničarji!

Nadzorni svet je v letu 2003 poslovanje družbe Gorenje, d.d. in Skupine Gorenje nadziral v okviru pooblastil in pristojnosti, določenih z zakonskimi predpisi in statutom družbe.

Nadzorni svet, ki šteje 10 članov, je v drugi polovici leta deloval z enim članom manj, saj je Anton Majzelj dne 11.06.2003 po izteku roka, ki je še dopuščal možnost razširitve dnevnega reda skupščine delničarjev, obvestil predsednika Nadzornega sveta, da odstopa s funkcije člana Nadzornega sveta. O odstopu je predsednik skupščine obvestil delničarje prisotne na skupščini delničarjev dne 20.06.2003. S tem je bil odstop notificiran s pravnim učinkom na dan 11.06.2003 in objavljen skupaj s sklepi skupščine delničarjev.

1. Delovanje Nadzornega sveta

Nadzorni svet je med letom posvečal največ pozornosti poslovnemu in finančnemu razvoju Skupine Gorenje s krovno družbo, pomembnim poslovnim dogodkom ter uresničevanju splošnih strateških in poslovnih usmeritev. Uprava družbe je Nadzornemu svetu četrtletno poročala o tekočih poslovnih dosežkih in premoženjskem stanju Skupine Gorenje in krovne družbe, o tekoči investicijski dejavnosti, pridobivanju finančnih virov in izvrševanju sprejetih sklepov Nadzornega sveta. V skladu z ustaljeno prakso je Nadzorni svet gospodarski načrt krovne družbe in Skupine Gorenje sprejel že pred začetkom poslovnega leta v decembru 2002. S tem je bil določen okvir poslovnih dejavnosti in cilji za leto 2003, katerih izpolnjevanje je spremljal med letom. V decembru 2003 pa je kot običajno zadnjo sejo namenil sprejemanju gospodarskega načrta za leto 2004. Tako je Nadzorni svet v letu 2003 opravil sedem sej, od katerih je eno opravil korespondenčno.

V letu 2003 se je Nadzorni svet srečal z eno svojih najzahtevnejših nalog, imenovanjem Uprave za naslednje petletno mandatno obdobje. Predsednik Uprave Jože Stanič je Nadzorni svet na 5. seji, dne 28.03.2004, seznanil s bližajočim se iztekom mandata Uprave, hkrati pa je Nadzorni svet seznanil, da ne namerava kandidirati za novo mandatno obdobje, ker se namerava upokojiti. Nadzorni svet je po tehtni presoji za mandatarja za sestavo Uprave v novem mandatu imenoval Franja Bobinca, ki je bil član Uprave za področje prodaje in marketinga.

Mandatar je Nadzornemu svetu predstavil program bodočega razvoja krovne družbe in Skupine Gorenje in predlog sestave Uprave za novo mandatno obdobje na 8.seji, dne 03.06.2003. Nadzorni svet je sprejel predlog sestave Uprave in Upravo tudi imenoval z nastopom mandata dne 18.07.2003. V pet člansko Upravo sta bila za področji organizacije in kadrov ter razvoja in kakovosti imenovana dva člana z izkušnjami v Gorenju, od katerih je eden bil član uprave že v prejšnjem mandatnem obdobju, dva novo imenovana člana za področje financ in ekonomike ter komercialne in marketinga pa sta nova. Kombinacija kontinuitete, svežine in mednarodnih izkušenj v Upravi je dobra osnova za uspešno vodenje Gorenja v prihodnjem obdobju.

Gorenje je doseglo ključne poslovne cilje tudi v letu 2003. Nadzorni svet je na osnovi poznavanja tržnega položaja in rezultatov poslovanja ocenil, da sta Skupina Gorenje in krovna družba poslovali uspešno. Nadaljeval se je trend rasti značilen za preteklo obdobje. To kaže tudi na pravilnost usmeritev posloводства glede preteklih vlaganj v povečanje proizvodnih zmogljivosti, v nenehen razvoj izdelkov z novimi funkcijami, ki so potrošniku všečni tudi na pogled in glede vlaganj v lastno blagovno znamko. Poleg tega se je potrdila uspešnost razvoja mreže prodajnih podjetij na evropskih trgih in sposobnost prilagajanja spremenjenim tržnim razmeram. Velik je prispevek zaposlenih, ki z znanjem in izkušnjami ter pripadnostjo kolektivu predstavljajo veliko konkurenčno prednost.

Poleg ocenjevanja in nadziranja doseganja ciljev je Nadzorni svet spremljal tudi delovanje mehanizmov notranjega nadzora in izpolnjevanje dogovorjenih standardov poročanja v primerjavi s slovenskimi in tudi mednarodnimi standardi računovodskega poročanja. Gorenje je že v letu 2003 poročalo o četrletnih poslovnih rezultatih in s tem presegalo veljavne standarde poročanja. Posebno pozornost je ob spremljanju in nadzoru poslovanja namenjal tudi obvladovanju vseh vrst tveganj.

2. Letno poročilo

Uprava družbe je Nadzornemu svetu predložila v sprejem revidirano Letno poročilo 2003 dne 23.04.2004. Nadzorni svet je Letno poročilo obravnaval na seji dne 05.05.2004. Letnemu poročilu je bilo priloženo tudi Poročilo o revidiranju računovodskih izkazov družbe Gorenje, d.d. in Poročilo o revidiranju konsolidiranih računovodskih izkazov Skupine Gorenje.

Revidiranje računovodskih izkazov in konsolidiranih računovodskih izkazov je opravila revizijska družba KPMG Slovenija, d.o.o. Revidiranje je bilo opravljeno tudi v vseh družbah Skupine Gorenje. Nadzornemu svetu je v zvezi s potekom revidiranja poročal pooblaščen revizor. Pozitivno mnenje k računovodskim izkazom so pridobila vsa revidirana podjetja, zato je revizijska družba lahko izdala pozitivno mnenje tudi k skupinskim računovodskim izkazom, pripravljenih tako v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi kot v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja.

Revizijska družba je dne 20.04.2004 podala pozitivno mnenje k Letnemu poročilu Gorenja, d.d. in konsolidiranemu letnemu poročilu Skupine Gorenje.

Pri preveritvi predloženega Letnega poročila za leto 2003 je Nadzorni svet upošteval, da je:

- družba v letu 2003 dosegla ključne kategorije gospodarskega načrta;
- Nadzorni svet potrdil predlagano razporeditev čistega dobička za leto 2003 in oblikovanje bilančnega dobička v okviru pristojnosti Uprave in Nadzornega sveta;
- revizijska družba podala pozitivno mnenje k Letnemu poročilu za 2003, pri čemer na poročilo revizorja Nadzorni svet ni imel pripomb;
- Nadzorni svet redno spremljal vodenje in poslovanje družbe in Skupine Gorenje ter tekoče spremljal poslovnoizidno, finančno in premoženjsko stanje.

Nadzorni svet je ugotovil, da je Letno poročilo za leto 2003 sestavljeno jasno, pregledno in v skladu z določili zakona o gospodarskih družbah (ZGD) in veljavnimi računovodskimi standardi. Letno poročilo izkazuje resničen in pošten prikaz premoženja, obveznosti, finančnega položaja in poslovnega izida ter izkazuje pošten prikaz razvoja poslovanja in poslovnega položaja družbe in Skupine Gorenje.

Zaradi vseh navedenih ugotovitev je Nadzorni svet na seji dne 05.05.2004 sprejel Letno poročilo družbe Gorenje, d.d., in konsolidirano letno poročilo Skupine Gorenje za leto 2003 kot mu ga je predložila Uprava.

3. Uporaba čistega dobička ter oblikovanje in uporaba bilančnega dobička

Čisti dobiček leta 2003 je znašal 4.781.850.189,86 SIT in se je uporabil za oblikovanje statutarnih rezerv v višini 478.185.018,98 SIT in drugih rezerv iz dobička v višini 2.151.832.585,44 SIT. V bilančni dobiček leta 2003 so bile sproščene druge rezerve iz dobička v višini 2.334.141.336,00 SIT, ki so bile oblikovane iz čistega dobička leta 1997. Nadzorni svet je soglašal z oblikovanjem in predlogom uporabe bilančnega dobička.

Bilančni dobiček družbe Gorenje, d.d. za leto 2003 znaša 6.529.417.497,94 SIT in izvira:

- iz čistega dobička leta 2003 v višini 2.151.832.585,44 SIT,
- iz čistega dobička leta 2002 v višini 1.658.217.119,70 SIT,
- iz čistega dobička leta 2001 v višini 356.051.481,80 SIT,
- iz čistega dobička leta 1998 v višini 29.174.975,00 SIT,
- iz čistega dobička leta 1997 v višini 2.334.141.336,00 SIT.

Uprava in Nadzorni svet skupščini delničarjev predlagata, da se bilančni dobiček za poslovno leto 2003 v višini 6.529.417.497,94 SIT uporabi za naslednje namene:

- del bilančnega dobička v višini 1.220.000.000,00 SIT, ki izvira iz čistega dobička leta 1997, se uporabi za izplačilo dividend delničarjem v višini 100,00 SIT bruto na delnico;
- del bilančnega dobička v višini 4.166.101.186,94 SIT, ki izvira iz čistega dobička leta 2001, 2002 in 2003, se uporabi za oblikovanje drugih rezerv iz dobička;
- preostanek bilančnega dobička v višini 1.143.316.311,00, ki izvira iz čistega dobička leta 1997 in 1998, ostane nerazporejen.

Nadzorni svet je pri odločitvi upošteval sprejeto politiko uporabe dobička, ki se podreja razvojnemu konceptu Gorenja in interesom delničarjev za dolgoročno povečanje vrednosti delnice. Zato je soglašal z oblikovanjem in predlogom uporabe bilančnega dobička za leto 2003. Hkrati pa predlaga Skupščini delničarjev, da Upravi podeli razrešnico za poslovanje v letu 2003.

To poročilo je Nadzorni svet izdelal v skladu z določbami 274.a člena Zakona o gospodarskih družbah in je namenjeno Skupščini delničarjev.

mag. Marko Voljč

Predsednik Nadzornega sveta

1. Splošni podatki

1.1. Dejavnost

Firma: Gorenje, gospodinjski aparati, d.d.

Datum vpisa v sodni register: 31.12.1997

Skrajšano ime firme: Gorenje, d.d.

Sedež: Velenje, Partizanska 12

Dejavnost družbe: proizvodnja, prodaja in servisiranje električnih in neelektričnih gospodinjskih ter elektroplotnih aparatov:

- hladilnikov, zamrzovalnikov in hladilnih naprav,
- pralnih in sušilnih strojev,
- električnih, plinskih štedilnikov in pečic.

Šifra dejavnosti: 29.710 Proizvodnja električnih gospodinjskih naprav

Davčna številka: 72615320

Matična številka: 5163676

Osnovni kapital: 12.200.000.000 SIT

Delnice: 12.200.000 navadnih imenskih delnic z nominalno vrednostjo 1.000 SIT; delnice družbe Gorenje, d.d., z oznako GRVG so uvrščene v redno borzno kotacijo Ljubljanske borze.

1.2. Sestava Skupine

Skupino Gorenje je v letu 2003 sestavljala krovna družba Gorenje, d.d., in 47 odvisnih družb, delujočih v Sloveniji in v tujini.

Spremembe v sestavi Skupine Gorenje v letu 2003 so bile naslednje:

- ⊕ predstavništvo v Bukarešti je s 1.8.2003 pričelo poslovati kot samostojna družba Gorenje Romania s.r.l.;
- ⊕ družba Gorenje Skandinavien A/S, Danska je komercialno aktivirala odvisno družbo Gorenje AS na Norveškem;
- ⊕ družba Gorenje, d.d., je odkupila 31,56% lastniškega deleža in s tem dosegla 82,56-odstotni lastniški delež v družbi Gorenje Tiki, d.o.o.

#	Odvisne družbe	Država	Divizija	Lastniški delež - %
1.	Gorenje I.P.C., d.o.o.	Slovenija	GA	100,00%
2.	Biterm, d.o.o.	Slovenija	GA	75,00%
3.	Gorenje Notranja oprema, d.d.	Slovenija	NO	98,05%
4.	Gorenje Glin, d.o.o.	Slovenija	NO	98,05%
5.	Gorenje TIKI, d.o.o.	Slovenija	TSO	82,56%
6.	Gorenje Orodjarna, d.o.o.	Slovenija	TSO	100,00%
7.	Gorenje Indop, d.o.o.	Slovenija	TSO	100,00%
8.	Gorenje GTI, d.o.o.	Slovenija	ST	100,00%
9.	Gorenje Gostinstvo, d.o.o.	Slovenija	ST	100,00%
10.	LINEA, d.o.o.	Slovenija	ST	98,69%

11.	Energygor, d.o.o.	Slovenija	EVO	100,00%
12.	Opte Ptuj, d.o.o.	Slovenija	EVO	100,00%
13.	Kemis, d.o.o.	Slovenija	EVO	66,66%
14.	Elgor, d.o.o.	Slovenija	EVO	100,00%
1.	Gorenje Beteiligung GmbH	Avstrija	GA	100,00%
2.	Gorenje Austria Handels GmbH	Avstrija	GA	100,00%
3.	Gorenje Vertriebs GmbH	Nemčija	GA	100,00%
4.	Gorenje Körting Italia S.r.l.	Italija	GA	100,00%
5.	Gorenje France SA	Francija	GA	100,00%
6.	Gorenje BELUX S.a.r.l.	Belgija	GA	100,00%
7.	Gorenje UK Ltd.	Velika Britanija	GA	100,00%
8.	Gorenje Skandinavien A/S	Danska	GA	100,00%
9.	Gorenje Sverige AB	Švedska	GA	100,00%
10.	Gorenje Pacific Pty. Ltd.	Avstralija	GA	100,00%
11.	Gorenje USA Inc.	Združene države Amerike	GA	100,00%
12.	Gorenje Spol. s r.o.	Češka Republika	GA	100,00%
13.	Gorenje Commerce, d.o.o.	Bosna in Hercegovina	GA	100,00%
14.	Gorenje Slovakia s r.o.	Slovaška Republika	GA	100,00%
15.	Gorenje Budapest Kft.	Madžarska	GA	100,00%
16.	Gorenje Polska Sp. z o.o.	Poljska	GA	100,00%
17.	Gorenje Bulgaria EOOD	Bolgarija	GA	100,00%
18.	Gorenje Zagreb, d.o.o.	Hrvaška	GA	100,00%
19.	Gorenje Podgorica, d.o.o.	Srbija in Črna Gora	GA	98,00%
20.	Gorenje OY	Finska	GA	100,00%
21.	Gorenje Skopje, d.o.o.	Makedonija	GA	100,00%
22.	Gorenje, d.o.o.	Srbija in Črna Gora	GA	100,00%
23.	Gorenje Romania S.R.L.	Romunija	GA	100,00%
24.	Gorenje AS	Norveška	GA	100,00%
25.	Gorenje Küchen GmbH	Avstrija	NO	100,00%
26.	Gorenje kuchyne spol. s r.o.	Češka Republika	NO	100,00%
27.	Gorenje Kuhinje, d.o.o.	Bosna in Hercegovina	NO	98,05%
28.	Hyundai Auto, d.o.o.	Srbija in Črna Gora	ST	100,00%
29.	Hyundai auto Zagreb d.o.o.	Hrvaška	ST	100,00%
30.	Gorenje Real Spol. s r.o.	Češka Republika	ST	100,00%
31.	Gorenje Real Kft.	Madžarska	ST	100,00%
32.	Kemis Zagreb, d.o.o.	Hrvaška	EVO	66,66%
33.	Kemis BiH, d.o.o.	Bosna in Hercegovina	EVO	62,73%

Legenda:

GA – Divizija gospodinskih aparatov

NO – Divizija notranje opreme

TSO – Divizija toplotne in strojne opreme

ST – Divizija storitev

EVO – Divizija energetike in varstva okolja

1.3. Organiziranost Skupine

Družbe Skupine Gorenje so organizirane v pet divizij:

- ✚ **v divizijo gospodinjskih aparatov**, ki vključuje družbe proizvodnje in prodaje gospodinjskih aparatov,
- ✚ **v divizijo notranje opreme**, ki vključuje družbe proizvodnje in prodaje kuhinjskega in kopalniškega pohištva, sanitarne opreme ter keramičnih ploščic,
- ✚ **v divizijo toplotne in strojne opreme**, ki vključuje družbe proizvodnje in prodaje grelnikov vode, orodij ter industrijske opreme,
- ✚ **v divizijo storitev**, ki vključuje družbe trgovine, inženiringa, zastopstva, gostinstva, turizma in upravljanja z nepremičninami in
- ✚ **v divizijo energetike in varstva okolja**, ki vključuje družbe ravnanja s posebnimi odpadki, odvoza in predelave mulja ter izdelave in prodaje opeke, stropnih nosilcev in preklad.

1.4. Organi upravljanja in nadzorni organi

UPRAVA	
BOBINAC Franjo	Predsednik Uprave
BAHUN Drago	Član Uprave
DEBELJAK Žiga	Član Uprave
KOŠEC Franc	Član Uprave
VIZJAK Andrej	Član Uprave
NADZORNI SVET	
Predstavniki kapitala	
VOLJČ Marko	Predsednik
KUNTARIČ Tomaž	Namestnik predsednika
MAJZELJ Anton	Član (odstopil dne 11.06.2003)
OMERZA Igor	Član
PUŠNIK Bogdan	Član
Predstavniki zaposlenih	
ATELŠEK Ivan	Namestnik predsednika
KOBAL Peter	Član
KRENKER Drago	Član
MARTINJAK Krešimir	Član
SLEMENIK Jurij	Član

Uprava je bila dne 18.07.2003 imenovana za obdobje petih let. Nadzornemu svetu poteče mandat dne 18.07.2006.

2. Poslovno poročilo

2.1. Vizija, poslanstvo, vrednote in strateški cilji

2.1.1. Vizija, poslanstvo, vrednote in strateški cilji

Družbe Skupine Gorenje so se skozi zgodovino razvoja poslovnega sistema srečevale s številnimi izzivi, pred katere jih je postavljalo poslovno okolje: s potrebo po dinamičnem razvoju in doseganju razvojnega koraka konkurence, s potrebo po aktivnem spremljanju in prožnem prilagajanju na spremembe v poslovnem okolju, s potrebo po področni segmentaciji svojega poslovanja.

Naštete osnovne izzive delovanja preteklega časa, sedanjega časa in prihodnosti je krovna družba in Skupina Gorenje združila v viziji strateškega načrta:

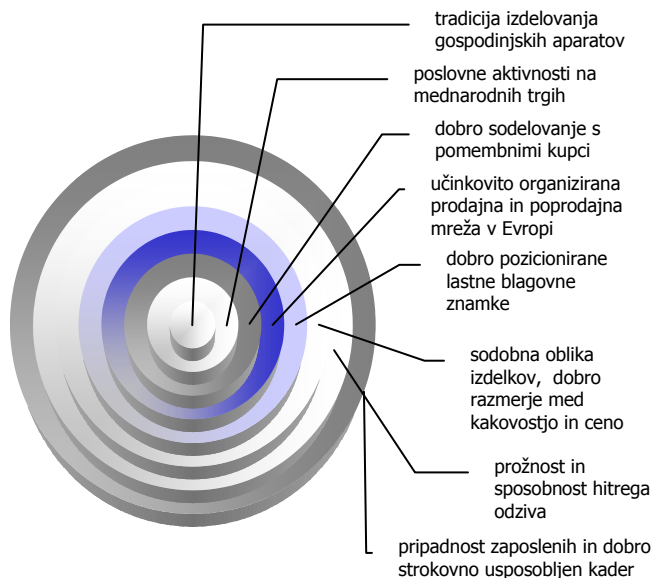
»Želimo biti poslovno prožen in obvladljiv sistem na vseh področjih svojega delovanja.«

Strategija poslovne prožnosti družb Skupine Gorenje je zahtevala neprestano spremljanje sprememb v poslovnem okolju, ocenjevanje lastnih zmožnosti za prilagajanje spremembam, ustvarjanje pogojev za prilagoditve in uvajanje prilagoditvenih sprememb. Opisani procesi so potekali na vseh ravneh delovanja družb in Skupine kot celote: na ravni poslovnih aktivnosti, na ravni tehnik in tehnologij izdelave izdelkov ali izvajanja storitev, na ravni kupcev, dobaviteljev, zaposlenih...

Takšno delovanje pa je zaradi načela stalnega prilagajanja, torej prožnosti odzivanja na izzive okolja, povzročalo visoko stopnjo kompleksnosti delovanja in s tem relativno višje stroške, kot jih povzroča enakomerno, uravnoteženo in evolucijsko prilagajanje spremembam. Zato je bila, je in bo ena od osnovnih strategij Skupine Gorenje stalno optimiranje poslovnih procesov in s tem stroškov poslovanja na vseh ravneh in v vseh oblikah njenega delovanja.

Posledica opisane strategije poslovne prožnosti in stroškovnega optimiranja je delovanje družb Skupine na različnih poslovnih področjih, ki so

Konkurenčne sposobnosti Skupine Gorenje

z osnovno dejavnostjo ali med seboj v sinergični povezanosti in dajejo zaradi tega širše možnosti optimiranju poslovanja. Razvijanje različnih dejavnosti omogoča krovni in odvisnim družbam racionalno vključevanje v poslovno okolje, medsebojno prepletanje in maksimiranje ekonomskih zmožnosti ter uravnoteženo prerazporeditev poslovnih tveganj.

Skupina Gorenje ne deluje zgolj s ciljem maksimiranja poslovnoizidnega rezultata, temveč s ciljem dolgoročne uravnoteženosti poslovanja, ki na daljše obdobje uravnoteži pričakovanja lastnikov, zaposlenih, poslovnih partnerjev in drugih družbenikov. Pri uresničevanju poslanstva **izdelave, izvajanja in trženja kakovostnih, človeku prijaznih izdelkov in storitev**, uresničuje vrednote dolgoročnega ustvarjanja vrednosti za lastnike, neguje odnose s potrošniki in poslovnimi partnerji, skrbi za zaposlene, za njihovo znanje, ohranja in krepi pripadnost Gorenju, razvija korporacijsko identiteto in blagovne znamke Gorenja ter vzpodbuja ekološko zavest sodelavcev in okolja svojega delovanja.

2.1.2. Strateški cilji

Skupina Gorenje je v strateškem poslovnem načrtu 2003 - 2006, ki je bil sprejet leta 2002, jasno opredelila temeljne strateške usmeritve in strategije, kar je bilo mogoče storiti predvsem zaradi jasnih ciljev njenega delovanja. Z modelom strateško usmerjenega poslovnega sistema je opredelila za osnovne cilje:

- ✚ **odličnost pri poslovanju s kupci in v odnosih z ostalimi poslovnimi partnerji** s strategijo diferenciacije na različnih ravneh (na ravni izdelkov ter storitev in na ravni kupcev ter ostalih poslovnih partnerjev),
- ✚ **odličnost pri obvladovanju notranjih poslovnih procesov** s strategijo optimiranja poslovnih procesov, nadzora nad njimi, optimiranjem verige vrednosti in inovacijskim razvojem,
- ✚ **uresničevanje modela učenja in rasti poslovnega sistema** s strategijo razvoja in utrjevanja korporacijske kulture, razvoja sistema nagrajevanja, uresničevanja modela upravljanja znanja in zagotavljanja avtonomnosti zaposlenih ter
- ✚ **povečevanje vrednosti za lastnike** s strategijo rasti prihodkov in dobičkonosnosti ter strategijo rasti stroškovne učinkovitosti.

Našteti osnovni cilji in iz njih izhajajoče strateške usmeritve so podlaga za doseganje ciljev dolgoročnega uravnoveženega delovanja posameznih družb Skupine Gorenje in Skupine kot celote.

2.2. Gospodarske razmere in tržni položaj v letu 2003

Nizka dinamika gospodarskih aktivnosti, značilna za področje Evropske unije v letu 2003, in razočaranje ob neuresničitvi preobrata v gospodarski rasti najbolj razvitih svetovnih ekonomij, sta vplivala na poslovni utrip in slabšanje ekonomskih razmer v Evropi.

Jeseni je **mednarodno ekonomsko okolje**, zlasti pod vplivom napovedi o oživiljanju ameriškega trga, pričelo oživljati, vendar pa so evropski ekonomski analitiki napovedali

višjo dinamiko gospodarske rasti šele za kasnejša četrtletja leta 2004. Obseg **svetovne trgovine** je v letu 2003 zrasel za 3,7 % in bo po ocenah v letu 2004 za 6,3 %, pri čemer bo gibanje gospodarske aktivnosti in izvoznih tokov bolj intenzivno za ZDA, ki so s svojo ekonomsko politiko očitno bolj uspele vplivati na ciklična gospodarska gibanja kot Evropa. Gospodarska rast ZDA naj bi v letu 2003 dosegla 2,3%, prihodnje leto pa dosegla 4,1%. Lansko letno povprečje **valutnega razmerja**

med dolarjem in evrom je znašalo 1,13, pri čemer je Evropa izgubljala v konkurenčnosti.

Strukturni problemi in šibka ekonomska aktivnost držav, kot so Nemčija, Francija in Italija, so omejevale možnosti močnejšega oživiljanja gospodarstva, saj presegajo dovoljene javnofinančne primanjkljaje in inflacijske stopnje. Letne napovedi gospodarske rasti za leto 2004 so za sedanje države **Evropske unije** za zdaj še razmeroma skromne – za države evropske unije v povprečju 1,8%, ob vseh dodatnih vplivih delovnega koledarja v letu 2004. Nekatere države, zlasti Nemčija, so se v letu 2003 soočile z ničelno rastjo ter nevarnostjo deflacije. Tako so bili slovenski izvozniki izdelkov in storitev na nemški trg pod povečanim pritiskom zniževanja cen v evrih. To jim je ob doseženi stroškovni inflaciji (rast cen energentov, surovin in stroškov dela) slabšalo poslovne možnosti in rezultate poslovanja. Inflacija v državah Evropske unije se je gibala med 0,5% (Nemčija) in 5% (Irska), z izgledi, da bo povprečna letna inflacija držav Unije

prihodnje leto največ 2 %. Zniževanja že tako nizkih obrestnih mer ni pričakovati, v fiskalnih politikah držav Evropske unije pa je značilna usmeritev k zniževanju dajatev, kar naj bi poživilo domačo potrošnjo in investicijske aktivnosti.

Ocena trendov povpraševanja in gospodarske rasti v [Sloveniji](#) za leto 2003 in 2004 za zdaj potrjuje možnosti nadaljnje zmerne pozitivne gospodarske rasti, čeprav je le-ta pod višino, ki bi dolgoročno omogočala zadostno realno približevanje Evropski uniji. [Rast BDP](#) za leto 2003 je znašala 2,3 %, mogoča rast v letu 2004 pa je ocenjena na ravni 3,6 %. Povprečna letna [inflacija](#), merjena z rastjo cen življenjskih potrebščin, je v letu 2003 znašala 5,6%. Medletna stopnja inflacije (december 2003 na december 2002) pa je bila 4,6%. V letu 2004 se pričakuje nadaljnje znižanje stopnje inflacije, obseg znižanja pa bo odvisen od možnosti in uspešnosti pri obvladovanju makroekonomskih tveganj.

Največja in dobro pripravljena [širitev Evropske unije](#) v maju 2004, ki naj bi povečala število potrošnikov trga Evropske unije za 16 %, skupno moč Unije pa za 8,4 %, bo predvidoma pozitivno vplivala na evropsko gospodarsko rast.

Z [vstopom Slovenije v Evropsko unijo](#) se bodo pogoji poslovanja bistveno spremenili, saj se pričakuje dodatno znižanje obrestnih mer, inflacije in upočasnitev deprecijacije tolarja do evra. S pričetkom uporabe zunanjetrgovinskega režima in carinskih tarif Evropske unije bo poslovanje potekalo brez carinskih formalnosti, carine za industrijske nečlanice Evropske unije pa se bodo v povprečju znižale z 11,0 % na 6,2 %. Ukinitve trgovinskih sporazumov med Slovenijo ter Bosno in Hercegovino in Makedonijo bo

povečalo povprečne carinske dajatve za izvoz v ti dve državi.

[Tržni položaj...](#) Trg gospodinjskih aparatov je zaznamoval padec na večini zahodnoevropskih tržišč, kar je posledica zadržanosti potrošnikov zaradi gospodarskih razmer in zasičenosti trga, ter znaten padec cen posameznih skupin izdelkov. Vzhodnoevropska tržišča so beležila rahel porast trga (z izjemo nekaterih tržišč Jugovzhodne Evrope), pri čemer se je na teh tržiščih še naprej povečevala konkurenčnost.

Zaostrovanje razmer tržnega okolja se je odrazilo v padanju povpraševanja, slabi plačilni sposobnosti kupcev, nizki kupni moči prebivalstva, pomanjkanju možnosti zavarovanj plačil, ki imajo za posledico večjo tveganost poslovanja, in nelojalni konkurenci s sivim uvozom.

Vodilni proizvajalci gospodinjskih aparatov so še naprej vlagali v izgradnjo novih proizvodnih obratov ter v prevzeme lokalnih družb in blagovnih znamk, kar jim je omogočalo večjo stroškovno konkurenčnost in večji obseg prodaje.

Na vzhodnoevropskih tržiščih se je postopno povečevala prisotnost velike distribucije, ki je tudi v letu 2003 nadaljevala intenzivno investiranje na skoraj vseh tržiščih Vzhodne Evrope. Večino tržišč Bližnjega in Srednjega vzhoda je prizadela iraška kriza, ki je bistveno zmanjšala povpraševanje po gospodinjskih aparatih.

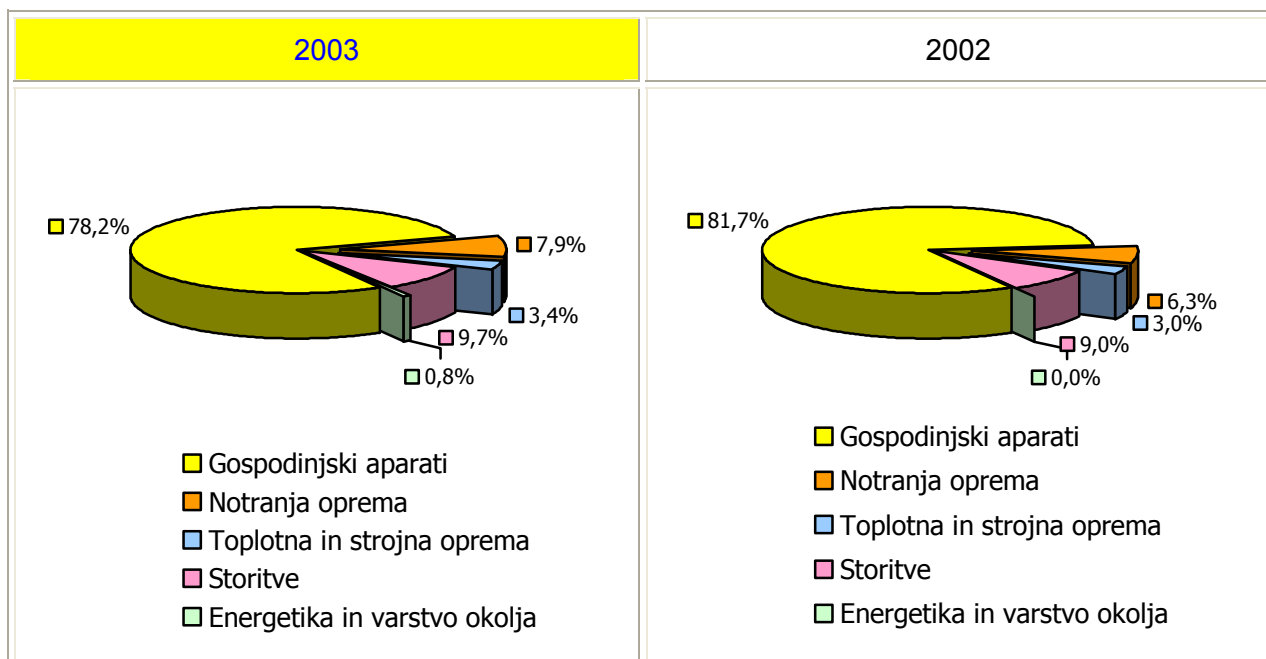
Kljub zaostrenim gospodarskim razmeram se je prodaja družbe Gorenje, d.d., povečevala nekoliko hitreje, kot je rasel trg, s tem pa se je rahlo povečal njen tržni delež na evropskem trgu velikih gospodinjskih aparatov, ki znaša med 3,5% in 4,0%.

2.3. Prodaja

Skupina Gorenje je v letu 2003 dosegla 196.230,7 mio SIT konsolidiranih čistih prihodkov od prodaje, kar pomeni 8,1-odstotno povečanje glede na leto 2002.

Čisti prihodki od prodaje po divizijah v mio SIT

	2003	2002
Divizija gospodinjskih aparatov	153.502,3	148.284,3
Divizija notranje opreme	15.514,9	11.404,4
Divizija toplotne in strojne opreme	6.633,6	5.516,3
Divizija storitev	19.007,9	16.313,0
Divizija energetike in varstva okolja	1.572,0	-
Skupaj	196.230,7	181.518,0

V strukturi prihodkov se je delež divizije gospodinjskih aparatov nekoliko zmanjšal, na drugi strani pa se je pomembneje povečal delež diviziji notranje opreme zaradi vključitve družbe Glin, d.d., v Skupino ter delež divizije energetike in varstva okolja, zaradi vključitve družb Kemis, d.o.o., in Opte, d.o.o., v Skupino.

2.3.1. Prodaja divizije gospodinjskih aparatov

Divizija gospodinjskih aparatov je tudi v letu 2003, kljub izjemno zaostrenim pogojem na trgu, uspela doseči **3,5-odstotno vrednostno rast prodaje**, pri čemer je delež prihodkov od prodaje izdelkov srednjega in višjega cenovnega razreda že skoraj 60 %. V strukturi prihodkov ima najpomembnejši delež program Hladilno-zamrzovalnih aparatov, kjer smo v letu 2003 na trg uspešno uvedli novo generacijo

aparatov širine 540 mm ter dosegli dobre prodajne rezultate s prodajo nišnega segmenta hladilnih vitrin; sledita mu program kuhalnih aparatov, kjer dosegamo uravnoteženo dobre prodajne rezultate, ter program pralnih in sušilnih aparatov, kjer pričakujemo v letu 2004 povečanje prodaje zaradi uvajanja nove generacije pralnih in sušilnih aparatov na evropski trg.

V letu 2003 je bilo 48,8 % prodaje realizirane na tržiščih Evropske unije, ki predstavlja naš najpomembnejši trg. Na področju **Severne in Centralne Evrope** smo dosegli 6 % višjo prodajo od načrtovane, kljub izredno zaostreni tržni situaciji. Vrednostna prodaja je rasla, medtem ko je trg stagniral ali nazadoval. Povprečna cena se je v letu 2003 v primerjavi z letom 2002 povečala, kar je posledica povečevanja prodaje izdelkov srednjega in višjega cenovnega segmenta ter povečevanja prodaje na trgih z višjo prodajno ceno. Posebej uspešna je bila prodaja linije aparatov Alux, nove generacije vgradnih pečic in steklokeramičnih plošč z elektronskim upravljanjem.

Prodaja v **Jugozahodno Evropo** se je povečala za 4 %, pri čemer se je bistveno povečala prodaja v Grčiji in Italiji, medtem ko je bil obseg prodaje na francoskem trgu nižji, kar je posledica nadaljevanja negativnih trendov gibanja trga in umika z manj dobičkonosnih segmentov trga.

V obdobju od leta 1993 do leta 2003 beležimo na trgih **Jugovzhodne Evrope** stalne in dinamične letne stopnje rasti obsega poslovanja. V letu 2003 pa se je rast ustavila in prodaja je ostala na ravni, doseženi v letu 2002. Kljub zahtevnim tržnim razmeram ocenjujemo, da smo na vseh tržiščih tržne deleže uspeli zadržati. Na tržišču Slovenije in Hrvaške so bile vodene intenzivne aktivnosti na področju razvoja distribucije gospodinjskih aparatov in doseženo izboljšanje strukture njihove prodaje z višjim deležem prodaje aparatov višjih cenovnih razredov. Na tržišču Srbije smo presegli načrt prodaje in dodatno okrepili tržni položaj. Isto velja za tržišče Črne Gore, kjer je bilo preseganje načrta doseženo tudi zaradi ukinitve kontingentov v sredini leta in s tem sprostitev uvoza blaga. Makedonsko

tržišče je kljub zelo velikemu obsegu sivega uvoza ohranilo obseg prodaje. Tržišče Kosova je zaznamoval padec trga in posledično znižanje obsega prodaje, kar je posledica zmanjšane dotoka sredstev iz naslova mednarodne pomoči. V Bosni in Hercegovini se je tudi v letu 2003 nadaljevalo stabilno poslovanje.

Na področju **Vzhodne Evrope** smo dosegli bistveno povečanje prodaje, ki je presegla rast trga, hkrati pa smo presegli tudi načrt prodaje. Vrednostna rast prodaje je tako znašala 17 %, pri čemer je bila za 20 % višja od količinske rasti, kar je pokazatelj trenda izboljševanja prodajne strukture. Najhitrejša rast prodaje je bila dosežena na tržiščih Rusije, Bolgarije in Romunije, na ostalih tržiščih pa smo dosegli zmerno rast, pri čemer ostajata pomembnejša trga na tem področju Češka Republika in Poljska.

Na tržiščih **Prekomorskih držav in Anglije** so bili doseženi načrtovani cilji. Glavne značilnosti dogajanj na tem območju so bila močna nihanja valut, ki smo jih omilili s spremembo prodajnega asortimana. V Angliji, kjer smo nadaljevali z uvajanjem blagovne znamke Gorenje na lokalni trg, se je prodaja močno povečala. Pri tem smo povečali število prodajnih mest, v katerih smo prisotni, intenzivneje vstopili v segment vgradnih aparatov in razvili posebne aparate za angleški trg. V letu 2003 smo najbolj povečali prodajo v ZDA (hladilne vitrine, za 67 %) in v Kanadi (pralni stroji in sušilni aparati). Področje Bližnjega in Srednjega vzhoda je zaradi šibkega USD, iraške krize in napetosti v Izraelu in Palestini zaostalo za načrtom in realizacijo v letu 2002.

Dobro razpoznavna blagovna znamka na ključnih trgih... V letu 2003 je Gorenje, d.d., povečalo prodajo pod lastnimi blagovnimi znamkami na 75-odstotni delež prodaje. Nadaljevali smo z intenzivnimi vlaganji v izgradnjo evropsko prepoznavne in močne blagovne znamke Gorenje, ki je in bo tudi v prihodnosti ostala blagovna znamka, v katero bomo investirali večino sredstev za potrebe marketinga.

gorenje

Razvili smo novo identiteto blagovne znamke **Gorenje**, ki jo bomo postopno uvedli na trg v letu 2004, z namenom njene pomladitve in prilagoditve komunikacije ciljnim skupinam potrošnikov.

sindex

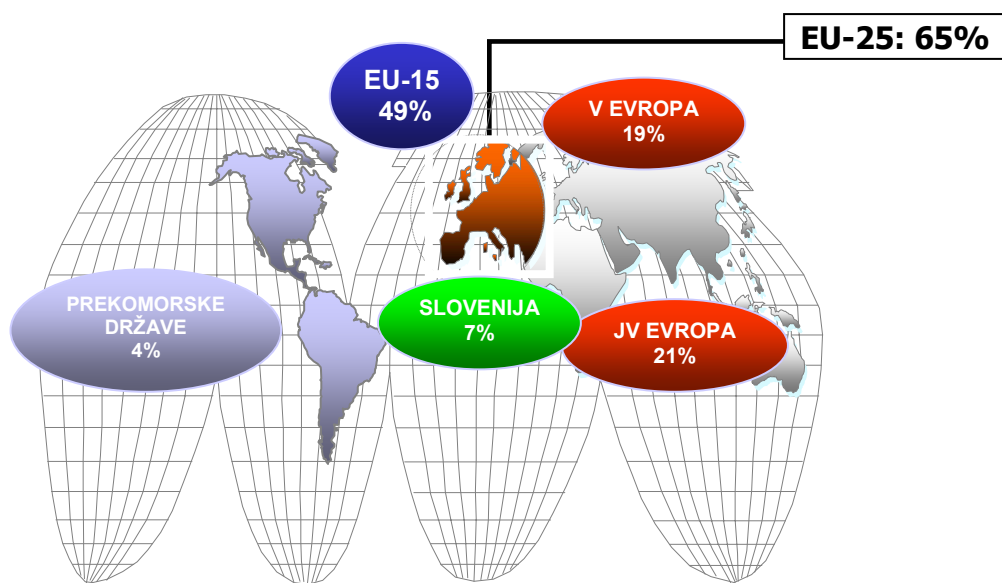
Poleg prodaje pod blagovno znamko Gorenje smo realizirali del prodaje tudi z regionalnimi

blagovnimi znamkami; z blagovno znamko **Sidex**, ki jo tržimo v Franciji in manjši meri v Nemčiji, ter

Z blagovno znamko Gorenje ponujamo celovito paleto izdelkov za dom, ki smo jo tudi v letu 2003 dopolnjevali z izdelki, ki niso v lastnem proizvodnem programu.

körting Körting, ki je prisotna v Italiji in Grčiji.

Vrednostna geografska struktura prodaje gospodinjskih aparatov je prikazana na naslednji sliki:

2.3.2. Prodaja ostalih divizij

V diviziji **notranje opreme**, ki proizvaja in prodaja pohištvo, sanitarno opremo in keramiko, je bila v letu 2003 dosežena 36,0-odstotna rast prodaje. Pomemben vpliv na rast divizije je imela vključitev družbe Gorenje Glin, d.o.o., v Skupino. Slovensko tržišče se je soočalo z upadanjem prodaje pohištva, negativni trend se je popravil z delnim izboljšanjem prodaje v drugem polletju, kar velja predvsem za **kuhinjski program**.

Kopalniški program je imel izredno ugodno rast zaradi povečane prisotnosti na prodajnih mestih. Pozitivni trend je bilo opaziti pri boljši strukturi prodaje sistemskih izdelkov zaradi ustrezne politike prodajnih eksponatov. Za ostala tržišča jugo-vzhodne Evrope je bila značilna rast prodaje na hrvaškem trgu in slaba kupna moč ostalih držav. Trend intenzivne postavitve eksponatov na hrvaškem trgu se je nadaljeval in na tej osnovi smo zanesljivo prevzeli vodilno vlogo s kuhinjskim in kopalniškim programom ter utrdili položaj zanesljivega proizvajalca.

Na trg smo uvedli nove modele kuhinj in kopalnic višjega cenovnega razreda, ki so bili dobro sprejeti. Prav tako smo izvajali intenzivna izobraževanja trgovcev, ki so še okrepila kakovost celotne ponudbe.

Na osnovi načrtovanih aktivnosti za leto 2004 pričakujemo nadaljnje povečevanje prodaje.

Na ostalih evropskih tržiščih je prodaja divizije zaostajala za načrtovano, saj so se po zelo dobrem začetku leta pojavile finančne težave večjega poslovnega partnerja v Nemčiji in zmanjšanje naročil večje trgovske verige. Kljub temu je bila

dosežena večina načrtovanih ciljev z izboljšano strukturo prodaje pri nosilnem segmentu kopalniških blokov, z razvojem in uvedbo linije kopalniškega pohištva z umivalniki in s predstavitvijo na sejnih v Kölnu in Frankfurtu. Doseženo je bilo bistveno povečanje prodaje na nizozemskem trgu in prodor na zahteven francoski trg. Velik izziv v letu 2004 pa še vedno predstavlja razvoj prodaje v Vzhodni Evropi (Rusiji), razvoj novih in trženje obstoječih mini kuhinj in kuhinjskih blokov.

V **diviziji toplotne in strojne opreme** je bila dosežena 20,3-odstotna rast prodaje, na katero je imela pomemben vpliv 10-odstotna rast prodaje grelnikov vode, prodaja radiatorjev programa Mekom pa se je zaradi prekinitve pogodbe z večinskim kupcem v primerjavi s predhodnim letom znižala.

Prodaja družbe Gorenje Tiki, d.o.o., se je povečala predvsem v Vzhodni Evropi ter Severni in Centralni Evropi. Kljub slabim tržnim razmeram in veliki zasičenosti trga grelnikov vode je družba s 420.000 prodanimi kosi prešla med pet največjih proizvajalcev le-

teh v Evropi. Na področju trženja radiatorjev so se po izgubi ključnega kupca pričele intenzivne komercialne aktivnosti z namenom osvojitve novih kupcev in tržišč.

Gorenje Indop, d.o.o., je pridobilo večja naročila Gorenja d.d., ki bodo delno realizirana tudi v letu 2004. Gradnja logističnega centra

in nova linija za proizvodnjo pralnih strojev sta poleg izdelave opreme za znane evropske proizvajalce glavna referenca za bodoči razvoj družbe.

V Gorenju Orodjarna, d.o.o., so uvedli nov program »Termoforming«, ki predstavlja orodja za preoblikovanje umetnih materialov z dovajanjem toplote (para, električni grelci...)

V **diviziji storitev** je prodaja presegla načrt in raven prodaje iz leta 2002 za 16,5 %. Razlog je v dobrem poslovanju družb, ki zastopajo avtomobile znamke Hyundai na Hrvaškem in v Srbiji, v hitri rasti Gorenja Gostinstvo ter preseganju poslovnega načrta Gorenja GTI, d.o.o. S 01.07.2003 je bila na družbo Gorenje GTI, d.o.o., iz krovne družbe prenesena dejavnost prodaje gospodinjskih aparatov za področje Slovenije, kar je pomembno vplivalo na obseg in strukturo prodaje celotne družbe. V letu 2003 je bila zaključena petletna pogodba o prodaji energetskega premoga, kar je pomembno vplivalo na prihodke družbe. Na področju zastopanja je bila najuspešnejša prodaja klimatskih naprav v Sloveniji in državah Jugovzhodne Evrope, ki je količinsko v primerjavi z letom 2002 porasla za 7,5 %, na slovenskem trgu pa celo za 20 %. Zelo uspešna je bila tudi prodaja aluminijeve zlitine in izocianata, medtem ko prodaja transportne in kmetijske mehanizacije ni dosegla zastavljenih ciljev. Nekoliko nižja od pričakovane je bila tudi prodaja in vgradnja medicinske opreme Philips Medical Systems v bolnišnice in zdravstvene domove, kar je posledica zamika realizacije nekaterih pridobljenih projektov v leto 2004. Na področju inženiringa je bil uspešno zaključen projekt izgradnje Soških elektrarn, medtem ko se je izgradnja čistilne naprave v Celju nekoliko zavlekla. Gorenje Gostinstvo, d.o.o., je v letu 2003 doseglo 17-odstotno povečanje prodaje, zaradi dodatne ponudbe v restavraciji DK v Velenju in Golovec v Celju. Na ostalih področjih delovanja družbe je bila dosežena zmerna rast.

V **diviziji energetike in varstva okolja** je bil dan poudarek prodaji storitev s področja ravnanja z odpadki. V letu 2003 je novo oblikovana divizija ustvarila preko 1.500 mio SIT prodaje; pri tem je imela nosilno vlogo družba Kemis, d.o.o., ki je v primerjavi z letom 2002 svojo prodajo na tržiščih Slovenije in Hrvaške povečala kar za 38 %.

2.4. Produkcija

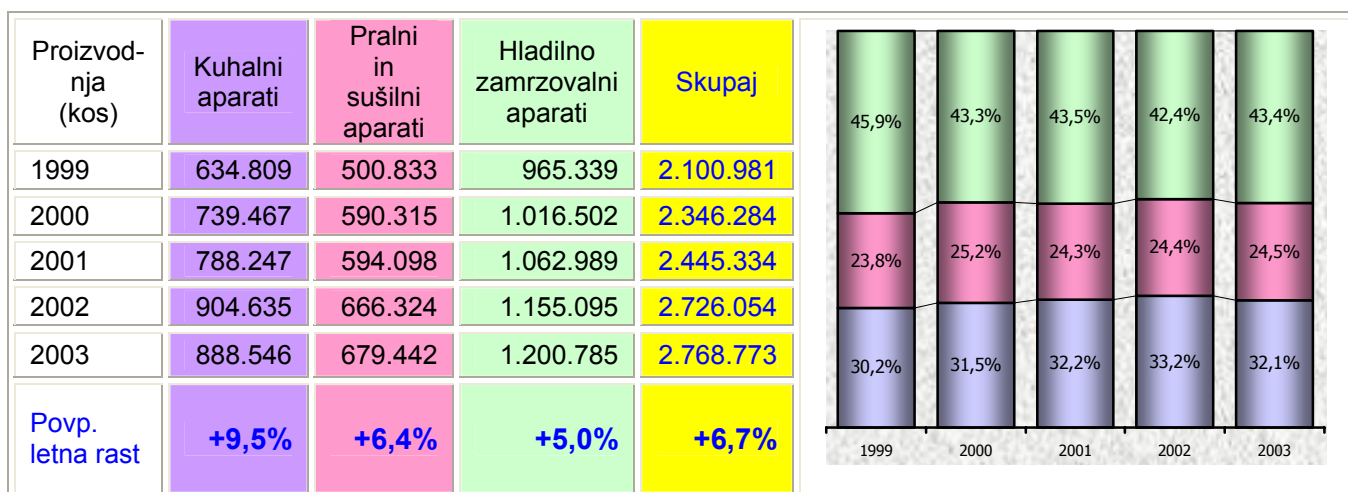
2.4.1. Produkcija divizije gospodinjskih aparatov

Produkcija divizije gospodinjskih aparatov temelji na štirih nosilnih programih: programu hladilno-zamrzovalnih aparatov, pralnih in sušilnih aparatov, kuhalnih aparatov in na programu proizvodnje radiatorjev in mehanskih komponent (Mekom), ki se izvajajo v Gorenju, d.d. Večanje prožnosti proizvodnih zmogljivosti je značilnost leta 2003, ki se bo zaradi umirjanja investicijske dinamike nadaljeval tudi v letu 2004. V letu 2003 smo prešli na lastno

proizvodnjo stiroporne embalaže ter se pripravljali na začetek skladiščenja gotovih izdelkov v novem logističnem centru.

Nadaljevali smo z uvajanjem sistema 20 ključev, ki pomeni temeljito preverjanje učinkovitosti delovanja procesov znotraj programov, začetek uvajanja filozofije kakovosti 6 sigma ter nadaljevanje projekta povečevanja produktivnosti dela.

Celovita ponudba visoko kakovostnih izdelkov ...

V programu hladilno-zamrzovalnih aparatov smo s projektom razvoja in proizvodnje aparatov za ameriški trg prešli v drugo fazo, ki vključuje vitrine z elektronskim krmiljenjem, dvopredalnik, vitrine za hlajenje pijač in vitrine za hlajenje vina, hladilnike za

odprte prostore – terase in hladilnike za delikatesne izdelke. Začetek dela na projektu nove generacije hladilno-zamrzovalnih aparatov širine 600 mm pomeni začetek njihove popolne prenove.

polovice leta 2004 dalje.

V programu pralnih in sušilnih aparatov smo v drugi polovici leta 2003 zaključevali projekt razvoja in vpeljave nove generacije pralnih in sušilnih strojev, ki bo pomenila produktno obnovo skoraj četrtine celotne ponudbe gospodinjskih aparatov od

V programu kuhalnih aparatov smo po več kot petih letih intenzivnega razvoja novih izdelkov in prenove vseh družin kuhalnih aparatov umirili razvojno dinamiko. V proizvodnjo je bila uvedena nova generacija vgradnih pečic, kombiniranih in

plinskih štedilnikov širine 50 cm ter nekateri nišni izdelki, kot so kuhalni center, steklokeramična vgradna kuhališča širine 850 cm s pogrevalno cono ter samostojni štedilnik širine 60 cm z indukcijskim kuhališčem.

V programu **Mekom** smo zaokrožili proizvodnjo komponent z obratom plastike, kjer smo pričeli z lastno proizvodnjo steklenih vrat hladilno-zamrzovalnih aparatov za ameriški trg in z obratom v Rogatcu, kjer smo osvojili izdelavo dinamičnega kondenzatorja hladilno-zamrzovalnih aparatov za ameriški trg, razvili nov radiator za sušenje obutve in pripravili projekt nove hale.

Družba **Biterm, d.o.o.**, je fizični obseg proizvodnje povečala za 14,3 % na skupno količino preko 3 milijone termostатов. Večina rasti je bila posledica povečanja prodaje

kupcem izven Skupine Gorenje, s čimer si je **Biterm, d.o.o.**, še utrdil položaj znotraj Danfossove divizije termostатов, ki je z 20-odstotnim svetovnim tržnim deležem vodilni globalni ponudnik termostатов. Fizična produktivnost se je povečala za 9 % in je bila rezultat posodabljanja in avtomatizacije proizvodnih procesov za dvig produktivnosti dela.

Ključni cilj invalidskega podjetja **Gorenje I.P.C., d.o.o.**, je bil, tako kot v preteklih letih, z vsemi zmogljivostmi slediti razvojnim in proizvodno-tehnološkim trendom v programih Gorenja, d.d. Družba je začela z lastno proizvodnjo stiroporne embalaže v novi tovarni, uvedla standardni računalniški sistem SAP, na področju kabelskih setov pa so uvedli tehnologijo konektorskega sistema IDC (Insulation Displacement Connection).

2.4.2. Proizvodnja ostalih divizij

Nosilec **divizije notranje opreme** je družba **Gorenje Notranja oprema, d.d.**, ki vključuje program pohištva, keramike in program kopalnic. V programu pohištva, ki proizvaja kuhinjske in kopalniške elemente, kopalne bloke in vrata, se je zaradi zmanjšanja števila zaposlenih in povečane prodaje produktivnost dvignila za 8 %. Proizvodnja se je specializirala za proizvodnjo vrat v vseh družbah znotraj divizije, poudarek pa je na foliranih frontah in programu Marles, kjer se je povečala proizvodnja za 429 % ter produktivnost za 8 %. Za proizvodnjo so bila značilna velika nihanja v njenem obsegu po posameznih mesecih, kar je zahtevalo veliko prožnost uporabe delovne sile. V programu keramika so v tehnologiji monožganja in v tehnologiji dodatne dekoracije izdelali skupaj 1.579.000 m² keramičnih ploščic. V tehnologiji monožganja omogočajo proizvodne zmogljivosti letni obseg proizvodnje 2,0 mio m² oziroma vsakih po 1,0 mio m². Proizvodne zmogljivosti so bile izkoriščene 80-odstotno, razmerje med proizvodnjo talnih in stenskih ploščic pa je bilo stalno. Zaradi slabšega izkoriščanja ekonomije obsega v proizvodnji in narave tehnologije, so proizvedli 746.900 m² stenskih ploščic, medtem ko so izdelali 807.300 m² talnih ploščic oziroma 60.400 m² več. V tehnologiji dodatne dekoracije so izdelali 79.500 kosov sredinskih dekorjev in listel, medtem ko je bilo dodatno izdelanih dekoriranih ploščic za mizno industrijo 16.200 m². Količinski delež

proizvodnje dodatne dekoracije je znašal na skupno proizvedeno količino keramičnih ploščic v letu 2003 1,6 %. V programu kopalnic so dvignil raven fizične produktivnost z izvedbo posodobitvenih investicij: avtomatizacije vozičkov, avtomatskega vrtnja izvrtin preliwa, preoblikovanja z uvedbo novih tehnologij (brez lepljenja in naknadne dodelave, pomivalniki brez brušenja robov) ter z izboljšanjem obstoječih tehnologij.

V okviru **divizije toplotne in strojne opreme** je družba **Gorenje Tiki, d.o.o.**, proizvedla 389.000 izdelkov štirih glavnih družin lastnega proizvodnega programa ventilatorjev ter malo-, srednje- in velikolitražnih grelnikov vode. Z novo tehnološko opremo prašne lakirnice se je izboljšala kakovost lakiranih izdelkov, zmanjšala količina izmeta in izboljšali pogoji dela. Strojne zmogljivosti so bile v povprečju zasedene preko 80 %, medtem ko so bile na posameznih tehnoloških ozkih grlih (emajlirnica, brizganje plastike) zasedene tudi do 95 %.

Družba **Gorenje Indop, d.o.o.**, je izvedla dva velika projekta, in sicer projekt transportne opreme za nov gorenjev logistični center ter projekt popolnoma avtomatizirane preoblikovalne in varilne linije za izdelavo pločevinastih ohišij nove generacije pralnih in sušilnih strojev za Gorenje, d.d. Zaradi tega so

oblikovali nov program skladiščnih in transportnih sistemov v poslovni enoti v Ljubljani, ki je in bo specializirana na programu logističnih sistemov. V ospredju je bil projektni način vodenja po zahtevah avtomobilske industrije, s pomočjo katerega so bili uspešno realizirani številni večji projekti. Na področju projektiranja in konstruiranja je Gorenju Indop, d.o.o., uspelo osvojiti številna nova znanja, kot

2.5. Nabava

Kakovost, cenovna učinkovitost in prožnost so ključne naloge, postavljene pred dobavitelje in nabavno funkcijo v družbah Skupine Gorenje. Zavedamo se, da lahko našim kupcem ponujamo konkurenčne aparate samo v sodelovanju z dobavitelji, ki so sposobni s svojimi izdelki in z organizacijo dela slediti razvojnemu trendom v svetu. Ključne za učinkovitost nabavnih procesov so strategije in aktivnosti, ki jih vodijo nabavne službe Skupine Gorenje:

Optimiranje števila dobaviteljev ... Skupina Gorenje je imela v preteklosti preširok nabor dobaviteljev, zato je bila prioriteta naloga nabavne funkcije zmanjševanje števila dobaviteljev ob hkratnem vzpostavljanju tesnejšega sodelovanja že od razvoja izdelkov dalje. S tem se povečuje kompleksnost nabavnih proizvodov in izkoriščanje sinergijskih učinkov.

Procesno sodelovanje... Z zaupanjem in s pospeševanjem sodelovanja med družbami Skupine Gorenje in partnerji ter odprto komunikacijo, delitvijo informacij in skupnimi odločitvami smo iskali optimalne rešitve. Nabavne procese smo obravnavali integralno; enako skrb smo posvečali tako procesom dobaviteljev kot lastnim procesom.

Razvoj novih izdelkov... Nabavna funkcija je s sodelovanjem v projektih osvajanja novih izdelkov in z zgodnjim vključevanjem dobaviteljev v njihov razvoj prispevala k inovativnosti proizvodov, skrajševanju procesov uvajanja in stroškovni učinkovitosti. Na osnovi dolgoletnega sodelovanja s ključnimi dobavitelji smo koristili najnovejše inovativne rešitve njihovega razvoja. Z medsebojnim sodelovanjem mešanih skupin smo na nekaterih novih projektih uvedli filozofijo kakovosti 6 sigma dobaviteljevih proizvodnih procesov.

so modeliranje in tridimenzionalno konstruiranje, projektiranje krmilij, programiranje krmilnikov za robote in varilne krmilnike.

V **Gorenju Orodjarna, d.o.o.**, so oblikovali nov profitni center za izdelovanje orodij za toplotno oblikovanje (»termoforming«), ki predstavlja povsem novo proizvodno področje.

Obvladovanje tveganj zunanjega okolja...

Poslovodstva nabave so spremljala konjunktne trende nabavnih trgov, spremembe nacionalnih zakonodaj, globalno konkurenco in povezovanja dobaviteljev.

Nabavna funkcija v Skupini Gorenje je prepoznala nevarnosti in kljubovala pritiskom v razgibanih političnih in tržnih okoliščinah poslovnega leta. Z nenehnim prilagajanjem spremembam na surovinskih in deviznih trgih ter z ustreznim pozicioniranjem do nabavnih virov in dobaviteljev smo uspeli zmanjšati tveganja nerednih dobav in zviševanja stroškov.

Za nabavo družbe **Gorenje, d.d.**, sta za leto 2003 značilna uvedba novega informacijskega sistema SAP, ki je postavila osnovo za nov, učinkovitejši pretok informacij med družbo in dobavitelji. Prvi učinki so bili v letu 2003 že vidni, vendar proces optimiranja ni končan in bo ena ključnih nalog leta 2004.

V drugi polovici leta je Gorenje, d.d. pričelo s projektom optimiranja nabavne verige. Z njim želimo na osnovi projektne organizacije dela razviti in uveljaviti nabavno strategijo Skupine Gorenje. Ključni vzvodi projekta so nadaljnje zmanjševanje števila dobaviteljev, zagotovitev globalnih virov, skupen razvoj izdelkov in procesov ter prestrukturiranje nabavnih povezav. V prihodnje želimo poglobljati partnerske odnose s tistimi dobavitelji, ki bodo sposobni slediti konkurenčnemu globalnemu okolju in ponujati inovativne izdelke s kakovostjo, ki bo pomagala družbi pri načrtovani rasti.

Družba Gorenje, d.d., bo v bodoče aktivno povezovala nabavno funkcijo celotne Skupine z enotno nabavno politiko in poenotenimi aktivnostmi. Odvisno od narave posla bomo iskali sinergijske učinke in s tem povečali učinkovitost nabavnih procesov.

2.6. Razvoj

Vodilo Skupine Gorenje pri vseh razvojnih aktivnostih je čim boljše **razumevanje potreb kupcev in poslovnih partnerjev**. Na te potrebe bistveno vplivajo globalne družbene spremembe, ki se pri posameznikih kažejo v njihovi individualnosti, njihovi vedno višji povprečni starosti, njihovemu povezovanju preko elektronskih medijev, njihovemu odnosu do blagovnih znamk in do tradicionalnih vrednot, kot je družina v poslovnem svetu, pa v združevanju proizvajalcev in distribucije, dvigu kakovosti storitev in izdelkov, vstopu konkurence z Daljnega vzhoda na tradicionalne evropske trge, nemirnosti evropskega trga zaradi vstopa novih članov v Evropsko unijo ipd.

Odgovor na take razmere je lahko le uravnotežen razvoj celotne družbe z ekonomskega, socialnega in okoljskega vidika na eni strani, na drugi pa sočasni in uravnotežen razvoj izdelkov, tehnologij in poslovnih procesov. Takšen pristop omogoča ustrezno pripravljenost tudi na nepričakovane dogodke in vliva zaupanje tako pri kupcih kot pri poslovnih partnerjih.

Oblikovna odličnost izdelkov, povezana z optimalnimi funkcionalnimi rešitvami, nizko porabo električne energije, tihim delovanjem, vgrajenimi inteligentnimi sistemi, ki dodatno varčujejo in vplivajo na kakovost osnovnih funkcij in povezujejo izdelke v kompaktne, elektronsko povezane sisteme, in dobro zamišljene tehnične rešitve, je bila tudi v letu 2003 temelj razvoja izdelkov.

Razvoj tehnologij je potekal sočasno z razvojem izdelkov, usmerjen pa je bil v večjo avtomatizacijo in večje proizvodne zmogljivosti, ki so usklajene s cilji strateškega načrta. Ustrezna uporaba materialov in cenovno optimalne razvojne rešitve so omogočale obvladovanje materialnih stroškov in stroškov dela.

Velika pozornost je bila namenjena tudi razvoju poslovnih procesov ter nadaljevanju prenove informacijskega sistema, ki je omogočilo optimiranje procesov poslovnega sistema;

- ✚ najzahtevnejši sistem nadzora razvoja, uvajanja in proizvodnje izdelka v okviru filozofije kakovosti **6 sigma** in njegovo uvajanje v proizvodnjo je odprlo vrata do novih kupcev;

- ✚ **metodo 20 ključev** za ocenjevanje konkurenčnega položaja družbe in njenega stalnega izboljševanja smo izvajali praktično v vseh družbah Skupine;

- ✚ uporaba **sočasnega razvoja**, pri kateri uporabljamo tehnike, ki bistveno skrajšujejo razvojne čase, se je še utrdila in poglobila;

- ✚ ustanovitev **Inovacijskega centra**, katerega poslanstvo je aktiviranje intelektualnega kapitala na področju novih znanj v povezovanju s fakultetami in razvojno-raziskovalnimi institucijami iz Slovenije in tujine;

- ✚ članstvo Gorenja, d.d. v **Evropskem združenju proizvajalcev gospodinjskih aparatov CECED**, v katerem glavni evropski proizvajalci vodimo skupno iniciativo, ki bo omogočila dolgoročni razvoj dejavnosti in zadovoljstvo kupcev na standardnih osnovah.

2.6.1. Razvoj divizije gospodinjskih aparatov

Divizija gospodinjskih aparatov je zaradi izdelkov, ki jih dnevno uporabljamo v gospodinjstvih in so zato še toliko bolj izpostavljeni očem kritične javnosti, upoštevala vsa **sodobna načela lastnega razvoja, razvoja tehnologij in razvoja izdelkov**. Stalno izboljševanje proizvodnih procesov preko sistema 20 ključev, informatizacija vsakega delovnega mesta in njihova povezava v centralni sistem načrtovanja prodaje in proizvodnje, optimiranje tehnoloških procesov, uvedba filozofije kakovosti **6 sigma**, računalniško podprti sistem komunikacije na

področju razvoja in jasna strategija projektnega vodenja z doslednim upoštevanjem načel sočasnega razvoja so temelji nadaljnjega razvoja divizije, ki so bili dosledno upoštevanji v letu 2003.

Priprava vseh proizvodnih procesov za proizvodnjo 3,5 milijona velikih gospodinjskih aparatov, tehnološka priprava za proizvodnjo nove generacije pralnih in sušilnih strojev, zaokrožitev proizvodnje večjih plastičnih komponent z brizgalnimi stroji za proizvodnjo plastičnih kadi, nova tovarna stiroporne

embalaže, ki omogoča proizvodnjo kakovostnejše in tehnično izboljšane embalaže, so samo nekatere naložbe v tehnologije, ki bodo omogočale optimalno in cenovno konkurenčno proizvodnjo.

Razvoj na področju izdelkov se odraža v njihovih novih generacijah...

⊕ Nova **gorenje** | Alux Alux linija je že v prvem letu proizvodnje in prodaje dosegla na trgu zelo dobre rezultate; prav tako je dosegla uspešne rezultate nova generacija vgradnih pečic z vrsto izvirnih in zato zaščitene rešitev.

⊕ Pričetek izvedbenega dela projekta nove generacije pralnih in sušilnih strojev z naročilom najpomembnejših linij, orodij, strojev in komponent. Metodološki pristopi k novi generaciji, izvirne tehnične rešitve, ki upoštevajo sedanje in bodoče trende na

področju pranja in sušenja perila, nova ozka družina aparatov in podpultne dimenzije pralnih strojev bodo omogočile prodajo na tržiščih, kjer Gorenje do sedaj še ni bilo prisotno, so popotnica za njegovo uspešno trženje v letu 2004.

⊕ V proizvodnjo je bila uvedena nova generacija hladilno-zamrzovalnih aparatov širine 540 mm s servisno zamenljivim tesnilom. Predvsem nerjaveče izvedbe teh aparatov so odprle nove možnosti prodaje na nekaterih, za te aparate tipičnih trgih.

⊕ Poleg začetka razvoja nove generacije samostojnih hladilnikov 600 mm so bile vitrine za hlajenje vina in drugih pijač, tako za ameriško kot za evropsko tržišče, tisti izdelki, ki so zahtevali popolnoma nove pristope, predvsem pa osvojitve novih metodoloških in tehničnih znanj.

2.6.2. Razvoj ostalih divizij

Divizijska organiziranost je omogočila nov pristop do razvoja tehnologij izdelave izdelkov, saj so optimiranje proizvodnih zmogljivosti, združevanje dobaviteljev, enoten pristop do kupcev in združevanje znanja samo nekateri od parametrov, ki bodo omogočili hitrejši razvoj in ustvarjanje višje dodane vrednosti. Cilji vseh ostalih divizij so sledili ciljem krovne družbe tako v odnosih do poslovnih partnerjev kot v odnosih do končnih uporabnikov.

Na področju delovanja divizije notranje opreme se je pričela koncentracija proizvodnih zmogljivosti in dobaviteljev, ki bo omogočila njihovo optimiranje in hkrati večjo raznolikost prodajnega programa, prilagojenega različnim zahtevam in potrebam kupcev. V letu 2003 razvite linije novih kuhinj sledijo modnim trendom in novim pristopom h kuhanju, uvedba novih orodij za njihovo prodajo pa postavlja kuhinje Gorenje korak pred konkurenco. Uvedba nove tehnologije proizvodnje keramičnih ploščic z novimi grafičnimi izvedbami se idealno dopolnjuje s trendi v kuhinjski industriji kakor tudi s trendi na področju sanitarnega pohištva, kjer je Gorenje Notranja oprema poleg novih izvedb pohištva optimiralo tudi tehnološke procese.

Pravilnost postavljenih ciljev se kaže v diviziji toplotne in strojne opreme na pridobljenih poslih v najzahtevnejših panogah proizvodnje,

kot na primer v avtomobilski industriji, kjer si je Gorenje Indop, d.o.o., utrdil status razvojnega dobavitelja. Na osnovi znanja, pridobljenega na področju izgradnje visokoregalnega skladišča, je Gorenje Indop, d.o.o., začel z novo dejavnostjo na področju logistike, Gorenje Orodjarna, d.o.o., pa je na osnovi znanj, pridobljenih iz lastne proizvodnje stiroporne embalaže, razvila program razvoja in proizvodnje posebnih orodij za te izdelke.

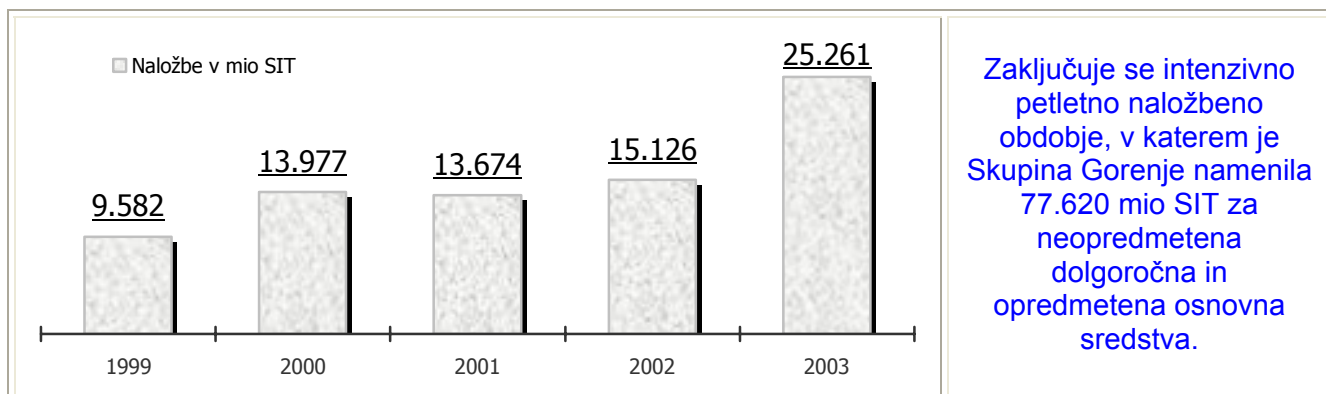
Divizija storitev je presegla pomembne mejnike, saj je bil Hotel Paka, ki je v okviru družbe Gorenje Gostinstvo, d.o.o., nagrajen z nagrado najboljšega malega poslovnega hotela, je pa tudi nosilec grozda malih poslovnih hotelov v Sloveniji. Rast gostinske dejavnosti je bila omogočena z nakupom še enega gostinskega objekta v središču Velenja in z uvajanjem standarda HACCP, ki postavlja gostinsko dejavnost Skupine med vodilne ponudnike tovrstnih storitev v Sloveniji.

V okviru delovanja divizije energetike in varstva okolja je bilo na področju predelave nevarnih odpadkov skupaj s partnerji pridobljeno znanje za sanacijo gudronskih jam, vključno s solidifikacijo gudrona in njegovo odstranitvijo, na področju energetike pa so bila postavljena osnovna izhodišča za nadaljnji razvoj dejavnosti.

2.7. Naložbe

Z naložbami Skupine Gorenje za leto 2003 v opredmetena osnovna sredstva in neopredmetena dolgoročna sredstva se zaključuje obdobje intenzivnih vlaganj... Skupina Gorenje je izvedla naložbe v višini

25.261,2 mio SIT, od tega za opredmetena osnovna sredstva 24.053,3 mio SIT in za neopredmetena dolgoročna sredstva 1.207,9 mio SIT.

Pregled naložb v neopredmetena dolgoročna in opredmetena osnovna sredstva Skupine Gorenje po divizijah v mio SIT

	2003	2002
Divizija gospodinskih aparatov	22.496,7	11.639,8
Divizija notranje opreme	420,2	363,9
Divizija toplotne in strojne opreme	962,4	803,4
Divizija storitev	1.151,0	2.319,0
Divizija energetike in varstva okolja	230,9	0
Skupaj	25.261,2	15.126,1

Pregled naložb Skupine Gorenje po vrstah v mio SIT

	2003	2002
Neopredmetena dolgoročna sredstva	1.207,9	866,7
Opredmetena osnovna sredstva	24.053,3	14.259,4
Zemljišča	623,0	1.201,8
Zgradbe	6.601,8	5.392,0
Tehnična oprema	14.874,5	6.531,2
Druga oprema	1.954,0	1.134,4
Skupaj naložbe	25.261,2	15.126,1

2.7.1. Naložbe divizije gospodinskih aparatov

Največ naložb v Skupini Gorenje je bilo doseženih v [diviziji gospodinskih aparatov](#), in sicer 22.496,7 mio SIT, od tega je bilo namenjenih 17.824,1 mio SIT za naložbe v družbi [Gorenje, d.d.](#)

Z intenzivnim vlaganjem za trg in v tehnologijo se je zagotovila večja produktivnost, prožnost in zanesljivost proizvodnih procesov ter predvsem zniževanje stroškov.

Pri [naložbah v trg](#) je potrebno izpostaviti [projekt razvoja hladilnih vitrin za ameriški trg](#) in [projekt](#)

razvoja nove generacije pralnih in sušilnih strojev.

Pri novi generaciji pralnih in sušilnih strojev bodo mehanske programatorje zamenjali elektronski z mikroprocesorji - z malimi in velikimi prikazovalnimi zasloni. Število obratov centrifuge se povečuje tudi do 2000. Osnovno družino bodo predstavljali aparati z večjim volumnom bobna in kadi, in sicer za 6 kg polnjenje. Večji bo premer vrat. V novi generaciji pripravljamo še eno novost: poleg samostojnih bomo izdelovali tudi podpultne aparate, z možnostjo vgradnje v kuhinjski niz aparatov. Napovedani so tudi novi stroji, ki bodo po globini ožji (420 mm), zmogljivost polnjenja pa bo 4 kg.

V aparate novih generacij so vgrajeni povsem novi materiali. Spremenjen je tudi koncept uravnoveženja pralne skupine. Mali in večji grafični prikazovalniki z menijskim upravljanjem bodo omogočili mnogo širši izbor programov. Vgrajeni bodo različni senzorji za posamezne funkcije. Spremenjena bo zunanost, ki jo bodo zaznamovale štiri konceptualne linije: Basic, Prestige, Premium in Special. Za novo generacijo bosta zagotovljena energijska razreda A in A+, torej najboljše, kar je možno doseči.

Koncept upravljanja, velikost in zunanji videz se prenašajo tudi na novo generacijo sušilnikov perila. V programu Pralno-sušilni aparati se že tudi lokacijsko pripravljajo na zagotovitev proizvodnje, ki bi naj ob koncu prenove dosegla milijon aparatov letno.

Zaključek izgradnje novega logističnega centra, tovarne stiroporne embalaže in tovarne za proizvodnjo plastike so najnovejše naložbene pridobitve divizije v letu 2003. V novih objektih v Velenju je zaposlenih 378 delavcev, najsodobnejša oprema pa bo omogočala učinkovitejše, predvsem pa varnejše delo in optimalne izkoristke.

Nov logistični center v Velenju

- ✓ Skupna površina 50.000 m²;
- ✓ računalniški sistem zagotavlja koordinacijo vseh elementov in avtomatsko delovanje;
- ✓ pretočnost celotnega sistema je prilagojena proizvodnji 4 milijonov izdelkov gospodinjskih aparatov letno oz. 20.000 izdelkov na dan;
- ✓ možnost istočasnega natovarjanja desetih kamionov in do deset vagonov;
- ✓ zaposlenih 116 delavcev v dveh izmenah;
- ✓ skupna investicija v tehnologijo in objekt je znašala 30,2 mio EUR.

- Zaključek projekta povečanja proizvodnih zmogljivosti v zadnjem členu dobavne verige – logistiki;
- učinkovitejše delo in koriščenje prednosti enovite proizvodne lokacije;
- osnova za nadaljnje optimiranje izhodne logistike.

Nova tovarna Plastike v Velenju

- ✓ proizvodna hala na 9.650 m² površine;
- ✓ avtomatizirani procesi ekstrudiranja, vakumiranja, brizganja in signiranja plastike;
- ✓ 2.380 paletnih mest (3,5 dnevna zaloga);
- ✓ delež programa hladilno zamrzovalnih aparatov 60%, programa pralno-sušilnih aparatov 35% in programa kuhinjskih aparatov 5%;
- ✓ letna predelava 8.400 ton plastike;
- ✓ zaposlenih 220 delavcev v treh izmenah;
- ✓ skupna investicija v tehnologijo in objekt znaša 10,09 mio EUR.

- povečanje proizvodnje zaradi nove tovarne hladilne tehnike;
- prestavitev opreme iz obrata hladilnikov zaradi projekta nove generacije 602;
- posodobitev in nakup nove opreme za brizganje in ekstrudiranje;
- povečanje zmogljivosti ter izboljšanje kakovosti, produktivnosti, prožnosti in urejenosti delovnega okolja;
- nezadostne skladiščne zmogljivosti glede na načrtovano rast proizvodnje.

Nova tovarna stiroporne embalaže v Velenju

- ✓ proizvodna hala na 4.750 m² površine;
- ✓ najnovejša LTH tehnologija nemškega proizvajalca KURTZ;
- ✓ proizvodnja je v celoti informacijsko pokrita s proizvodnim informacijskim sistemom MES in standardnim informacijskim sistemom SAP;
- ✓ končna zmogljivost predelanega EPS: 3.500 t/leto;
- ✓ zaposlenih 42 delavcev na tri izmene;
- ✓ skupna investicija v tehnologijo in objekt znaša 12,5 mio EUR.

- zagotovitev hitrejši odzivnosti pri dobavi embalaže;
- zmanjšanje stroškov transporta;
- posodobitev embalaže in zmanjšanje števila postavk embalaže;
- sproti in neposredni transport embalaže od montažne linije brez vmesnega pretovora;
- manj skladiščnih površin na dvorišču Gorenja, d.d.;
- cenejša embalaža;
- možna proizvodnja sodobne in kakovostne embalaže.

Leto 2003 je zaznamovala tudi **izgradnja novega prodajno-distribucijskega centra v Ljubljani**. V objektu, s površino 11.000 m², bodo razstavno-prodajni salon s celotno ponudbo izdelkov Skupine Gorenje, skladišče z zmogljivostjo 15.000 do 20.000 izdelkov, ki bo služilo distribuciji za celo Slovenijo, servisna enota za Ljubljano z okolico ter poslovni prostori, kamor se bodo iz Velenja in Celja

preselile tudi vse prodajne in logistične funkcije za slovensko tržišče. Skupina je tako prvič na enem mestu predstavila najnovejše dosežke na področju velikih in malih gospodinjskih aparatov, kuhinjskega in kopalniškega pohištva, ogrevalne tehnike in klimatskih naprav ter avdio in video naprav, hkrati pa bodo v centru posebno pozornost namenili

izobraževanju trgovcev in promocijskim prireditvam.

Gorenje I.P.C., d.o.o. je investiralo v program proizvodnje elektrokomponent za povečanje zmogljivosti in izboljšanje njihove kakovosti, v program zatiskovanja, v program grafike z nakupom novega tiskarskega stroja in v program tovarne stiroporne embalaže (v orodja in logistično opremo).

V odvisnih družbah divizije gospodinskih aparatov v tujini smo izvedli tri pomembne naložbe v skupni višini 1.917,9 mio SIT:

- ✓ pričetek izgradnje poslovno-skladišnega središča v Podgorici s predvidenim zaključkom v prvem četrtletju 2004,

2.7.2. Naložbe ostalih divizij

V okviru divizije notranje opreme je za družbo Gorenje Notranja oprema, d.d., znašal skupni znesek investicij v letu 2003 282,7 mio SIT. V program pohištva je bilo investiranih 111 mio SIT, kar 97 mio SIT pa je bilo namenjenih v objekt in opremo za razširitev hale za montažo ter odpremo kuhinjskega pohištva. V programu Marles so naložbe dosegle raven 105 mio SIT, od tega 79 mio SIT za obnovo razstavno prodajnega salona.

V program keramike je bilo investiranih 36 mio SIT, od tega 5,6 mio SIT v nanašalno napravo na glavnih linijah, in v programu kopalnic 14 mio SIT v posodobitev obstoječe tehnologije.

V okviru divizije toplotne in strojne opreme je družba Gorenje Tiki, d.o.o., investirala 400,8 mio SIT, v skladu z njihovo strategijo povečanja konkurenčnosti na trgu, nenehnega izboljševanja kakovosti izdelkov, znižanja stroškov proizvodnje in tehnološkega posodabljanja. Naložbe v nove izdelke in izboljšanje kakovosti so vključevale prenovo malolitražnih netlačnih grelnikov, zmogljivosti 5

- ✓ izgradnja skladiščno-prodajnega centra v Budimpešti in
- ✓ izgradnja novega prodajno-distribucijskega centra s 14.150 m² površine v Zagrebu, s katerim je Gorenje Zagreb, d.o.o., zaokrožil vse svoje dejavnosti na hrvaškem trgu na enem mestu.

Cilji naštetih investicij so usmerjeni v utrditev tržnega položaja s predstavitvijo in prodajo celotne ponudbe izdelkov Skupine ter izboljšanje kakovosti logističnih storitev za poslovne partnerje.

in 10 l, in tlačnih grelnikov, zmogljivosti 10 in 15 l, izpeljan je bil projekt nove generacije srednjelitražnih grelnikov s premerom kotla 420 mm. S prenovno malolitražnih grelnikov smo dosegli poenostavitve in s tem pocenitve zaradi univerzalnih grelcev, z znižanjem toplotne izgube zaradi izboljšane izolacije, racionalizirali smo tehnološke operacije izdelave grelnikov, poenostavili konstrukcijo in s tem izboljšali kakovost izdelkov z vidika lažjega servisiranja, boljšega izkoristka in daljše življenjske dobe. Prenova srednjelitražnih grelnikov je prinesla izboljšanje kamionskih natovorov in s tem znižanje transportnih stroškov, z uvedbo 150 l grelnika pa se je razširil tudi prodajni program grelnikov. Naložba v nove stroje in tehnološke linije je vključevala avtomatsko in robotizirano varilno linijo za varjenje kotlov, avtomatsko lakirno linijo za lakiranje oblog grelnikov ter stroje in naprave za proizvodnjo spiral za kombinirane grelnike. Nova avtomatska lakirna linija omogoča boljšo kakovost lakiranja, zmanjšuje izmet in povečuje proizvodne in gabaritne zmogljivosti. Zaradi avtomatske varilne linije se je število delavcev zmanjšalo,

povečala pa se je produktivnost in izboljšala kakovost varjenja. Novi stroji za proizvodnjo spiral za kombinirane grelnike so omogočili lastno proizvodnjo in s tem prenos izdelave iz kooperacije, kar je omogočilo znatno pocenitev materialnih stroškov izdelkov.

Cilji [divizije energetike in varstva okolja](#) so bili v letu 2003 usmerjeni v oblikovanje samostojne divizije. Nakup družbe [Kemis, d.o.o.](#), v letu

2002, je eden od temeljnih kamnov oblikovanja divizije, saj se družba ukvarja z zbiranjem, predelavo in odstranjevanjem odpadkov s poudarkom na ravnanju z nevarnimi odpadki. Bistveno za poslovanje Kemis, d.o.o., in njegovo dejavnost je neodvisnost glede prostora za izvajanje dejavnosti. V ta namen smo v Zagrebu kupili skladišče, ki bo služilo osnovni dejavnosti družbe tudi na hrvaškem trgu.

2.8. Upravljanje kakovosti

Družbe Skupine Gorenje težijo k zadovoljevanju zahtev, potreb in pričakovanih kupcev, kar dosegajo z nenehnim izboljševanjem poslovnih procesov.

Sistem upravljanja kakovosti temelji na zahtevah ISO 9001/2000. Skladnost delovanja z zahtevami standarda uspešno potrjujemo ob presojah naših kupcev in neodvisnih institucij.

Od leta 2000 pet družb v Skupini nadgrajuje sistem vodenja kakovosti s programom nenehnega napredka, imenovanim [20 ključev](#); uspešnost programa se potrjuje tudi skozi doseganje ciljev kakovosti.

Rast stroškov nekakovosti v primerjavi z rastjo obsega prodaje je bila nižja od načrtovanih; ostali načrtovani cilji področja upravljanja kakovosti so bili v letu 2003 doseženi.

2.8.1. Upravljanje kakovosti v diviziji gospodinjskih aparatov

V [Gorenju, d.d.](#) je bila v letu 2003 največja pozornost namenjena kakovosti proizvodnih procesov z uvajanjem filozofije kakovosti [6 sigma](#) v proizvodnjo in razvoj. S prihodom novih generacij pralnih in sušilnih strojev smo uvedli nove tehnologije in razvijali temu primerne metode sistema upravljanja kakovosti.

Leto 2003 je obeležila uvedba SAP standardne informacijske podpore poslovanju, ki vključuje tudi osnovne kontrolne mehanizme obvladovanja poslovnih procesov. Cilji na področju uvajanja sistema poglobljenega spremljanja stroškov nekakovosti pa se zaradi prilagajanja prioritetam projekta SAP prenašajo v leto 2004.

V družbi [Biterm, d.o.o.](#), je bila presojena raven kakovosti izdelkov pri kupcih in v lastni proizvodnji. Največ aktivnosti je potekalo na področju sodelovanja z dobavitelji in kupci, kjer sta družbo presojala dva največja kupca; družbi Gorenje, d.d., in BSH. Dosežena je bila raven A dobavitelja, kar pomeni uvrstitev med zanesljive dobavitelje najzahtevnejših kupcev v panogi.

Družba [Gorenje I.P.C., d.o.o.](#), je v letu 2003 delovala prvo leto v okviru integriranega sistema ISO 9001 in ISO 14001. Po analizi celoletnega dela v letu 2003 bodo načrtovane in izvedene aktivnosti za izboljšanje in nadaljevanje razvoja sistema kakovosti. Družba je uvedla sistem upravljanja kakovosti tudi v novem programu stiroporne embalaže.

2.8.2. Upravljanje kakovosti v ostalih divizijah

V okviru [divizije notranje opreme](#) so v družbi [Gorenje Notranja oprema, d.d.](#) dosegli in celo presegli večino načrtovanih ciljev. Za

redke slabše kazalnike, ki so pod načrtovano ravni, so vzroki in povzročitelji znani. V ostalih družbah divizije so bili doseženi načrtovani cilji kakovosti.

Delovanje **divizije toplotne in strojne opreme** je v letu 2003 obeležila prilagoditev sistema vodenja kakovosti zahtevam ISO 9001:2000. Prenova je bila uspešno zaključena v družbah Gorenje Indop, d.o.o., in Gorenje Orodjarna, d.o.o., v Gorenju Tiki, d.o.o., pa je predviden zaključek v začetku leta 2004. V družbi **Gorenje Indop, d.o.o.**, so začeli prenovo sistema vodenja kakovosti. Rezultate tega projekta so vključili v redni način dela. Procesi nenehnega napredka v okviru projekta 20 ključev so v **Gorenju Orodjarna, d.o.o.**, pozitivno vplivali na kulturo poslovnega obnašanja vseh zaposlenih. S tem se je povečala pripadnost zaposlenih in informiranost o aktivnostih družbe. Del procesa nenehnih izboljšav je bila vpeljava ciljnega vodenja, ki prenaša cilje družbe do najnižjih ravni in tako prispeva k usmerjeni rasti družbe.

Družba **Gorenje Tiki, d.o.o.**, si je zastavila cilj znižanja stroškov nekakovosti, ki ga kljub izvedenim aktivnostim niso dosegli, predvsem

zaradi uvajanja novih tehnologij in občutnega povečanja kompleksnosti proizvodnje.

Gorenje GTI, d.o.o., je edini predstavnik **divizije storitev**, ki ima vzpostavljen sistem vodenja kakovosti po zahtevah ISO 9001:2000. V letu 2003 so uspešno izvedli večino zastavljenih aktivnosti.

V **diviziji energetike in varstva okolja** so imele družbe **Kemis, d.o.o.**, **Energygor, d.o.o.**, in **Elgor, d.o.o.**, vzpostavljen sistem vodenja kakovosti v skladu ISO 9001/2000, tako da so v letu 2003 potekale predvsem aktivnosti v okviru zagotavljanja zahtev vzpostavljenih sistemov.

2.9. Ravnanje z zaposlenimi

Zaposleni so ključni dejavnik uspeha za prihodnost... S svojim znanjem, motivacijo in pripadnostjo družbi so pomemben kapital, v katerega je potrebno vlagati, ga razvijati in varovati.

Nadaljuje se že pred leti sprejeta strategija vlaganja v razvoj in nenehno usposabljanje zaposlenih, s posebnim poudarkom na vzgoji lastnega kadra, ki v družbah z leti prevzema ključne položaje. V letu 2003 je bila po petih letih ponovno izvedena anketa o poklicnih hotenjih in zadovoljstvu pri delu. Rezultati kažejo na pozitiven odnos ključnega kadra do znanja in razvojnih usmeritev Skupine Gorenje ter hkrati opozarjajo na pomen vodenja pri motiviranju in razvoju kadrov.

Poslovni rezultati Skupine Gorenje so rezultat dela 9.427 zaposlenih konec leta 2003, kar je 7,5% več kot leto poprej. Razlog za občutno rast števila zaposlenih je organska rast Skupine Gorenje in povečanje obsega poslovanja, ki je omogočila doseganje načrtovanih ciljev za leto 2003.

Število zaposlenih po divizijah	Število zaposlenih na 31.12.		Povprečno število zaposlenih	
	2003	2002	2003	2002
Divizija gospodinjskih aparatov	7.092	6.760	6.821	6.620
Divizija notranje opreme	1.228	1.073	1.243	1.081
Divizija toplotne in strojne opreme	666	628	653	600
Divizija storitev	361	311	352	309
Divizija energetike in varstva okolja	80	-	77	-
Skupaj	9.427	8.772	9.146	8.610

V družbi Gorenje, d.d., ki sodi v okvir divizije gospodinjskih aparatov, je bilo v letu 2003 povprečno 5.409 zaposlenih, na dan 31.12.2003 pa 5.579 zaposlenih.

Izobrazbena struktura zaposlenih konec leta 2003

	Skupina Gorenje		Gorenje, d.d.	
Stopnja strokovne izobrazbe	Št. zaposlenih 31.12. 2003	Št. zaposlenih 31.12. 2002	Št. zaposlenih 31.12. 2003	Št. zaposlenih 31.12. 2002
I.	3.093	2.950	1.984	1.948
II.	537	511	393	393
III.	315	316	183	180
IV.	2.529	2.328	1.395	1.355
V.	2.008	1.881	1.159	1.112
VI.	376	304	169	162
VII.	531	453	271	241
VIII.	38	29	25	20
Skupaj	9.427	8.772	5.579	5.411

Znanje, bogate delovne izkušnje, velika pripadnost in motiviranost zaposlenih so [zagotovilo za pripravljenost](#) Skupine na vstop v Evropsko unijo in doseganje zastavljenih poslovnih ciljev.

[Izobraževanje za prihodnost ...](#) Kadrovska dejavnost in Izobraževalni center delujeta na ravni Skupine, kar omogoča povezano in enotno delovanje pri zaposlovanju, razporejanju lastnih kadrov, pri pripravi skupnih pravno-organizacijskih podlag, pri poenotenju metodologije spremljanja razvoja kadrov ter načrtovanju, izvedbi in merjenju učinkov izobraževanja. V letu 2003 se je v različnih izobraževalnih oblikah usposabljal 4.692 zaposlenih v krovni družbi. Skoraj polovica izobraževanj je bila namenjena strokovnemu usposabljanju in izpopolnjevanju, kar kaže na izrazito potrebo po pridobivanju znanj za uporabo novih

tehnologij in pristopov. Posebna pozornost je bila namenjena dvigu kakovosti usposabljanja že v samem procesu načrtovanja izobraževalnih oblik, kjer so bili v pripravo načrta vključeni udeleženci, vodje in strokovne službe.

V preteklem letu je z mednarodno udeležbo v [Managerski akademiji](#) zaključila šolanje 15. generacija mladih sodelavcev. Skozi vsa leta izvajanja Managerske akademije je bila razvita edinstvena oblika šolanja perspektivnih kadrov, ki v tako velikem sistemu omogoča povezovanje in prenos različnih znanj ter nastanek dragocenega kadrovskega zaledja. Svoja znanja so razširjali in pri tem iskali nove priložnosti za razvoj Skupine v poslovnih načrtih, pripravljenih v skupinah, kjer so s skupinskim delom reševali probleme iz vsakdanje poslovne prakse.

Kot pomemben dosežek **skrbi za varno in zdravo delo** v letu 2003 so zelo ugodna gibanja na področju zmanjševanja delovnih poškodb. Tako je bilo glede na leto 2002 31 poškodb manj; izraženo relativno znaša indeks 89,7. Ugoden trend kaže kazalec izgubljenih dni na eno poškodbo z indeksom znižanjem na raven 90,4; indeks izgubljenih dni v krovni družbi pa znaša 81,2. Pozitivna gibanja so posledica interdisciplinarnega pristopa k optimizaciji proizvodnih procesov, upoštevanje načela zdravega in varnega dela. Z upoštevanjem zahtev varnega in zdravega dela pri implementaciji tako novih kot posodobljenih tehnologij, z nadaljevanjem sistema dvajsetih ključev in z analitičnim pristopom pri analiziranju vzrokov delovnih nezgod ter izvajanjem programov varstvenih ukrepov na podlagi ocene tveganja pričakujemo v prihodnosti še večji trend padanja bolniških odsotnosti iz naslova delovnih nezgod.

V letu 2003 je bil na področju izobraževanja poudarek na izobraževanju za varno delo z nevarnimi snovmi. Tega programa se je udeležilo 500 zaposlenih, ki so v delovnem procesu izpostavljeni tveganjem kemijskih

nevarnosti. Izvedena je bila prenova celostne podobe navodil za varno delo z nevarnimi snovmi. V zimsko-jesenskem delu je bilo za 1.400 zaposlenih v programu hladilno-zamrzovalnih aparatov izvedeno praktično usposabljanje za pravilno in varno delo na delovnih mestih. Ta oblika ima in bo imela, tudi zaradi zakonodajnih zahtev, v prihodnosti največjo vlogo pri ozaveščanju zaposlenih o zdravem in varnem delu in s tem tudi pri zmanjševanju izostankov z dela zaradi bolezni in delovnih poškodb v zvezi z delom. 700 zaposlenih se je udeležilo zdravstveno-preventivnih programov. Skozi vsebino programov želimo zaposlenim vzbuditi zavest o zdravem načinu življenja, kako premagovati stres, s kakšnimi telesnimi aktivnostmi ohraniti gibalno sposobnost celotnega telesa in na ta način preprečiti obolenja v zvezi z delom.

Uspešnost krovne družbe in Skupine Gorenje odločilno pogojujejo tudi zaposleni. Motivirani zaposleni zagotavljajo razliko med povprečnostjo in odličnostjo. Še tako domišljene poslovne strategije izpuhtijo, če jih zaposleni niso sposobni, zmožni in pripravljeni zavzeto uresničiti. Zaposleni si želijo in imajo pravico biti obveščeni o zadevah, ki se nanašajo in vplivajo na njihovo delo. Z rednim in sistematičnim informiranjem jim obveščenost tudi zagotavljamo. Eno od orodij **notranjega komuniciranja** so publikacije družbe: tedenski bilten Črno na belem in občasni časopis Pika na G, ob koncu leta pa je izšla tudi prva številka tedenskega E-glasila.

2.10. Informatika in telekomunikacije

Z vidika informacijske podpore poslovnih procesov je bilo leto 2003 prelomno, saj se je zaključilo triletno obdobje priprave strokovnih podlag prenove poslovnih procesov in informacijske podpore, iskanja in izbora ponudnikov ter priprav na uvedbo integriranega informacijskega sistema. V začetku leta 2003 se je začela vsakodnevna, redna uporaba novega informacijskega sistema SAP.

Informacijska podpora poslovnih procesov v krovni družbi, Gorenje, d.d., ...

V januarju smo prešli na **integrirani informacijski sistem SAP**, v katerega so bili vključeni poslovni procesi prodaje, proizvodnje, nabave, logistike, zagotavljanja kakovosti, razvoja, finančnega upravljanja, kontrolinga in

računovodstva. V začetku marca smo uvedli **ново informacijsko podporo poprodajnim procesom**, ki je povezala 9 servisnih izpostav po Sloveniji s centralno poprodajno službo v krovni družbi. **Prva faza** projekta prenove je bila s tem zaključena.

Sledilo je **obdobje uravnavanja sistema, odpravljanja težav, optimiranja odzivnosti**

sistema za končne uporabnike in [utrjevanja poznavanja](#) nove informacijske podpore.

V drugi polovici leta 2003 so se izvajale [nadgradnje in dopolnitve](#) SAP informacijske podpore ter [uvedbe poročilnega sistema](#) in [analize dobičkonosnosti](#). Poročilni sistem se izgrajuje z informacijsko podporo podatkovnega skladišča (Business Warehouse - BW) kot nadgradnja SAP transakcijskega sistema. Prva prioriteta je bil poročilni sistem za področje prodaje. Analiza dobičkonosnosti se je ukvarjala s pripravo okolja za zagotovitev informacij o donosnosti prodaje na vseh ravneh, od elementarne ravni izdelka in kupca do združevanih ravni programov, trgov in drugih nosilcev prihodkov in odhodkov.

[Podpora procesom načrtovanja](#) za leto 2004, ki potekajo na vsebinski in usklajevalni ravni, je bila prvič podprta z novo informacijsko podporo. Potrebno je bilo izvesti nastavitve sistema, testiranja in koordinacije med različnimi poslovnimi področji.

[Za projekt logističnega centra](#) je bilo potrebno izgraditi vmesnike za integracijo poslovnega sistema SAP ter avtomatizirani skladiščni sistem. V sistemsko okolje računalniškega centra je bila umeščena nova strojna oprema, na kateri teče informacijska podpora procesom v skladišču. Testiranje v realnem okolju je bilo mogoče šele konec decembra, tako da je v začetku januarja 2004 novo skladišče začelo z obratovanjem. Vzpostavljene so bile nekatere pomembne funkcionalnosti, kot je vizualizacija natovora in intranetni pregledi statusov odvijanja nekaterih procesov v skladišču v realnem času.

Ostale aktivnosti so obsegale izgradnjo [neposrednih vmesnikov do proizvodnih sistemov](#), ki so del tehnologije ter [optimiranje centralne računalniške opreme](#).

[Informacijska podpora poslovnih procesov v Skupini Gorenje zagotavlja](#) integrirano in pregledno informacijsko okolje z dostopom do informacij v realnem času.

[Gorenje Austria Handels GmbH](#) je bilo prvo hčerinsko podjetje, kjer smo uvajali SAP podporo poslovanja vzporedno z uvedbo v krovni družbi Gorenje, d.d. Redno delo s SAP

podporo se je začelo januarja 2003. Uspešno so bile uvedene nekatere nove funkcionalnosti, kot skladiščno poslovanje (WM) in podpora poprodajnih procesov. Pridobljene izkušnje so bile dragocena osnova za nadaljnji razvoj SAP podpore poslovnim procesom v hčerinskih družbah.

Izvedena prenova v krovni družbi se bo nadaljevala s priključevanjem prodajne mreže odvisnih družb v tujini na centralni SAP informacijski sistem, s čimer se bo zaokrožila [divizija gospodinjskih aparatov](#). Strategija uvedbe je zastavljena v razvijanje standardne pilotske rešitve, ki se bo implementiral v vse prodajne odvisne družbe.

Projektna skupina je pripravljala [informacijsko podporo za odvisno družbo Gorenje Skandinavien A/S](#), ki se je pričel uporabljati s 01.04.2004.

Informacijska podpora poslovanju nove [tovarne stiroporne embalaže](#) je uvedla 'just in time' dobavo stiroporne embalaže v tovarne za proizvodnjo gospodinjskih aparatov, skladiščno poslovanje s SAP modulom skladiščnega upravljanja (Warehouse Management – WM) in neposredno integracijo med poslovnim SAP sistemom ter proizvodnimi sistemi.

Procesna in informacijska prenova [divizije notranje opreme](#) s svojimi šestimi družbami, ki imajo proizvodnjo organizirano na različnih lokacijah, predstavlja nadaljnji korak k integrirani informacijski podpori v Skupini; projekt bo stekel v sredini leta 2004. V letu 2003 je bila vzpostavljena operativna infrastruktura za preselitev računalniških obdelav družbe [Gorenje Glin, d.o.o.](#), v računalniški center Gorenja, d.d.

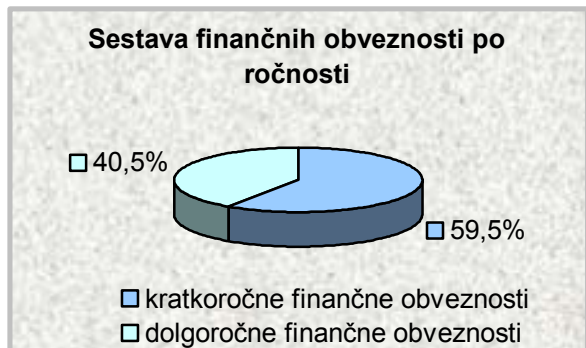
Na področju [ostalih divizij](#) so potekale aktivnosti strokovne pomoči, distribucije Microsoft licenčne opreme, zagotavljanja informacijske varnosti in komunikacijske infrastrukture odvisnim družbam na velenjski lokaciji.

2.11. Finančno upravljanje

Skupina Gorenje izvaja enotno finančno politiko, ki opredeljuje metode in načine poslovanja na finančnem področju z našimi zunanjimi partnerji in podjetji v Skupini. Da bi finančno bolj učinkovito poslovali, smo na ravni Skupine v letu 2003 nadaljevali s poenotenjem finančnega poslovanja na področjih obvladovanja obveznosti in terjatev, financiranja in naložbenja, upravljanja s finančnimi tveganji, sodelovanja z bankami in zavarovalništva.

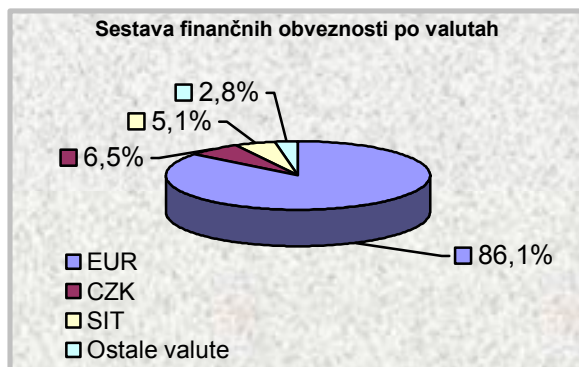
Krovnna družba Gorenje, d.d., je v skupini odgovorna za izvajanje sprejete finančne politike do bank in finančnih institucij ter za optimiranje upravljanja z denarjem. Izhodiščni pogoji finančnega poslovanja, dogovorjeni z bankami s strani krovne družbe, veljajo za vsa podjetja v Skupini, upoštevajoč značilnosti posameznih držav, v katerih le-ta delujejo.

V letu 2003 so se obveznosti iz financiranja Skupine Gorenje povečale za 11,2 mrd SIT, kar je bila v največji meri posledica investicijsko intenzivnega obdobja.

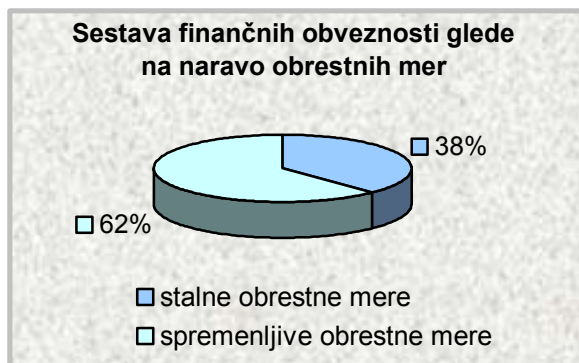

Skupina je leto zaključila s 46,8 mrd SIT finančnih obveznosti, ki so bile po pogodbeni

ročnosti razdeljene na 59,5 % kratkoročnih in 40,5 % dolgoročnih.

Obveznosti iz financiranja so valutno razdeljena, kot sledi: EUR (86,1 %), CZK (6,5 %), SIT (5,1 %), USD (1,8 %) in ostale valute (0,4 %).

Od vseh finančnih obveznosti jih je bilo konec leta 2003 37,7 % s stalno obrestno mero, preostale pa so bile bodisi kratkoročne bodisi s spremenljivo obrestno mero, večinoma vezano na EURIBOR.

2.12. Upravljanje s tveganji

Skupina Gorenje je zaradi mednarodne usmeritve in razvejanosti poslovnih aktivnosti izpostavljena določenim vrstam finančnih tveganj. Da bi kar najučinkoviteje obvladovali tovrstna tveganja, smo zato v letu 2003 sistematično pristopili k zasnovi procesa upravljanja s finančnimi tveganji v Skupini Gorenje. Namen procesa upravljanja s finančnimi tveganji je:

- doseganje stabilnosti poslovanja in zmanjšanje izpostavljenosti posameznih tveganj do sprejemljive ravni,
- povečanje vrednosti podjetja in vpliv na boniteto podjetja,
- povečanje finančnih prihodkov oziroma zmanjšanje finančnih odhodkov ter
- izničenje oziroma zmanjšanje učinka ekstremnih škodnih dogodkov.

Podlaga za upravljanje s finančnimi tveganji v Skupini Gorenje so pričakovani denarni tokovi, tako da ukrepe za varovanje pred tveganji izvajamo z namenom zaščite denarnih tokov. V Skupini Gorenje delimo finančna tveganja na naslednje vrste: kreditna (zaupanja) tveganja, valutna tveganja, obrestna tveganja, tveganja plačilne sposobnosti ter premoženjska in pravna tveganja. Za varovanje pred tveganji Skupina v okviru redne dejavnosti izvaja ustrezne aktivnosti na poslovnem, naložbenem in finančnem področju, poleg tega pa se pred določenimi tveganji varuje tudi preko zavarovanj oziroma z nakupi izpeljanih finančnih instrumentov.

V nadaljevanju je na kratko opisana izpostavljenost ter ukrepi za varovanje pred posameznimi vrstami finančnih tveganj.

Kreditna tveganja ...V letu 2003 smo kreditna tveganja, ki zajemajo vsa tveganja, povezana z neizpolnitvijo medsebojnih obveznosti poslovnih partnerjev, obvladovali z naslednjimi sklopi ukrepov:

- zavarovanje večjega dela terjatev iz poslovanja ter blagovnih kreditov pred komercialnimi tveganji pri Slovenski izvozni družbi, d.d., ter drugih zavarovalnicah,
- dodatno zavarovanje bolj tveganih terjatev do kupcev s hipotekami, bančnimi garancijami in drugimi instrumenti,
- redno nadziranje poslovanja in finančnega stanja vseh novih in obstoječih poslovnih partnerjev ter omejevanje izpostavljenosti do posameznih poslovnih partnerjev,
- sistematični aktivni procesi izterjave terjatev.

Ocenjujemo, da je izpostavljenost Skupine Gorenje do kreditnih tveganj zmerna.

Valutna tveganja... Skupina Gorenje je zaradi mednarodnega delovanja izpostavljena tudi valutnim tveganjem, predvsem pri izvajanju poslovnih aktivnosti v državah z bolj spremenljivimi valutami, kot so Hrvaška, Poljska, Madžarska, Srbija in Črna Gora, Češka, Slovaška, Velika Britanija ter vsi dolarski trgi. Na vseh trgih poskušamo izpostavljenost dolgoročno zmanjšati z

uravnavanjem prodaje z nabavo, kratkoročno pa se pred valutnimi tveganji varujemo s terminskimi valutnimi pogodbami, z zadolževanjem v lokalnih valutah ter v manjši meri tudi drugimi izpeljanimi finančnimi instrumenti. Skupina Gorenje ima sicer glede na evropsko naravnost največjo čisto valutno izpostavljenost v EUR, ki pa zaradi dosledne tečajne politike Banke Slovenije ter načrtovanega skorajšnjega vstopa v mehanizem ERM2 po naši oceni ne predstavlja znatnega tveganja in se pred njo ne varujemo. Ocenjujemo, da je izpostavljenost Skupine Gorenje do valutnih tveganj zmerna.

Obrestna tveganja... Zaradi izjemno nizkih ravni obrestnih mer v letu 2003 smo se v letu 2003 odločili, da spremenljive obrestne mere pri delu dolgoročnih obveznosti iz financiranja z nakupi obrestnih zamenjav spremenimo v stalne obrestne mere. Na dan 31.12.2003 smo imeli tako 37,7 % vseh obveznosti iz financiranja s stalnimi obrestnimi merami.

Ocenjujemo, da je izpostavljenost Skupine Gorenje do obrestnih tveganj zmerna.

Premoženjska in pravna tveganja... Družbe Skupine Gorenje sistematično prenašajo na zavarovalnice ključna premoženjska tveganja (požarno in potresno zavarovanje, izpad proizvodnje, transportna tveganja, idr.) ter pravna tveganja (civilna odgovornost, produktna odgovornost proizvajalca, nezgodna zavarovanja, idr.).

Tveganja plačilne sposobnosti... Tveganje kratkoročne plačilne sposobnosti Skupine Gorenje je nizko, kar je posledica učinkovitega upravljanja z denarnimi sredstvi, ustreznih kreditnih linij za kratkoročno uravnavanje denarnih tokov, visoke stopnje finančne fleksibilnosti ter dobrega dostopa do potrebnih finančnih virov. Tveganje dolgoročne plačilne sposobnosti Skupine Gorenje je nizko, kar je posledica uspešnega poslovanja, učinkovitega gospodarjenja s sredstvi, sposobnosti ustvarjanja denarnih tokov s poslovanjem, konzervativne kapitalske sestave ter kreditne sposobnosti.

2.13. Odgovornost do okolja

Varstvo okolja kot sestavni del letnih poslovnih načrtov, ki so v skladu z dolgoročnimi strateškimi usmeritvami Skupine Gorenje...

Poslovni načrt družbe Gorenje, d.d., za leto 2003 je vključeval cilj nadaljnjih aktivnosti razvojne podpore obstoječega poslovnega procesa varstva okolja in razvijanja tržnih sistemov na področju varstva okolja. Aktivno razvojno podporo obstoječemu poslovnemu procesu je družba Gorenje, d.d., izvajala s politiko, cilji in programi v okviru sistema ravnanja z okoljem in v skladu z zahtevami ISO 14001. Ker smo v letu 2003 zaključevali intenzivni investicijski cikel v proizvodne procese, se je zmanjšala strma, za predhodna leta značilna rast kazalnikov zmanjševanja škodljivih vplivov proizvodnje gospodinjskih aparatov na okolje ter stopnja zmanjševanja porabe naravnih virov. Realizacija ciljev in programov je postala vse bolj odvisna od zaposlenih, ki so se v okviru različnih izobraževalnih oblik intenzivno izobraževali za področje varstva okolja.

Tako smo uspeli na proizvodni lokaciji v Velenju v primerjavi z letom 2002:

- zmanjšati absolutno količino nevarnih odpadkov za 27,5 %,
- zmanjšati količino mulja v centralni čistilni napravi za 27,6 %,
- v okviru odpadnih sekundarnih surovin za 3,1 % zmanjšati količine odpadne emajlirane, lakirane in s poliuretansko peno polnjene pločevine,
- zmanjšati količino odpadkov, ki se deponirajo, za 10,2 %,

Divizijo energetike in varstva okolja sestavlja nosilna družba Energygor, d.o.o., z družbami Elgor, d.o.o., Opte Ptuj, d.o.o., in Kemis, d.o.o. Slednji imata dovoljenje za opravljanje storitev z različnimi vrstami odpadkov.

V skladu z zahtevami ISO 14001 imajo v Skupini Gorenje vzpostavljene in certificirane sisteme ravnanja z okoljem še družbe Gorenje Orodjarna, d.o.o., Gorenje Indop, d.o.o., Gorenje I.P.C., d.o.o., Gorenje GTI, d.o.o., Elgor, d.o.o., in Energygor, d.o.o. Vse omenjene družbe so v preteklem letu na področju varovanja okolja dosegle naslednje cilje:

- zmanjšati specifično porabo stisnjenega zraka za 11 %,
- zmanjšati izpust koncentriranih odpadnih voda v centralno čistilno napravo za 7 %,
- znižati porabo kemikalij: porabo frit za emajliranje in soli za galvaniziranje za 7 % ter porabo lakov v prahu za 6,9 %.

Vsi okoljski vidiki so v skladu z zakonsko predpisanimi zahtevami, kar je eden pomembnih pogojev za načrtovano pridobitev evropskega okoljskega certifikata EMAS, ki pomeni nadgradnjo sistema ravnanja z okoljem po ISO 14001 in pomembno konkurenčno prednost po 1. maju 2004. V pripravi na nekatere nove pogoje poslovanja, ki jih glede na vstop Slovenije v Evropsko unijo le-ta narekuje tudi s sprejemanjem različnih okoljskih direktiv, smo svoje aktivnosti okrepili pri zahtevah direktive Evropske unije o omejeni uporabi določenih nevarnih snovi (RoHS) in direktive o odpadni električni in elektronski opremi (WEEE):

- ✚ s sodelovanjem v Evropskem združenju proizvajalcev gospodinjskih aparatov CECED;
- ✚ s sodelovanjem pri implementaciji vsebine direktiv v nacionalno zakonodajo;
- ✚ z upoštevanjem zahtev obeh direktiv pri novih generacijah gospodinjskih aparatov;
- ✚ z začetkom priprav poslovnega načrta za predelavo električne in elektronske opreme (WEEE) v Sloveniji s poudarkom na tehnologiji in ekonomiki procesov.

- 🌍 v Gorenju Orodjarna, d.o.o., so s spremembo vhodnih materialov zmanjšali količine odpadnih ostružkov aluminija, z uvedbo čistilcev emulzije v strojnem oddelku podaljšali dobo obstojnosti emulzije in s tem zmanjšali količine odpadne emulzije ter hkrati preprečili nastajanje neprijetnega vonja;
- 🌍 v Gorenju Indop, d.o.o., so v povprečju zmanjšali količine odpadkov za 5 %, sanirali kanalizacijski sistem, zmanjšali porabo

električne energije za 3 % in porabo energije za ogrevanje prostorov za 5 %;

🌍 v [Gorenju I.P.C., d.o.o.](#), so v prvem letu obvladovanja varovanja okolja v okviru certificiranega sistema po zahtevah ISO 14001 vzpostavili spremljanje absolutne in specifične porabe energentov ter njihovih stroškov, spremljanje porabe surovin, obvladovanje nevarnih snovi in kemikalij, vzpostavili ločeno zbiranje odpadkov ter glede na zahteve zakonskih predpisov opravljali opazovanja za posamezne okoljske parametre.

🌍 v [Gorenju GTI, d.o.o.](#), so bile aktivnosti usmerjene v pripravo na prilagoditev zakonskim zahtevam na področju ravnanja z embalažo in odpadno embalažo, odpadki ter ozonu škodljivimi snovmi. V skladu z letnim načrtom so usposabljali zaposlene, izvedli pa so tudi vajo pripravljenosti in odziva na izredne razmere. V zadnjih mesecih leta so pričeli tudi z aktivnostmi za vzpostavitev sistema ravnanja z odpadki in za prilagoditev drugim okoljevarstvenim zahtevam v novem distribucijskem centru v Ljubljani;

🌍 v [Bitermu, d.o.o.](#), so za 3 % zmanjšali porabo energentov, kot sta električna energija in voda, ter zmanjšali porabo svinčenih lotov, alkohola in cina.

Varovanje okolja so načrtno in sistematično obvladovali tudi v družbah, kjer še niso pristopili k certificiranju sistemov v skladu z zahtevami mednarodnih standardov in direktiv oziroma zakonov:

🌍 v [Gorenju Notranja oprema, d.d.](#), so izvedli opazovanja tehnoloških odpadnih vod, emisij snovi v zrak, emisij hrupa v okolje ter izdelali predpisane ocene za odpadke iz proizvodnih procesov. Pričeli so z aktivnostmi za zmanjševanje emisij hlapnih organskih spojin v zrak, izvedli ukrepe za zmanjšanje hrupa v okolje, uvedli ločeno zbiranje odpadkov in ponovno uporabo lesnih odpadkov za energent, zmanjšali porabo toplotne energije ter nadaljevali z izvajanjem projekta racionalne rabe električne energije;

🌍 v [Gorenju Tiki, d.o.o.](#), so obnovili dogovor o odvzemu in uvedbi ločenega zbiranja odpadkov z Dinos d.d. in za 50 % zmanjšali količine komunalnih odpadkov. Nevarne odpadke in odpadke, katerih ni dovoljeno odlagati na komunalnih odlagališčih, so odstranili preko pooblaščenih družb (Opte Ptuj, d.o.o., Kemis, d.o.o.). Izvedli so zakonsko predpisana opazovanja odpadnih voda, emisij v zrak in emisij hrupa v okolje. S pomočjo strokovnih služb Gorenja, d.d., so izvedli aktivnosti za spoštovanje predpisov za odpadno embalažo, izobraževali zaposlene za ravnanje z nevarnimi snovmi ter postavili cilje varovanja okolja za leto 2004.

🌍 v [Gorenju Gostinstvo, d.o.o.](#), so na vseh lokacijah prilagodili zbiranje in odstranjevanje odpadnega jedilnega olja zakonsko predpisanim zahtevam. V projekt za adaptacijo samopostrežne restavracije in kuhinje s pomožnimi prostori so vključili sistem za predelavo organskih odpadkov, ki bo omogočal 80-odstotno zmanjšanje količin odpadkov;

🌍 v [Opte Ptuj, d.o.o.](#), ki ima status odstranjevalca in predelovalca odpadkov (odstranjevanje galvanskih muljev in predelava odpadnih olj), so poosttrili nadzor pri sprejemanju posameznih vrst odpadkov, sprejeli in izvajali ukrepe za izboljšanje obvladovanja tehnoloških postopkov odstranjevanja in predelave, izvedli obratovalno opazovanje emisij snovi v zrak ter spoštovali ostale zahteve zakonskih in tehničnih predpisov za področje ravnanja z odpadki;

🌍 v [Kemisu, d.o.o.](#), so pričeli postopno vključevati zahteve ISO 14001 in 18001 v vpeljan sistem vodenja po ISO 9001 (2000). V sklopu programa izboljšanja so uredili okolico drobilnika z ureditvijo manipulativne površine in z izgradnjo strehe ter tako zmanjšali možnost negativnih vplivov na okolje pri procesu drobljenja odpadkov. V ustrezno preurejen prostor so preselili opremo za destilacijo, nabavili novo montažno regalno skladišče in izboljšali opremo za notranjo logistiko.

[Gorenje, d.d.](#) je v letu 2003 že drugič prejelo [nagrado okolju prijazno podjetje](#), ki sta ga v okviru projekta EKO 2003 podelila revija »Gospodarski vestnik« in Ekološko razvojni sklad RS. Okoljska nagrada predstavlja potrditev in vzpodbudo za nenehna vlaganja v varovanje okolja, ki je eden pomembnih segmentov, zapisanih v strateških usmeritvah Skupine Gorenje.

2.14. Ustvarjanje vrednosti za lastnike

Podatki o izdanih delnicah in kapitalu ...

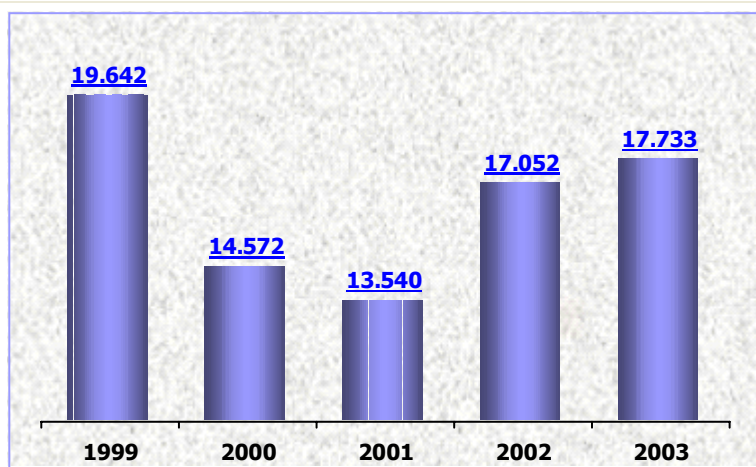
Družba Gorenje, d.d., je postala delniška družba leta 1997 po uspešno zaključenem lastninskem preoblikovanju. Osnovni kapital v nominalni vrednosti 12.200.000.000 SIT je razdeljen na 12.200.000 navadnih imenskih delnic z oznako GRVG in z nominalno vrednostjo 1.000 SIT.

Vse izdane delnice so enakega razreda in dajejo imetnikom sorazmerno pravico do upravljanja, tako da daje vsaka delnica pravico do enega glasu.

Statut družbe ne vsebuje določb, ki bi razveljavljale sorazmernost pravic iz delnic, kot so pravice manjšinskih delničarjev ali omejitve glasovalnih pravic. Družba v letu 2003 ni izvajala aktivnosti, ki bi povzročile spremembe v osnovnem kapitalu, spremembe nominalnega zneska delnice ali spremembe pravic iz delnic, prav tako tudi ni izdala novih delnic.

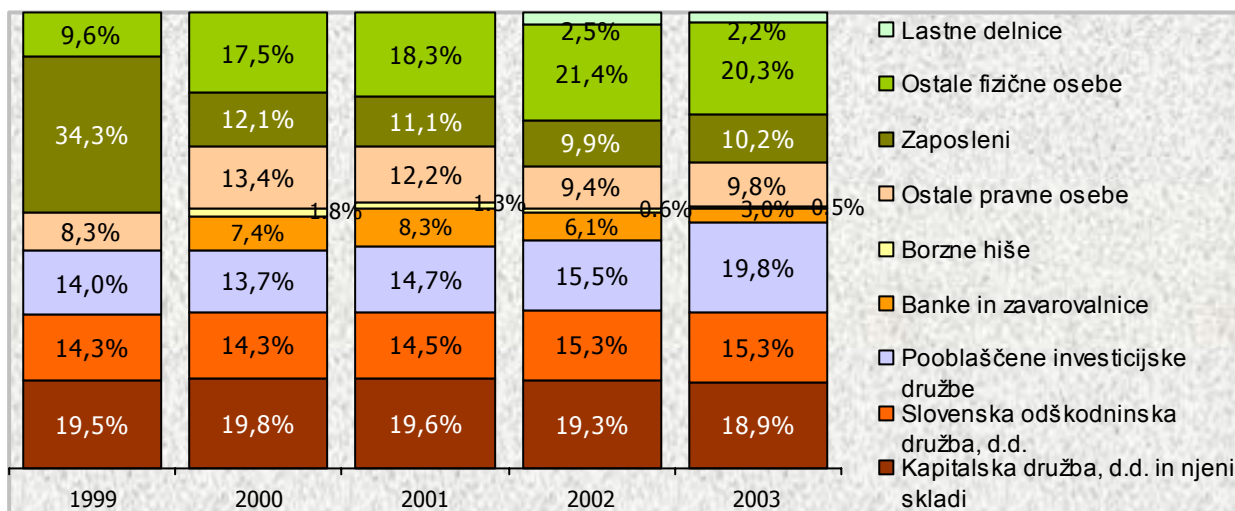
Število delničarjev se povečuje ...

Na dan 31.12.2003 znaša število delničarjev Gorenja, d.d., 17.733, kar pomeni v primerjavi s stanjem 31.12.2002 (17.052) povečanje števila delničarjev za 681 ali 4 %.

Gibanje lastniške strukture po skupinah delničarjev brez velikih sprememb ... V lastniški strukturi se je v primerjavi s stanjem 31.12.2002 povečal delež pooblaščenih investicijskih družb s 15,5 % na 19,8 % ter drugih pravnih oseb z 9,4 % na 9,8 % (domače in tuje). Znižal se je tudi delež bank in

zavarovalnic, in sicer s 6,1 % na 3,0 %. Delež tujih lastnikov je znašal 1,65 % (199.505 delnic), od tega so posedovale tuje pravne osebe 168.982 delnic oz. 1,39-odstotni delež in tuje fizične osebe 30.583 oz. 0,25-odstotni delež.

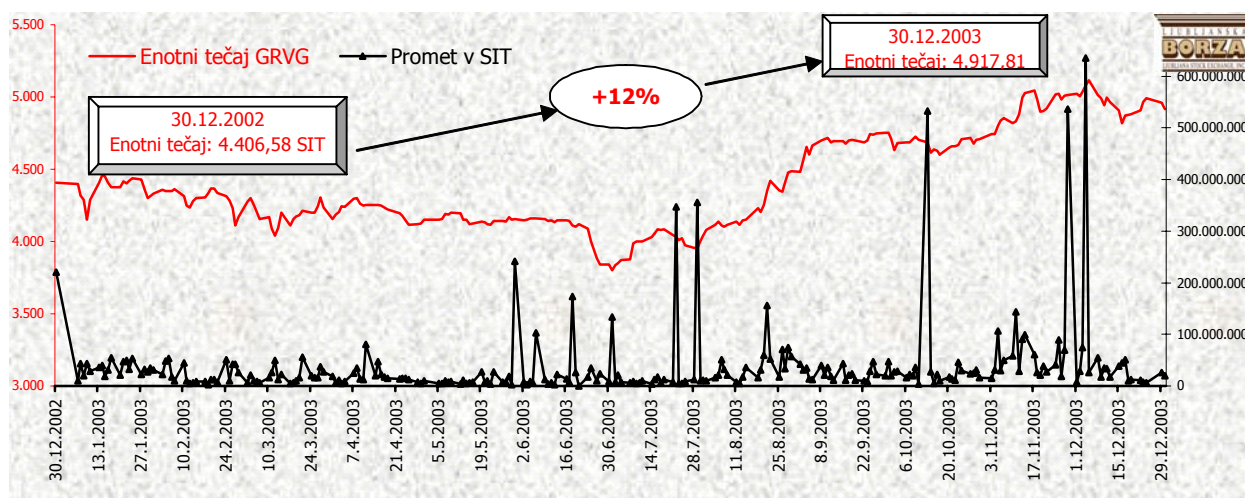

Kapitalska družba, d.d., in Slovenska odškodninska družba, d.d., ostajata največja delničarja.

	Delničar/Število delnic	31.12.2003	Delež v %
1.	Kapitalska družba, d.d.	2.144.309	17,58
2.	Slovenska odškodninska družba, d.d.	1.864.601	15,28
3.	KD Investments d.d. VS Galileo	448.070	3,67
4.	ID Maksima, d.d.	339.365	2,78
5.	Gorenje, d.d., Velenje	264.540	2,17
6.	Triglav Steber I, ID, d.d.	243.278	1,99
7.	Krona Senior, d.d.	235.981	1,93
8.	KD Investments d.d. VS Rastko	191.795	1,57
9.	Pomurska investicijska družba 1, d.d.	155.102	1,27
10.	Kapitalska družba, d.d. - PPS	153.486	1,26
	Skupaj 10 največjih delničarjev	6.040.527	49,5
	Ostali delničarji	6.159.473	50,5
	SKUPAJ	12.200.000	100,00

Tečaj delnice v trendu rasti ... Delnice so bile uvrščene v redno borzno kotacijo Ljubljanske borze 10.11.2000, medtem ko se je z njimi na organiziranem trgu trgovalo že od leta 1998. Vključene so v sestavo SBI 20. **Tečaj delnice** je 31.12.2003 znašal **4.917,81 SIT** in je v

primerjavi z zadnjim trgovalnim dnevom v letu 2002 višji za **12 %**. Tečaj delnice se je od polletja dalje vseskozi rahlo povečeval in si opomogel od močnejšega padca v mesecu juniju. Indeks delnic borzne kotacije **SBI 20** se je v istem obdobju povečal za **18 %**.

Podatek	Vrednost
Enotni tečaj na dan 31.12.2002 (SIT)	4.406,58
Enotni tečaj na dan 31.12.2003 (SIT)	4.917,81
Povprečni enotni tečaj v letu 2003 (SIT)	4.394,82
Najvišji enotni tečaj v letu 2003 (SIT)	5.114,57
Najnižji enotni tečaj v letu 2003 (SIT)	3.801,76
Povprečna dnevna količina (v lotih)	8.019
Najvišja dnevna količina (v lotih)	126.075
Najnižja dnevna količina (v lotih)	54
Promet v letu 2003 (v mio SIT)	8.914,00

Delnica ohranja 4. mesto na Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev z doseženim **8,9 mrd SIT prometa**, čeprav se je le-ta

z letom 2002 prepolovil. V celotnem prometu Ljubljanske borze je trgovanje z delnico GRVG predstavljalo 3-odstotni delež.

Tržna kapitalizacija je konec leta 2003 znašala **60 mrd SIT**, povprečna tržna kapitalizacija pa **53,6 mrd SIT**.

Na dan 01.01.2003 je imela družba Gorenje, d.d., v lasti 307.105 [lastnih delnic](#), kar je predstavljalo 2,52% lastništva družbe. V letu 2003 je družba za namene zamenjave za dodatne lastniške deleže družbe Gorenje Tiki, d.o.o., odsvojila 42.565 delnic, tako da je imela na [dan 31.12.2003 v lasti 264.540 lastnih delnic \(2,17% lastništva družbe\)](#).

Na dan 31.12.2003 so imeli člani Uprave družbe Gorenje, d.d., v lasti 11.254 delnic (0,092%), in sicer: Franjo Bobinac 822 (0,007%), Andrej Vizjak 2.500 delnic (0,021%), Franc Košec 400 delnic (0,0033%), Žiga Debeljak 400 delnic (0,0033%) in Drago Bahun 7.132 delnic (0,059%).

Člani Nadzornega sveta so na dan 31.12.2003 imeli v lasti 18.409 delnic (0,151%), in sicer: Ivan Atelšek 12.058 delnic (0,099%), Tomaž

Kuntarič 400 delnic (0,0033%), Anton Majzelj 1.064 delnic (0,009%), Jurij Slemenik 1.511 delnic (0,012%), Krešimir Martinjak 100 delnic (0,001%), Peter Kobal 1.178 delnic (0,010%) in Drago Krenker 2.098 delnic (0,017%).

[Nadaljevanje dividendne politike in izplačevanje dividend ...](#) Gorenje je politiko delitve čistega poslovnega izida podredilo naložbenim potrebam in politiki strukture kapitala, vsekakor pa pri tem ni zanemarjalo pričakovanj in interesov delničarjev. Tako je v strateškem načrtu predvideno, da bo Gorenje, d.d., namenilo za izplačilo dividend do tretjine čistega poslovnega izida.

V letu 2003 je družba izplačala delničarjem [bruto dividendo v višini 95 SIT na delnico](#).

[Kazalniki trgovanja in donosnosti delnice](#)

	2003	2002	2001	2000	1999
Število delnic v trgovanju	12.200.000	12.200.000	12.200.000	12.200.000	8.515.904
Število delničarjev (31.12.)	17.733	17.052	13.540	14.572	19.642
Promet (v mio SIT)	8.914	17.919	6.416	7.250	4.986
Povprečna tržna kapitalizacija (v mio SIT)	53.617	42.102	26.266	26.283	16.992
Vrednostni obrat (promet/povprečna tržna kapitalizacija)	0,17	0,43	0,25	0,28	0,28
Knjigovodska vrednost delnice v SIT (kapital zmanjšan za vrednost rezerv za lastne deleže) / (število delnic-lastne delnice)	4.793	4.497	3.939	3.508	3.005
Tržna vrednost delnice (zadnji trgovalni dan v letu)	4.918	4.407	2.221	2.155	2.350
Razmerje med tržno in knjigovodsko vrednostjo delnice	1,03	0,98	0,56	0,61	0,78
Donosnost delnice					
Kapitalski donos v %	12,0	98,40	3,10	-9,1	33
Dividendni donos v %	2,2	1,80	3,25	0	0
Skupni donos v %	14,2	100,20	6,35	-9,1	33
Izplačana bruto dividenda na delnico v SIT	95	80	70	0	0
Čisti poslovni izid na delnico v SIT (čisti poslovni izid / (št. izdanih delnic-lastne delnice))	400,6	328,5	274,1	224,3	206,3

2.15. Načrti in pogoji delovanja v letu 2004

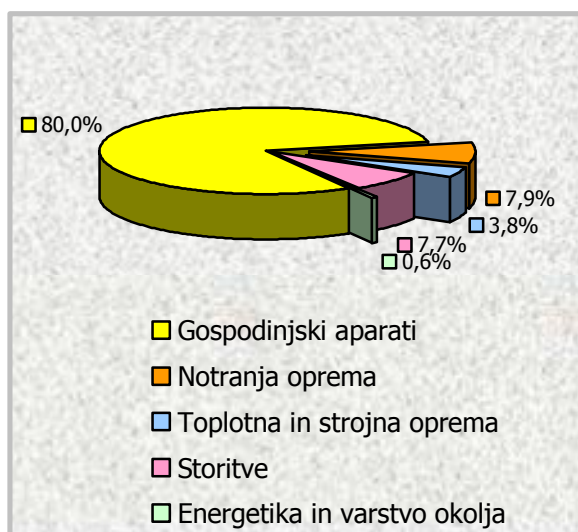
Skupina Gorenje vstopa v leto 2004 z zmernim optimizmom ... Leto 2004, v katerem Slovenija postaja enakopravna članica Evropske unije, prinaša Skupini številne izzive, ki so na eni strani povezani s splošnim gospodarskim položajem v Evropi in svetu, na drugi strani pa tudi s spremembami v gospodarskem okolju, ki jih bo vstop prinesel slovenskim podjetjem.

Poslovni načrt Skupine Gorenje in krovne družbe Gorenje, d.d., za leto 2004 je obravnaval in potrdil Nadzorni svet na svoji redni 11. seji dne 19.12.2003.

Konsolidirani čisti prihodki od prodaje Skupine Gorenje so planirani v višini 200,9 mrd SIT, kar pomeni 2,4-odstotno rast glede na leto 2003.

Čisti poslovni izid za leto 2004 je planiran v višini 5,3 mrd SIT kar predstavlja 12,4-odstotno rast glede na leto 2003.

Načrtovana struktura čistih prihodkov od prodaje Skupine po divizijah v letu 2004...

Čisti prihodki od prodaje krovne družbe Gorenje, d.d., so planirani v višini 134,8 mrd SIT, kar pomeni 4,5-odstotno rast glede na leto 2003. Čisti poslovni izid za leto 2004 je planiran v višini 5,1 mrd SIT kar predstavlja 6,7-odstotno rast glede na leto 2003.

Tržišča Evropske unije so za Skupino Gorenje tradicionalna in najpomembnejša, saj je Skupina prisotna na teh tržiščih že več kot 40 let ter na njih ustvari približno 49% prihodkov. S pridružitvijo novih članic bo ta

delež zrasel na dobrih 65 % celotnih prihodkov.

Ugled Slovenije, kot države članice, bo pozitivno vplival na ugled Skupine in blagovne znamke Gorenje. Blagovna znamka je namreč eden ključnih vzvodov za učinkovito prodajo v Evropsko unijo in za povečanje dodane vrednosti. Naš cilj je ustvariti močno

panevropsko blagovno znamko **gorenje**.

V letu 2004 smo pričeli s prenovno blagovne znamke Gorenje z vsebino „biti skupaj doma“.

Naš novi slogan je **gorenje** moj. tvoj. dom., ki odraža najpomembnejšo vrednoto, to pa je družinsko življenje.

Pomembna identiteta blagovne znamke postaja tudi dizajn. Naša nova podoba se zaokrožuje z inovativnimi detajli.

Uvajanje novih izdelkov in s tem povečanje ugleda blagovne znamke se nadaljuje tudi v letu 2004 z vpeljavo nove generacije pralnih in sušilnih strojev.

✦ Svetovni standardi, ki smo jih uvedli v nov **Logistični center**, ki je bil svečano odprt v začetku leta 2004, bodo omogočali učinkovito izvajanje logističnih aktivnosti. Nova **tovarna Plastike** bo s sodobnejšo opremo za brizganje in ekstrudiranje plastike zagotavljala povečanje kapacitet in izboljšanje kakovosti, produktivnosti in fleksibilnosti. Z novo **tovarno za proizvodnjo stiroporne embalaže** se bodo znižali transportni stroški, zagotovila večja odzivnost pri dobavi embalaže, izboljšala kakovost embalaže in posledično znižala njena cena. Skupina je z novima **prodajno – distribucijskima centroma v Ljubljani in v Zagrebu** prvič na enem mestu predstavila najnovejše dosežke na področju velikih in malih gospodinjskih aparatov ter ostalih prodajnih programov Skupine in tako še bolj utrdila položaj na teh trgih.

✦ Svojo konkurenčnost bo Skupina uveljavila s svojo prožnostjo oziroma hitrim odzivanjem na potrebe kupcev in spremembe na trgu, s prožnostjo pri definiranju izdelkov in pri sodelovanju z različnimi kupci, z ekonomiko obsega in izvirnim vrhunskim dizajnom aparatov ter z večjim deležem prodaje pod lastno blagovno znamko.

✦ Razširjeni evropski prostor pomeni **zaostrovanje pogojev konkurence**, saj večjega gospodarskega okrevanja v letu 2004 ni zaznati, zaupanje potrošnikov pa ostaja na nizki ravni. Vse to pa bo imelo vpliv na povpraševanje potrošnikov in ustvarjanje dodatnih pritiskov na cenovne ravni.

✦ **Šibki ameriški dolar v razmerju do evra** nadalje zmanjšuje primerjalno konkurenčnost celotnega evropskega gospodarstva in prodajne možnosti evropskih podjetij na dolarskih trgih, s tem pa povečuje konkurenco na evropskem trgu.

✦ Prav tako se v začetku leta 2004 pojavljajo **zahteve sindikatov po rasti plač**, ki bi lahko v primeru, da bi dogovorjena rast plač pomembno presegala rast produktivnosti, negativno vplivale na poslovno uspešnost Skupine Gorenje.

✦ V začetku leta 2004 se nadaljuje **pomembna rast cen surove nafte, surovin za proizvodnjo jekla in neželeznih kovin**, ki so zgodovinsko gledano na najvišjih ravneh, kar pa se postopoma vgrajuje tudi v cene polizdelkov. Takšno gibanje cen surovin bo lahko imelo pomemben vpliv na poslovno uspešnost evropskih podjetij v elektro in kovinski industriji, vključujoč Skupino Gorenje.

✦ Zaradi načrtovanega vstopa Slovenije v **mehanizem ERM2** je glede na napovedi v kratkem pričakovati fiksiranje tečaja EUR/SIT, ki bo verjetno še kakšno leto po rasti zaostajal za domačo inflacijo za nekaj odstotnih točk. Takšni pogoji so lahko neugodni za neto izvoznike, saj jim zmanjšujejo konkurenčnost na tujih trgih in stroškovno učinkovitost.

✦ Za Skupino Gorenje so zelo pomembni tudi **trgi držav bivše Jugoslavije**, na katere prodamo približno 20 % izdelkov lastne proizvodnje. Tudi na teh trgih v letu 2004 pričakujemo slabo gospodarsko stanje, poleg tega poslovanje ovira zelo nizka likvidnost na Hrvaškem ter politična nestabilnost v Srbiji. Dodaten problem predstavlja ukinitve trgovinskih sporazumov med Slovenijo, Bosno in Hercegovino ter Makedonijo, kar pomeni povečanje povprečnih carinskih dajatev za gospodinjske aparate na teh trgih.

gorenje Vse to sprejema Skupina Gorenje kot izziv in priložnost za nadaljnji razvoj. Pri tem stavi na nekaj posebnosti, ki jo odlikujejo: visoko stopnjo pripadnosti zaposlenih, delo v skupinah in projektni menedžment, široko uveljavljeno inovativno in podjetniško vzdušje, sploščeno in procesno usmerjeno organizacijsko strukturo ter razvejano in učinkovito poslovno mrežo v tujini.

gorenje Glede na še vedno zelo nepredvidljivo poslovno okolje ter navedene neugodne dejavnike poslovnih tveganj je poslovni načrt za leto 2004 postavljen ambiciozno

Zaradi tega bo v letu 2004 potrebno še naprej posvečati posebno pozornost obvladovanju procesov in stroškov, kakovostni rasti prodaje, krepitvi lastne blagovne znamke, upravljanju s tveganji, gospodarjenju s sredstvi ter sprotnemu nadzoru načrtovanih projektov in aktivnosti, ter s tem izpolnjevati cilje poslovnega načrta v okviru sprejetih strateških usmeritev.

gorenje

3. Računovodsko poročilo

3.1. Računovodske usmeritve

Pri izkazovanju in vrednotenju bilančnih postavk se neposredno uporabljajo določila Slovenskih računovodskih standardov, razen pri vrednotenju postavk, za katere dajejo standardi možnost izbire med različnimi načini vrednotenja; zanje je družba uporabila usmeritve, opisane v nadaljevanju.

Neopredmetena dolgoročna sredstva so vrednotena po nabavnih vrednostih, zmanjšanih za enakomerno časovno obračunano amortizacijo. Dolgoročno časovno razmejene stroške odpisujemo v okviru stroškov, ki jim pripadajo, brez oblikovanja popravka vrednosti oziroma amortizacije.

Prevrednotenje neopredmetenih dolgoročnih sredstev je sprememba njihove knjigovodske vrednosti. Nadomestljive vrednosti ugotavljamo tako, da jih občasno ocenijo pooblaščen cenilci. Posebna skupina za vrednotenje neopredmetenih dolgoročnih sredstev v obdobju med cenitvami pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti, najmanj na koncu vsakega poslovnega leta, presoja nadomestljivo vrednost pomembnih skupin neopredmetenih dolgoročnih sredstev. Praviloma se pojavi kot prevrednotenje zaradi oslabitve neopredmetenih dolgoročnih sredstev. Oslabitev neopredmetenih dolgoročnih sredstev obravnavamo kot prevrednotovalni poslovni odhodek v poslovnem letu, ko je ugotovljena oslabitev posameznega sredstva.

Neopredmetena dolgoročna sredstva se zaradi okrepitve ne prevrednotujejo.

Med neopredmetena dolgoročna sredstva spadajo dobro ime, dolgoročno odloženi stroški, materialne pravice, neopredmetena dolgoročna sredstva v pridobivanju in predujmi, dani za pridobitev neopredmetenih dolgoročnih sredstev.

Opredmetena osnovna sredstva so vrednotena po nabavnih vrednostih, zmanjšanih za enakomerno časovno obračunano amortizacijo. V nabavni vrednosti opredmetenega osnovnega sredstva so všteti njegova nakupna cena, uvozne in nevračljive nakupne dajatve ter vsi stroški usposobitve sredstva za nameravano uporabo, zlasti stroški dovoza in namestitve. Nabavno vrednost opredmetenega osnovnega sredstva, zgrajenega ali izdelanega v družbi, tvorijo stroški, ki jih povzroči njegova zgraditev ali izdelava in posredni stroški njegove zgraditve ali izdelave, ki mu jih je mogoče pripisati.

Nadomestljive vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev ugotavljamo tako, da jih občasno ocenijo pooblaščen cenilci. Posebna skupina za vrednotenje opredmetenih osnovnih sredstev v obdobju med cenitvami pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti, najmanj na koncu vsakega poslovnega leta, presoja nadomestljivo vrednost pomembnih skupin opredmetenih osnovnih sredstev. Oslabitev opredmetenih osnovnih sredstev obravnavamo kot prevrednotovalni poslovni odhodek v poslovnem letu, ko je ugotovljena oslabitev posameznega sredstva. Opredmetena osnovna sredstva se zaradi odprave oslabitve lahko prevrednotujejo, medtem ko se zaradi okrepitve prevrednotujejo samo zemljišča.

Opredmetena osnovna sredstva niso več predmet knjigovodskega evidentiranja, če so odtujena ali izničena, ker od njih ni več mogoče pričakovati ekonomskih koristi. Pri tem uvrščamo nastale dobičke med prevrednotovalne poslovne prihodke, izgube pa med prevrednotovalne poslovne odhodke.

Amortizacija se obračunava posamično z metodo enakomernega časovnega amortiziranja. Skupinsko se lahko obračunava le pri opredmetenih osnovnih sredstvih s posamično vrednostjo

do 500 eurov. Amortizacijske stopnje so izračunane na podlagi ocenjene ekonomske življenjske dobe sredstev.

Stroški, ki nastajajo v zvezi z opredmetenim osnovnim sredstvom, povečujejo njegovo nabavno vrednost, če povečujejo njegove prihodnje koristi v primerjavi s prvotno ocenjenimi; pri tem stroški, ki omogočajo podaljšanje dobe koristnosti opredmetenega osnovnega sredstva, najprej zmanjšajo do takrat obračunani amortizacijski popravek njegove vrednosti. S podaljšanjem dobe koristnosti opredmetenega osnovnega sredstva je mišljeno podaljšanje prvotno opredeljene dobe, v kateri se opredmeteno osnovno sredstvo amortizira. Ostali izdatki bremenijo stroške tekočega poslovanja.

Finančne naložbe se v začetku izkazujejo po nabavni vrednosti, ki ji ustrezajo naložena denarna ali druga sredstva. Ločeno se izkazujejo dolgoročne in kratkoročne finančne naložbe.

Dolgoročne finančne naložbe v odvisne in pridružene družbe, ki so zajete v konsolidirane računovodske izkaze, se v posamičnih računovodskih izkazih vrednotijo po kapitalski metodi, kar pomeni, da se letno povečujejo za tisti del čistega dobička oziroma izgube odvisnih družb, ki pripada obvladujoči družbi. Za učinek prevrednotenja se povečajo finančni prihodki oziroma finančni odhodki. Kasneje prejeti deleži v dobičku (dividende) zmanjšujejo prvotno izkazano povečanje finančne naložbe na podlagi udeležbe v dobičku. Po kapitalski metodi se ne vrednotijo finančne naložbe, ki so bile pridobljene zgolj z namenom, da jih bo obvladujoče podjetje odtujilo.

Kratkoročne finančne naložbe v lastniške in dolžniške vrednostne papirje drugih družb, države in drugih izdajateljev se prevrednotujejo na njihovo tržno oziroma borzno vrednost četrtletno. Krepitev se izkazuje kot povečanje posebnega prevrednotovalnega popravka kapitala v zvezi s kratkoročnimi finančnimi naložbami. Slabitev se opravi v breme prevrednotovalnih finančnih odhodkov oziroma v primeru predhodne okrepitve teh naložb, najprej v breme prevrednotovalnega popravka kapitala.

Kratkoročnih finančnih naložb v lastniške in dolžniške vrednostne papirje drugih družb, države in drugih izdajateljev, ki ne kotirajo na uradni borzi vrednostnih papirjev, ne prevrednotujemo.

Zaloge materiala in trgovskega blaga so ovrednotene po zadnji nabavni ceni, ki jo sestavljajo nakupna cena, uvozne in druge nevračljive nakupne dajatve in neposredni stroški nabave. Zaloge gotovih izdelkov in nedokončane proizvodnje so ovrednotene po proizvodjalnih stroških. Proizvajalne stroške sestavljajo neposredni stroški materiala, neposredni stroški dela, neposredni stroški proizvodnih storitev, neposredni stroški amortizacije in splošni proizvodjalni stroški. Splošni proizvodjalni stroški so stroški materiala, storitev, dela, amortizacije, ki so obračunani v okviru proizvodjalnega procesa, a jih ni mogoče neposredno povezovati z nastajajočimi poslovnimi učinki.

Zaloge se zaradi oslabitve prevrednotujejo, če knjigovodska vrednost, vključno s tisto po zadnjih dejanskih nabavnih cenah, presega njihovo tržno vrednost. Znesek oslabitve knjigovodske vrednosti zalog se knjiži kot povečanje prevrednotovalnih poslovnih odhodkov obratnih sredstev. Zaloge se zaradi okrepitve ne prevrednotujejo.

Poslovne terjatve se izkazujejo z zneski, ki izhajajo iz verodostojnih listin ob predpostavki, da bodo poplačane. Prvotne terjatve se lahko kasneje povečajo ali pa ne glede na prejeto plačilo ali drugačno poravnavo tudi zmanjšajo za vsak znesek, utemeljen s pogodbo.

Dani predujmi se v bilanci stanja izkazujejo v zvezi s stvarmi, na katere se nanašajo. Dani predujmi za opredmetena osnovna sredstva so v isti skupini kot opredmetena osnovna sredstva. Dani predujmi za neopredmetena dolgoročna sredstva so sestavni del neopredmetenih

dolgoročnih sredstev, dani predujmi za zaloge pa sestavni del zalog. Terjatve v posesti za trgovanje so sestavni del kratkoročnih finančnih naložb.

Kratkoročne poslovne terjatve se prevrednotujejo zaradi oslabitve, če njihova knjigovodska vrednost presega njihovo pošteno vrednost, to je udenarljivo vrednost. V primeru prevrednotenja zaradi oslabitve se oblikujejo popravki vrednosti posamičnih terjatev v breme prevrednotovalnih poslovnih odhodkov. Terjatve, za katere se domneva, da ne bodo poravnane v rednem roku ali ki niso poravnane v rednem roku, izkažemo kot dvomljive in sporne in zanje oblikujemo 100 % popravek vrednosti.

Dolgoročne rezervacije se pojavijo v primeru, ko je obveznost družbe posledica preteklih dogodkov in je verjetno, da bo za poravnano obveznosti prišlo do zmanjšanja sredstev. Rezervacije so oblikovane le v primeru, če je obveznost mogoče zanesljivo izmeriti. Ob koncu poslovnega leta ne smejo biti prikazane z zneskom, ki bi bil neutemeljena, skrita rezerva.

Finančne obveznosti se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo z zneski iz ustreznih listin o njihovem nastanku, ki dokazujejo prejem denarnih sredstev ali poplačilo kakega poslovnega dolga. Obveznosti iz financiranja, izražene v tuji valuti, so ob nastanku in na dan bilanciranja preračunane v tolarско protivrednost po srednjem tečaju Banke Slovenije. Ločeno se izkazujejo dolgoročne in kratkoročne finančne obveznosti.

Prevrednotenje finančnih obveznosti je sprememba njihove knjigovodske vrednosti. Kot prevrednotenje se ne štejejo pogodbeni pripis obresti in druga povečanja glavnice dolga. Finančne obveznosti se ne prevrednotujejo zaradi oslabitve.

Poslovne obveznosti se v začetku izkazujejo z zneski, ki izhajajo iz ustreznih listin, ob predpostavki, da upniki zahtevajo njihovo poplačilo, in dokazujejo prejem proizvoda ali storitve ali opravljeno delo oziroma obračunani strošek, odhodek ali delež v poslovnem izidu. Obveznosti iz poslovanja, izražene v tuji valuti, so ob nastanku in na dan bilanciranja preračunane v tolarско protivrednost po srednjem tečaju Banke Slovenije. Ločeno se izkazujejo dolgoročne in kratkoročne poslovne obveznosti.

Prihodki se pripoznajo, če je povečanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano s povečanjem sredstva ali z zmanjšanjem dolga in je povečanje mogoče zanesljivo izmeriti. Prihodki se pripoznajo, ko se upravičeno pričakuje, da bodo vodili do prejemkov, če ti niso uresničeni že ob nastanku. Prihodke razčlenjujemo na poslovne, finančne in izredne.

Prihodki od prodaje proizvodov, trgovskega blaga in materiala se merijo na podlagi prodajnih cen, navedenih v računih ali drugih listinah, zmanjšanih za popuste, odobrene ob prodaji ali kasneje, tudi zaradi zgodnejšega plačila.

Prihodki od opravljenih storitev, razen od opravljenih storitev, ki vodijo do finančnih prihodkov, se merijo po prodajnih cenah dokončanih storitev ali po prodajnih cenah nedokončanih storitev glede na stopnjo njihove dokončanosti.

Prevrednotovalni poslovni prihodki se pojavijo ob odtujitvi opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih dolgoročnih sredstev ob upoštevanju predhodnega prevrednotovalnega popravka kapitala iz naslova predhodne okrepitve sredstev.

Finančni prihodki se pojavljajo v zvezi z dolgoročnimi in kratkoročnimi naložbami (deleži v dobičku, obresti) pa tudi v zvezi s terjatvami (obresti). Finančni prihodki se pripoznavajo samo,

kadar ni pomembnih dvomov glede njihove velikosti ali poplačljivosti. Obresti se obračunavajo v sorazmerju s pretečenim obdobjem ter glede na neodplačni del glavnice in veljavno obrestno mero.

Prevrednotovalni finančni prihodki se pojavljajo ob odtujitvah dolgoročnih in kratkoročnih finančnih naložb ob upoštevanju morebitnega predhodnega prevrednotovalnega popravka kapitala iz naslova predhodne okrepitve finančnih naložb.

Izredne prihodke sestavljajo neobičajne postavke. Pojavljajo se v dejansko nastalih zneskih.

Odhodki se pripoznajo, če je zmanjšanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano z zmanjšanjem sredstva ali povečanjem dolga in je to zmanjšanje mogoče zanesljivo izmeriti. Odhodke razčlenjujemo na poslovne, finančne in izredne.

Poslovni odhodki se pripoznajo, ko se stroški ne zadržujejo več v vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje oziroma, ko je trgovsko blago prodano.

Prevrednotovalni poslovni odhodki se pojavljajo v zvezi z opredmetenimi osnovnimi in neopredmetenimi dolgoročnimi sredstvi ter obratnimi sredstvi zaradi njihove oslabitve. Takšno naravo ima pri osnovnih sredstvih tudi primanjkljaj njihove prodajne vrednosti v primerjavi s knjigovodsko vrednostjo.

Finančni odhodki so odhodki od financiranja in odhodki od naložbenja.

Prevrednotovalni finančni odhodki se pojavijo v zvezi z dolgoročnimi in kratkoročnimi finančnimi naložbami zaradi njihove oslabitve ter v zvezi z okrepitvijo dolgoročnih in kratkoročnih dolgov.

Izredne odhodke sestavljajo neobičajne postavke, ki se izkazujejo v dejansko nastalih zneskih.

Poročanje po odsekih

Računovodske informacije o poslovanju so prikazane po področnih in območnih odsekih. Skupina Gorenje ima naslednje **področne odseke**, ki ustrezajo divizijski organiziranosti: gospodinjne aparate, notranjo opremo, toplotno in strojno opremo, storitve ter energetiko in varstvo okolja.

Območni odseki so zemljepisni odseki, v katere so vključene države določenega območja. Skupina Gorenje ima naslednje območne odseke: Evropska unija, Vzhodna Evropa, Jugovzhodna Evropa, Prekomorske države in Slovenija.

Izkaz finančnega izida

Izkaz finančnega izida je sestavljen po posredni metodi iz podatkov bilance stanja na dan 31.12.2003, bilance stanja na dan 31.12.2002, iz podatkov izkaza poslovnega izida za leto 2003 in iz dodatnih podatkov, ki so potrebni za prilagoditev pritokov in odtokov.

Prevajanje računovodskih izkazov odvisnih družb, delujočih v tujini

Družba Gorenje, d.d., Velenje, pripravlja in izkazuje računovodske izkaze v slovenskih tolarjih in v skladu z določili Slovenskih računovodskih standardov.

Računovodski izkazi odvisnih družb v tujini so preračunani v valuto krovne družbe, in sicer bilanca stanja z uporabo srednjega tečaja valute Banke Slovenije na dan 31.12. in izkaz poslovnega izida z uporabo povprečnega tečaja, ki je izračunan iz mesečnih stanj.

Tečajne razlike, ki so posledica prevajanja računovodskih izkazov po različnih deviznih tečajih, so izkazane v okviru kapitala na postavki prevedbeni popravek kapitala.

Metodologija izračuna računovodskih kazalnikov

Čista dobičkonosnost prihodkov	Čisti poslovni izid / čisti prihodki od prodaje
Čista donosnost sredstev	(Čisti poslovni izid + odhodki za obresti) / povprečna sredstva
Čista dobičkonosnost kapitala	Čisti poslovni izid / (povprečni kapital – povprečne rezerve za lastne delnice – čisti poslovni izid poslovnega leta)
Kosmati denarni tok / čisti prihodki od prodaje	(Poslovni izid iz poslovanja + amortizacija) / čisti prihodki od prodaje
Koeficient dividendnosti osnovnega kapitala	Izplačane dividende v poslovnem letu / povprečni osnovni kapital
Koeficient obračanja sredstev	Čisti prihodki od prodaje / sredstva
Koeficient obračanja zalog	Čisti prihodki od prodaje / zaloge
Koeficient obračanja kratkoročnih poslovnih terjatev	Čisti prihodki od prodaje / kratkoročne poslovne terjatve
Stopnja osnovnosti investiranja	Osnovna sredstva / sredstva
Stopnja dolgoročnosti investiranja	(Osnovna sredstva + dolgoročne finančne naložbe + dolgoročne poslovne terjatve) / sredstva
Koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev	(Kapital + dolgoročne rezervacije + dolgoročni dolgovi) / (stalna sredstva + dolgoročne poslovne terjatve)
Stopnja lastniškosti financiranja	Kapital / obveznosti do virov sredstev
Stopnja dolgoročnosti financiranja	(Kapital + dolgoročni dolgovi + dolgoročne rezervacije) / obveznosti do virov sredstev
Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev	Kapital / osnovna sredstva
Koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti (hitri koeficient)	Likvidna sredstva / kratkoročne obveznosti
Koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti (pospešeni koeficient)	(Likvidna sredstva + kratkoročne terjatve) / kratkoročne obveznosti
Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti (kratkoročni koeficient)	Kratkoročna sredstva / kratkoročne obveznosti
Čiste finančne obveznosti / kapital	(Finančne obveznosti – finančne naložbe – denarna sredstva) / kapital
Poslovni izid iz poslovanja / odhodki za obresti	Poslovni izid iz poslovanja / odhodki za obresti
Koeficient gospodarnosti poslovanja	Poslovni prihodki / poslovni odhodki
Čisti prihodki na zaposlenega	Čisti prihodki od prodaje / povprečno število zaposlenih
Dodana vrednost na zaposlenega	(Kosmati donos iz poslovanja – stroški blaga, materiala in storitev – drugi poslovni odhodki) / povprečno število zaposlenih

3.2. Računovodsko poročilo družbe Gorenje, d.d.

3.2.1. Računovodski izkazi družbe Gorenje, d.d.

Izkaz poslovnega izida družbe Gorenje, d.d.

v TSIT

	Pojasnila	2003	2002
1. Čisti prihodki od prodaje	1	128.944.883	119.577.258
2. Sprememba vrednosti zalog	2	1.050.130	170.697
3. Vrednost usredstvenih lastnih proizvodov	3	1.979.502	667.166
4. Drugi poslovni prihodki	4	666.990	693.207
5. Kosmati donos iz poslovanja		132.641.505	121.108.328
6. Stroški blaga, materiala in storitev	5	-100.805.389	-93.102.449
7. Stroški dela	6	-20.228.053	-17.727.784
8. Amortizacija	7	-6.779.545	-6.482.622
9. Prevrednotovalni poslovni odhodki	7	-445.138	-414.713
10. Drugi poslovni odhodki	8	-350.591	-264.082
11. Rezervacije	9	0	-151.928
12. Poslovni izid iz poslovanja		4.032.789	2.964.750
13. Finančni prihodki	10	3.639.010	3.223.615
14. Finančni odhodki	11	-2.527.399	-2.230.208
15. Poslovni izid iz rednega delovanja		5.144.400	3.958.157
16. Izredni prihodki	12	0	176.310
17. Izredni odhodki	13	-362.450	-100.936
18. Celotni dobiček (izguba)		4.781.950	4.033.531
19. Davek iz dobička	14	-100	-126.700
20. Čisti poslovni izid obračun. obdobja	15	4.781.850	3.906.831

Bilanca stanja družbe Gorenje, d.d.

v TSIT

	Pojasnila	2003	2002
SREDSTVA		120.658.135	103.259.621
A. Stalna sredstva		72.435.594	59.134.078
I. Neopredmetena dolgoročna sredstva	17	1.761.708	616.666
II. Opredmetena osnovna sredstva	18	48.096.377	38.553.307
III. Dolgoročne finančne naložbe	19	22.577.509	19.964.105
B. Gibljava sredstva		47.830.765	43.894.096
I. Zaloge	20	12.410.051	11.546.400
II. Poslovne terjatve	21	33.377.685	29.462.774
a) Dolgoročne poslovne terjatve	22	293.596	368.819
b) Kratkoročne poslovne terjatve	23	33.084.089	29.093.955
III. Kratkoročne finančne naložbe	24	2.031.167	2.581.227
IV Dobroimetje pri bankah, čeki, gotovina	25	11.862	303.695
C. Aktivne časovne razmejitve	26	391.776	231.447
Zunajbilančna evidenca	33	15.437.609	9.462.430
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		120.658.135	103.259.621
A. Kapital	27	57.918.141	54.310.490
I. Vpoklicani kapital		12.200.000	12.200.000
II. Kapitalske rezerve		83.753	0
III. Rezerve iz dobička		17.124.688	16.162.032
IV. Preneseni čisti poslovni izid		4.377.584	2.357.602
V. Čisti poslovni izid poslovnega leta		2.151.832	1.541.445
VI. Prevrednotovalni popravki kapitala		21.980.284	22.049.411
B. Rezervacije	28	4.153.745	6.433.407
C. Finančne in poslovne obveznosti		58.241.106	41.574.701
I. Dolgoročne finančne obveznosti	29	10.984.319	9.049.317
II. Dolgoročne poslovne obveznosti		1.004	1.004
III. Kratkoročne finančne obveznosti	30	11.903.265	6.515.628
IV. Kratkoročne poslovne obveznosti	31	35.352.518	26.008.752
Č. Pasivne časovne razmejitve	32	345.143	941.023
Zunajbilančna evidenca	33	15.437.609	9.462.430

Izkaz finančnega izida družbe Gorenje, d.d.

v TSIT

	2003	2002
A. FINANČNI TOKOVI PRI POSLOVANJU		
a) Pritoki pri poslovanju	7.486.255	4.978.915
Dobiček pred obdavčitvijo	4.781.950	4.033.531
Amortizacija	6.779.545	6.482.622
Začetne manj končne poslovne terjatve	-3.914.911	-5.321.857
Začetne manj končne aktivne časovne razmejitve	-160.329	-215.381
b) Odtoki pri poslovanju	7.884.135	2.856.933
Davki iz dobička	-100	-126.700
Končne manj začetne zaloge	-863.651	-2.014.862
Začetni manj končni poslovni dolgovi	9.343.766	4.920.913
Začetne manj končne pasivne časovne razmejitve	-595.880	77.582
c) Prebitek pritokov pri poslovanju ali prebitek odtokov pri poslovanju	15.370.390	7.835.848
B. FINANČNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU		
a) Pritoki pri naložbenju	404.039	2.491.326
Pobotano zmanjšanje kratkoročnih finančnih naložb	404.039	2.491.326
b) Odtoki pri naložbenju	-20.004.167	-10.987.267
Pobotano povečanje neopredmetenih dolgoročnih sredstev	-1.453.842	-129.626
Pobotano povečanje opredmetenih osnovnih sredstev	-16.013.815	-8.064.320
Pobotano povečanje dolgoročnih finančnih naložb	-2.536.510	-2.793.321
c) Prebitek pritokov pri naložbenju ali prebitek odtokov pri naložbenju	-19.600.128	-8.495.941
C. FINANČNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU		
a) Pritoki pri financiranju	7.322.639	1.633.180
Pobotano povečanje dolgoročnih rezervacij	0	403.563
Pobotano povečanje dolgoročnih finančnih dolgov	1.935.002	433.376
Pobotano povečanje kratkoročnih finančnih dolgov	5.387.637	796.241
b) Odtoki pri financiranju	-3.384.734	-1.000.843
Zmanjšanje kapitala	-1.105.072	-1.000.843
Pobotano zmanjšanje dolgoročnih rezervacij	-2.279.662	0
c) Prebitek pritokov pri financiranju ali prebitek odtokov pri financiranju	3.937.905	632.337
Č. KONČNO STANJE DENARNIH SREDSTEV IN NJIHOVIH USTREZNIKOV	11.862	303.695
x) Finančni izid v obdobju	-291.833	-27.756
y) Začetno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	303.695	331.451

Izkaz gibanja kapitala družbe Gorenje, d.d.

	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice in deleže	Statutarne rezerve	Druge rezerve iz dobička	Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid poslovnega leta	Splošni prevred. popravki kapitala	Posebni prevred. popravki kapitala	Skupaj
v TSIT											
Začetno stanje 1.1. 2003	12.200.000	0	3.090.330	823.941	0	12.247.761	2.357.602	1.541.445	18.703.303	3.346.108	54.310.490
Premiki v kapital		83.753					29.175	4.781.850		76.895	4.971.673
vnos čistega poslovnega izida poslovnega leta								4.781.850			4.781.850
vnos zneska posebnih prevrednotenj kapitala										76.895	76.895
vnos zneska dobička pri prodaji lastnih delnic		83.753									83.753
neizplačane dividende za lastne delnice							29.175				29.175
Premiki v kapitalu				-116.772	478.185	1.715.189	2.094.861	-4.171.463			0
razporeditev bilančnega dobička leta 2002 za oblikovanje drugih rezerv iz dobička						1.897.497	-1.897.497				0
razporeditev čistega poslovnega izida leta 2003 za oblikovanje statutarne rezerv					478.185			-478.185			0
razporeditev čistega poslovnega izida leta 2003 za oblikovanje drugih rezerv iz dobička po sklepu Uprave in NS						2.151.833		-2.151.833			0
sporošitev drugih rezerv iz dobička v preneseni čisti poslovni izid						-2.334.141	2.334.141				0
sporošitev rezerv za lastne delnice				-116.772			116.772				0
prenos čistega poslovnega izida leta 2002							1.541.445	-1.541.445			0
Premiki iz kapitala						-1.113.946	-104.054			-146.022	-1.364.022
izplačilo dividend						-1.113.946	-104.054				-1.218.000
znižanje posebnega prevrednotevalnega popravka kapitala										-146.022	-146.022
Končno stanje 31.12. 2003	12.200.000	83.753	3.090.330	707.169	478.185	12.849.004	4.377.584	2.151.832	18.703.303	3.276.981	57.918.141

	Osnovni kapital	Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice in deleže	Druge rezerve iz dobička	Prenesen i čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid poslovnega leta	Splošni prevred. popravek kapitala	Posebni prevred. popravek kapitala	Skupaj
v TSIT									
Začetno stanje 1.1. 2002	12.200.000	3.090.330		8.373.282	4.087.601	1.603.878	18.703.303		48.058.394
Premiki v kapital						3.906.831		3.346.108	7.252.939
vnos čistega poslovnega izida poslovnega leta						3.906.831			3.906.831
vnos zneska posebnih prevrednotenj kapitala								3.346.108	3.346.108
Premiki v kapitalu			823.941	3.874.479	-729.156	-3.969.264			0
razporeditev bilančnega dobička leta 2001 za oblikovanje drugih rezerv iz dobička				2.333.034	-729.156	-1.603.878			0
razporeditev čistega poslovnega izida leta 2002 za oblikovanje rezerv za lastne deleže			823.941			-823.941			0
razporeditev čistega poslovnega izida leta 2002 za oblikovanje drugih rezerv iz dobička po sklepu Uprave in NS				1.541.445		-1.541.445			0
Premiki iz kapitala					- 1.000.843				-1.000.843
Izplačilo dividend					- 1.000.843				1.000.843
Končno stanje 31.12.2002	12.200.000	3.090.330	823.941	12.247.761	2.357.602	1.541.445	18.703.303	3.346.108	54.310.490

3.2.2. Pojasnila k računovodskim izkazom

Izkaz poslovnega izida

Stroški, združeni po funkcionalnih skupinah, so naslednji:

	v TSIT	
	2003	2002
Čisti prihodki iz prodaje	128.944.883	119.577.258
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	-8.964.418	-8.825.165
Proizvajalni stroški prodanih proizvodov	-91.370.615	-84.149.295
 Kosmati poslovni izid iz prodaje	 28.609.850	 26.602.798
 Stroški prodajanja	 -8.436.194	 -8.239.899
Stroški splošnih dejavnosti	-16.807.857	-16.091.355
Drugi poslovni prihodki	666.990	693.206
Poslovni izid iz poslovanja	4.032.789	2.964.750

Pojasnilo 1 - Čisti prihodki iz prodaje

128.944.883 TSIT

	v TSIT	
	2003	2002
Prihodki od prodaje izdelkov na domačem trgu	8.471.920	8.498.790
Prihodki od prodaje izdelkov na tujem trgu	107.718.024	98.637.743
Prihodki iz prodaje blaga na domačem trgu	2.273.708	2.503.288
Prihodki iz prodaje blaga na tujem trgu	4.326.050	4.309.456
Prihodki od prodaje storitev na domačem trgu	1.056.998	631.675
Prihodki od prodaje storitev na tujem trgu	481.140	149.307
Prihodki od prodaje materiala in polizdelkov na domačem trgu	3.143.057	3.462.155
Prihodki od prodaje materiala in polizdelkov na tujem trgu	1.473.986	1.384.844
Skupaj	128.944.883	119.577.258

Čisti prihodki od prodaje v višini 128.944.883 TSIT so izkazani po fakturni vrednosti, zmanjšani za dane popuste kupcem, količinske in druge rabate. V letu 2003 je družba s prodajo gotovih izdelkov ustvarila 116.189.944 TSIT čistih prihodkov, s prodajo trgovskega blaga 6.599.758 TSIT čistih prihodkov, s prodajo storitev 1.538.138 TSIT čistih prihodkov in z ostalo prodajo 4.617.043 TSIT čistih prihodkov.

Največji delež prihodkov je bil ustvarjen s prodajo v Evropski uniji, in sicer v višini 60.443.909 TSIT, sledi prodaja v Jugovzhodni Evropi z Albanijo v višini 28.347.931 TSIT, v Vzhodni Evropi v višini 18.503.751 TSIT, v Sloveniji v višini 14.944.934 TSIT, v prekomorskih deželah v višini 6.329.504 TSIT in v ostalih državah 374.854 TSIT.

Čisti prihodki od prodaje odvisnim družbam v Skupini Gorenje znašajo 92.085.740 TSIT. V breme čistih prihodkov od prodaje se oblikujejo in sproščajo dolgoročne rezervacije za prodajne garancije.

Pojasnilo 2 - Sprememba vrednosti zalog**1.050.130 TSIT**

Povečanje vrednosti zalog v višini 1.050.130 TSIT predstavlja razliko začetnega in končnega stanja zalog polizdelkov in gotovih izdelkov v obračunskem obdobju.

Pojasnilo 3 - Vrednost usredstvenih lastnih proizvodov in storitev**1.979.502 TSIT**

Postavka usredstvenih lastnih proizvodov izkazuje vrednost lastnih izdelkov in storitev, uporabljenih za potrebe družbe, ter vrednost lastnih investicij, izvedenih z delom in sredstvi družbe.

Pojasnilo 4 - Drugi prihodki iz poslovanja**666.990 TSIT**

Pomemben delež med drugimi prihodki iz poslovanja predstavljajo prihodki od zakupnin in najemnin v višini 175.400 TSIT ter prejete odškodnine zavarovalnic v višini 155.952 TSIT.

Pojasnilo 5 - Stroški blaga, materiala in storitev**100.805.389 TSIT**

	v TSIT	
	2003	2002
Nabavna vrednost prodanega blaga	8.964.418	8.825.165
Stroški materiala	77.181.972	72.645.553
Stroški storitev	14.658.999	11.631.731
Skupaj	100.805.389	93.102.449

Nabavna vrednost prodanega trgovskega blaga v letu 2003 znaša 8.964.418 TSIT in vključuje trgovsko blago dokupnega in dopolnilnega programa ter stroškovno vrednost prodanega materiala proizvajalcem sestavnih delov, polizdelkov in rezervnih delov.

- Stroški materiala**77.181.972 TSIT**

	v TSIT	
	2003	2002
Stroški osnovnega in pomožnega materiala	73.125.278	69.524.868
Stroški energije	1.489.772	1.396.015
Stroški nadomestnih delov za vzdrževanje	2.186.865	1.280.894
Stroški pisarniškega materiala in strokovne literature	210.314	203.383
Odpis drobnega inventarja in inventurne razlike	-43.388	30.650
Drugi stroški materiala	213.131	209.743
Skupaj	77.181.972	72.645.553

- Stroški storitev**14.658.999 TSIT**

	v TSIT	
	2003	2002
Stroški storitev pri izdelavi proizvodov in opravljanju storitev	4.228.582	1.924.190
Stroški transportnih storitev	4.308.628	4.139.987
Stroški storitev vzdrževanja	653.533	793.272
Najemnine	153.390	120.023
Povračila stroškov zaposlencev v zvezi z delom	483.784	427.705
Stroški plačilnega prometa, bančnih storitev in zavarovalnih premij	512.351	445.340
Stroški intelektualnih in osebnih storitev	387.260	338.273
Stroški sejmov, reklame in reprezentance	2.377.505	2.511.368
Stroški storitev fizičnih oseb, ki ne opravljajo dejavnosti	86.318	56.282
Stroški drugih storitev	1.467.648	875.291
Skupaj	14.658.999	11.631.731

Pomemben delež stroškov pri izdelavi proizvodov in opravljanju storitev predstavljajo storitve kooperantov pri dodelavi materiala oziroma polizdelkov v višini 1.389.540 TSIT in izdelavne storitve odvisne družbe Gorenje IPC, d.o.o., v znesku 1.949.722 TSIT.

Med stroški drugih storitev predstavljajo pomemben delež stroški pospeševanja prodaje in vzdrževanja prodajne mreže.

Pojasnilo 6 - Stroški dela**20.228.053 TSIT**

	v TSIT	
	2003	2002
Plače in nadomestila zaposlenim	13.587.577	12.040.538
Dajatve za zagotavljanje socialne varnosti	2.820.411	2.439.483
Stroški za prevoz na delo	519.678	459.854
Stroški prehrane	1.386.658	1.248.427
Regres za letni dopust	926.412	812.901
Odpravnine in jubilejne nagrade	115.033	112.153
Drugi stroški dela (nagrade, solidarnostna pomoč)	872.284	614.428
Skupaj	20.228.053	17.727.784

V okviru dajatev za zagotavljanje socialne varnosti so izkazani tudi stroški plačanih premij kolektivnega prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja v višini 562.074 TSIT.

Pojasnilo 7 - Odpisi vrednosti**7.224.683 TSIT**

	v TSIT	
	2003	2002
Amortizacija neopredmetenih dolgoročnih sredstev	308.800	240.203
Amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev	6.470.745	6.242.419
Prevrednotovalni poslovni odhodki od NDS in OOS	79.260	37.706
Prevrednotovalni poslovni odhodki od obratnih sredstev	365.878	377.007
Skupaj	7.224.683	6.897.335

Med prevrednotovalnimi poslovnimi odhodki za obratna sredstva se 239.814 TSIT nanaša na popravke vrednosti nekurantnih zalog materiala in 126.064 TSIT na popravke vrednosti terjatev.

Pojasnilo 8 - Drugi poslovni odhodki

350.591 TSIT

v TSIT

	2003	2002
Dajatve, ki niso odvisne od stroškov dela ali drugih vrst stroškov	198.423	141.895
Izdatki za varstvo človekovega okolja	79.480	75.626
Štipendije	30.428	26.997
Drugi odhodki	42.260	19.564
Skupaj	350.591	264.082

Pojasnilo 9 - Rezervacije

Družba v letu 2003 ni oblikovala rezervacij v breme stroškov.

Pojasnilo 10 - Finančni prihodki

3.639.010 TSIT

v TSIT

	2003	2002
Prihodki od dividend in drugih deležev v dobičku	1.885.683	917.825
Prihodki od obresti od družb v Skupini	311.170	341.001
Prihodki od obresti od drugih družb	282.135	252.696
Prihodki v zvezi z danimi posojili zaradi ohranitve vrednosti	0	57.858
Prihodki od prevrednotenja zaradi ohranitve vrednosti	811.243	801.073
Drugi finančni prihodki	348.779	853.162
Skupaj	3.639.010	3.223.615

Družba je v letu 2003 izkazala finančne prihodke iz deležev v družbah Skupine Gorenje v višini 1.791.065 TSIT.

Finančne prihodke od prevrednotenja zaradi ohranitve vrednosti predstavljajo finančni prihodki iz naslova dolgoročnih terjatev iz poslovanja v višini 5.523 TSIT in finančni prihodki iz naslova kratkoročnih terjatev iz poslovanja v višini 805.720 TSIT.

Finančni prihodki od prevrednotenja posojil zaradi ohranitve vrednosti v Skupni višini 167.245 TSIT so prikazani med finančnimi prihodki od obresti do podjetij v skupini v višini 27.450 TSIT in med finančnimi prihodki od obresti od drugih družb v višini 139.795 TSIT.

Pojasnilo 11 - Finančni odhodki

2.527.399 TSIT

v TSIT

	2003	2002
Obresti iz razmerij do družb v Skupini	169.232	155.985
Obresti iz razmerij do drugih	1.281.103	756.760
Odhodki od prevrednotenja zaradi ohranitve vrednosti	850.289	1.281.380
Drugi finančni odhodki	226.775	36.083
Skupaj	2.527.399	2.230.208

V letu 2003 so finančni odhodki od prevrednotenj posojil v višini 298.868 TSIT prikazani med finančnimi odhodki za obresti iz razmerij do družb v Skupini v višini 793 TSIT in med finančnimi odhodki za obresti iz razmerij do drugih v višini 298.075 TSIT.

Pojasnilo 12 - Izredni prihodki

	v TSIT	
	2003	2002
Izterjane odpisane terjatve	0	40.877
Prejete kazni in odškodnine	0	135.433
Prihodki iz preteklih let	0	0
Druge neobičajne postavke	0	0
Skupaj	0	176.310

Izredne prihodke sestavljajo neobičajne postavke, ki se pojavljajo izredno in niso povezane z rednim poslovnim procesom.

Pojasnilo 13 - Izredni odhodki

362.450 TSIT

	v TSIT	
	2003	2002
Odhodki iz preteklih let	0	0
Denarne kazni in odškodnine	597	100.936
Drugi izredni odhodki	361.853	0
Skupaj	362.450	100.936

Izredni odhodki vključujejo neobičajne postavke, ki niso povezane z rednim delovanjem družbe. V letu 2003 se odhodki za odškodnine, ki so povezani s poslovnim procesom, izkazujejo med drugimi poslovnimi odhodki. Drugi izredni odhodki predstavljajo plačilo po odločbi davčnega organa na osnovi inšpiciranja davkov in prispevkov od plač in drugih osebnih prejemkov za leto 2001. V znesku so vključene tudi zamudne obresti v višini 104.707 TSIT. Družba se je na odločbo davčnega organa pritožila.

Pojasnilo 14 - Davek iz dobička

100 TSIT

Družba Gorenje, d.d. je zaradi koriščenja olajšav iz naslova vlaganj v neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva izkazala davčno osnovo v višini 400 TSIT in obračunani davek iz dobička v višini 100 TSIT. Znesek skupnih davčnih olajšav iz naslova realiziranih vlaganj v opredmetena in neopredmetena osnovna sredstva ter investicijske rezerve in olajšav iz naslova novozaposlenih delavcev, zaposlenih invalidov in financiranja pokojninskega načrta znaša 7.830.423 TSIT; od tega so bile izkoriščene v višini 4.207.625 TSIT.

Pojasnilo 15 - Čisti poslovni izid

4.781.850 TSIT

	v TSIT	
	2003	2002
Poslovni izid iz poslovanja	4.032.789	2.964.750
Rezultat finančnih gibanj	1.111.611	993.407
Rezultat izrednih gibanj	-362.450	75.374
Davek iz dobička	-100	-126.700
Skupaj	4.781.850	3.906.831

Pojasnilo 16 - Čisti poslovni izid po preračunu kapitala s pomočjo rasti EUR in rasti cen življenjskih potrebščin

	Znesek kapitala	% rasti	Izračunan učinek	Zmanjšani čisti poslovni izid
Kapital – preračun po rasti tečaja EUR	53.205.419	2,79	1.484.431	3.297.419
Kapital – preračun po rasti cen življenjskih potrebščin	53.205.419	4,60	2.447.449	2.334.401

Čisti poslovni izid v poslovnem letu 2003 znaša 4.781.850 TSIT. Z upoštevanjem ohranjanja kupne moči kapitala v evrih, bi čisti poslovni izid poslovnega leta znašal 3.297.419 TSIT, z upoštevanjem rasti cen življenjskih potrebščin v letu 2003 pa 2.334.401 TSIT.

Bilanca stanja

Pojasnilo 17 – Neopredmetena dolgoročna sredstva

1.761.708 TSIT

	v TSIT	
	2003	2002
Dolgoročno odloženi stroški poslovanja	1.079.403	470.224
Dolgoročno odloženi stroški razvijanja	7.397	9.616
Dolgoročne premoženjske pravice	23.551	41.518
Druge neopredmetena dolgoročna sredstva	651.357	95.308
Skupaj	1.761.708	616.666

Gibanje neopredmetenih dolgoročnih sredstev

(V TSIT)	Dolgoročno odloženi stroški poslovanja	Dolgoročno odloženi stroški razvijanja	Dolgoročne premoženjske pravice	Druge neopredmetena dolg. sredstva	Neopredmetena dolg. sredstva skupaj
Nabavna vrednost 1.1.2003	810.321	11.095	121.278	478.516	1.421.210
Nabava					
Prevrednotenje					
Priporitve družb					
Odtujitve, odpisi			-1.166	-3.948	-5.114
Prenosi	788.644		6.838	632.806	1.428.288
Povečanja (zmanjšanja) skupaj	788.644		5.672	628.858	1.423.174
Nabavna vrednost 31.12. 2003	1.598.965	11.095	126.950	1.107.374	2.844.384
Popravek vrednosti 1.1.2003	340.097	1.479	79.760	383.208	804.544
Prevrednotenje					
Priporitve družb					
Odtujitve, odpisi			-862	-3.629	-4.491
Amortizacija	205.642	2.219	24.501	76.438	308.800
Prenosi	-26.177				-26.177
Dodatna vlaganja					
Odpisi v obdobju skupaj	179.465	2.219	23.639	72.809	278.132
Kumulirani popravek vrednosti	519.562	3.698	103.399	456.017	1.082.676
Neodpisana vrednost 1.1.2003	470.224	9.616	41.518	95.308	616.666
Neodpisana vrednost 31.12.2003	1.079.403	7.397	23.551	651.357	1.761.708

Stanje dolgoročno odloženih stroškov poslovanja se je povečalo za organizacijske stroške uvedbe novega informacijskega sistema SAP. Druge neopredmetena dolgoročna sredstva v višini 651.357 TSIT vključujejo predvsem programsko opremo novega informacijskega sistema SAP.

	v TSIT	
	2003	2002
Zemljišča	3.715.127	3.590.485
Zgradbe	9.828.027	9.868.958
Proizvajalna oprema	19.143.785	18.920.559
Druga oprema	326.280	216.346
Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi	14.857.530	5.765.003
Predujmi za opredmetena osnovna sredstva	225.628	191.956
Skupaj	48.096.377	38.553.307

Gibanje opredmetenih osnovnih sredstev

(V TSIT)	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalna oprema	Druška oprema	Opredmetena OS v gradnji	Predujmi	Opredmet. osnovna sredstva Skupaj
Nabavna vrednost 1.1.2003	3.590.485	26.792.989	63.489.326	838.842	5.765.003	191.956	100.668.601
Nabava					17.790.456	33.672	17.824.128
Odtujitve, odpisi		-668.681	-1.203.098	-21.931	-345.446		-2.239.156
Prenosi	124.642	935.419	5.591.177	272.958	-8.352.483		-1.428.287
Povečanja (zmanjšanja) skupaj	124.642	266.738	4.388.079	251.027	9.092.527	33.672	14.156.685
Nabavna vrednost 31.12. 2003	3.715.127	27.059.727	67.877.405	1.089.869	14.857.530	225.628	114.825.286
Popravek vrednosti 1.1.2003		16.924.031	44.568.768	622.495			62.115.294
Odtujitve, odpisi		-486.071	-1.031.106	-20.685			-1.537.862
Zmanjšanje popravka vrednosti		-59.334	-286.112				-345.446
Amortizacija		942.276	5.392.868	135.602			6.470.746
Prenosi		-89.202	89.202	26.177			26.177
Odpisi v obdobju skupaj		307.669	4.164.852	141.094			4.613.615
Popravek vrednosti		17.231.700	48.733.620	763.589			66.728.909
Neodpisana vrednost 1.1.2003	3.590.485	9.868.958	18.920.558	216.347	5.765.003	191.956	38.553.307
Neodpisana vrednost 31.12.2003	3.715.127	9.828.027	19.143.785	326.280	14.857.530	225.628	48.096.377

Zemljišča

3.715.127 TSIT

Povečanje vrednosti zemljišč se nanaša na nakup zemljišča za nov logistični center v Velenju.

Zgradbe

9.828.027 TSIT

Povečanje vrednosti zgradb se nanaša na aktiviranje hale za stiropor, rekonstrukcijo design centra, prototipne delavnice in hale kuhalnih aparatov. Zmanjšanje njihovih vrednosti se nanaša na prenos vrednosti odstranjenih zgradb na novo zgrajene zgradbe.

Za dolgoročni posojili, ki izvirata iz leta 1999 in 2000 in na dan 31.12.2003 izkazujeta stanje v višini 332.194 TSIT, so kot jamstvo zastavljene poslovne zgradbe.

Proizvajalna in druga oprema

19.470.065 TSIT

Vrednost opreme povečuje vrednost aktiviranja proizvodne opreme, orodij, strojne računalniške opreme, transportnih sredstev ter ostale opreme. Zmanjšanje njene vrednosti je posledica odprodaje neuporabne proizvodne opreme za potrebe spremenjenih okoliščin poslovanja in tehnološke ravni proizvodnje izdelkov.

Osnovna sredstva v izgradnji

14.857.530 TSIT

Pretežni del osnovnih sredstev v izgradnji se nanaša na naložbe v modernizacijo in povečanje logističnega centra v Velenju v višini 6.216.785 TSIT, na vrednost projekta nove generacije pralnih in sušilnih strojev v višini 1.279.213 TSIT, na trgovsko-distribucijski center Ljubljana v višini 1.262.726 TSIT in na rekonstrukcije orodij v višini 902.341 TSIT.

Opredmetena osnovna sredstva so bila po stanju 31.12.2003 ocenjena s strani pooblaščenih cenilcev vrednosti za nepremičnine in premičnine; oslabitve niso bile ugotovljene.

Predujmi za osnovna sredstva

225.628 TSIT

Predujmi za osnovna sredstva znašajo 225.628 TSIT in se v pretežni meri nanašajo na uvoz opreme za projekt nove generacije pralnih strojev v višini 174.328 TSIT.

Naložbe v delnice in deleže družb v Skupini

		v TSIT	
	Delež v kapitalu	Kapital družbe 31.12.2003	Pripadajoči kapital družbe
Naložbe v delnice in deleže			
Naložbe v delnice in deleže družb v Skupini:			
V državi:		10.833.018	10.423.770
- Gorenje IPC, d.o.o., Velenje	100,00%	557.903	557.903
- LINEA, d.o.o., Velenje	98,69%	51.468	50.794
- Gorenje GTI, d.o.o., Velenje	100,00%	446.482	446.482
- BITERM, d.o.o., Velenje	75,00%	368.855	297.641
- Gorenje Gostinstvo, d.o.o., Velenje	100,00%	1.402.758	1.402.758
- Gorenje Orodjarna, d.o.o., Velenje	100,00%	1.002.018	1.002.018
- Gorenje Indop, d.o.o., Velenje	100,00%	605.604	605.604
- Gorenje Notranja oprema, d.d., Velenje	98,05%	4.996.924	4.899.484
- Gorenje Tiki, d.o.o., Velenje	82,56%	1.375.688	1.135.768
- Energygor, d.o.o., Velenje	100,00%	25.318	25.318
V tujini:		6.718.560	7.547.443
- Gorenje Zagreb, d.o.o., Zagreb	100,00%	2.104.253	2.104.253
- Gorenje Skopje, d.o.o., Skopje	100,00%	225.159	225.159
- Gorenje Beteiligungs GmbH, Avstrija	100,00%	4.389.148	4.389.148
- Dobički hčera odvisnih družb			828.883
Skupaj naložbe v delnice in deleže družb v Skupini		17.551.578	17.971.213

Dolgoročne finančne naložbe v delnice in deleže družb Skupine v državi in tujini so ovrednotene po kapitalski metodi v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi.

Naložbe v delnice in deleže pridruženih družb v državi vključujejo družbo RTC Jezero, d.o.o., Velenje, kjer razpolagamo z 20-odstotnim deležem v kapitalu v višini 2.000 TSIT.

Vrednost drugih dolgoročnih finančnih naložb znaša 1.667.908 TSIT v letu 2003 in 1.384.954 TSIT v letu 2002.

Dolgoročne finančne terjatve

	v TSIT	
	2003	2002
V odvisne družbe	1.449.191	1.518.070
Gorenje GTI, d.o.o., Velenje	1.161.308	1.091.662
Gorenje Tiki, d.o.o., Ljubljana	287.883	420.108
LINEA, d.o.o., Velenje	0	6.300
V pridružene družbe	0	0
V druge družbe in banke	188.240	6.757
Skupaj dolgoročne finančne terjatve	1.637.431	1.524.827

Gibanje dolgoročnih finančnih naložb

v TSIT							Skupaj
Naziv	Delnice in deleži družb v Skupini	Druge delnice in deleži	Druge dolgoročne fin. naložbe	Dolgoročno dana posojila družbam v Skupini	Dolgoročno dana posojila drugim	Odkupljene lastne delnice	
KOSMATA VREDNOST							
Stanje 01.01.2003	15.748.242	1.369.174	79.007	1.518.070	43.979	1.353.283	20.111.755
Povečanje	2.443.516	782.564	5.229	69.645	185.048	0	3.486.002
Zmanjšanje	-189.280	-522.548	0	-150.056	-4.654	-116.772	-983.310
Prevrednotovanje	15.936	-3.963	0	11.532	1.089	64.446	89.040
Stanje 31.12.2003	18.018.414	1.625.227	84.236	1.449.191	225.462	1.300.957	22.703.487
POPRAVEK VREDNOSTI							
Stanje 01.01.2003	47.201	63.227	0	0	37.222	0	147.650
Povečanje	0	82	0	0	0	0	82
Zmanjšanje	0	-21.754	0	0	0	0	-21.754
Stanje 31.12.2003	47.201	41.555	0	0	37.222	0	125.978
Čista vrednost 01.01.2003	15.701.041	1.305.947	79.007	1.518.070	6.757	1.353.283	19.964.105
Čista vrednost 31.12.2003	17.971.213	1.583.672	84.236	1.449.191	188.240	1.300.957	22.577.509

Povečanje postavk delnic in deležev družb v Skupini predstavljajo dobički odvisnih družb doma in v tujini, dodatni nakup deleža v Gorenju Tiki, d.o.o., Ljubljana, in dodatni nakup delnic družbe Gorenje Notranja oprema, d.d., Velenje.

Med dolgoročnimi danimi posojili drugim je največja postavka dolgoročni depozit pri banki.

Dolgoročno dana posojila so se obrestovala po nominalni obrestni meri v razponu od 2,892 % do 8,3 %.

Razkritje ročnosti dolgoročno danih posojil iz financiranja

v TSIT	
2003	
Zapadlost od 1 do 2 let	151.791
Zapadlost od 2 do 3 let	324.333
Zapadlost od 3 do 4 let	1.161.307
Zapadlost od 4 do 5 let	0
Zapadlost nad 5 let	0
Skupaj	1.637.431

Razčlenitev posojil, danih posebnim skupinam oseb

Družba ni odobraval dolgoročnih posojil članom Uprave, članom Nadzornega sveta in notranjim lastnikom.

Lastne delnice in deleži

v TSIT

	Vrednost 1.1.2003	Prevredno tenje	Nakupi	Prodaja	Vrednost 31.12.2003	Prenos na kapitalske rezerve
Odkupljene lastne delnice	823.941		0	-116.772	707.169	
Prevrednotenje	529.342	147.602	0	-83.156	593.788	83.156
Dobički						597
Skupaj	1.353.283	147.602	0	-199.928	1.300.957	83.753

Število delnic	Število 1.1.2003	Nakupi	Prodaja	Število 31.12.2003
Odkupljene lastne delnice	307.105	0	-42.565	264.540
Delež lastnih delnic	2,52 %		-0,35 %	2,17 %

Lastne delnice so bile pridobljene v letu 2002 z namenom zamenjave deležev v družbah, ki so že v pretežni lasti Gorenja, d.d. in v družbah, ki jih bo Gorenje, d.d., odkupilo v skladu s svojo poslovno strategijo. V letu 2003 je družba dne 26.09.2003 in v času od 17.11.2003 do 19.12.2003 odvojila 42.565 lastnih delnic za pridobitev dodatnega deleža v Gorenju Tiki, d.o.o., Ljubljana. Pri tem je družba Gorenje, d.d., dobiček v višini 83.753 TSIT razporedila v kapitalske rezerve.

Pojasnilo 20 - Zaloge

12.410.051 TSIT

v TSIT

	2003	2002
Material	7.429.304	7.392.194
Nedokončano proizvodnja	1.689.440	1.278.241
Proizvodi	2.776.320	2.137.388
Trgovsko blago	509.193	644.582
Predjumi za zaloge	5.794	93.995
Skupaj	12.410.051	11.546.400

Pri popisu materiala so bili ugotovljeni inventurni viški v višini 77.566 TSIT in pri popisu nedokončanih in gotovih proizvodov inventurni primanjkljaji v višini 2.162 TSIT. V okviru nekurantnih in poškodovanih nedokončanih in gotovih proizvodov je bilo izvedenih za 121.199 TSIT odpisov vrednosti, ki so bili v veliki meri uveljavljeni kot odškodninski zahtevki pri zavarovalnici.

Pojasnilo 21 - Poslovne terjatve

33.377.685 TSIT

v TSIT

	2003	2002
Dolgoročne poslovne terjatve	293.596	368.819
Kratkoročne poslovne terjatve	33.084.089	29.093.955
Skupaj	33.377.685	29.462.774

Pojasnilo 22 - Dolgoročne poslovne terjatve**293.596 TSIT**

	v TSIT	
	2003	2002
Dolgoročni blagovni krediti, dani v državi	24.449	36.356
Dolgoročni blagovni krediti, dani v tujino	86.554	99.857
Dolgoročne terjatve iz naslova finančnega najema	249.749	320.416
Popravek vrednosti dolgoročnih poslovnih terjatev	-67.156	-87.810
Skupaj	293.596	368.819

Dolgoročne terjatve iz finančnega najema se v celoti nanašajo na kredite za stanovanja, odkupljena po stanovanjskem zakonu iz leta 1991. Iz njihovega naslova je oblikovan popravek v višini 67.156 TSIT.

Pojasnilo 23 - Kratkoročne poslovne terjatve**33.084.089 TSIT**

	v TSIT	
	2003	2002
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev – družb v Skupini	21.414.533	19.217.533
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev – druge družbe	9.426.300	8.117.345
Druge kratkoročne poslovne terjatve	2.243.256	1.759.077
Skupaj	33.084.089	29.093.955

Razčlenitev kratkoročnih poslovnih terjatev do kupcev po zapadlosti

	v TSIT		
	do 60 dni	nad 60 dni	Skupaj
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev – družb v Skupini	16.206.844	5.207.689	21.414.533
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev – druge družbe	7.992.227	1.434.073	9.426.300
Skupaj	24.199.071	6.641.762	30.840.833

Kratkoročne poslovne terjatve do družb v Skupini

	v TSIT	
	2003	2002
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev v državi	3.857.864	461.276
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev v tujini	17.556.669	18.756.257
Skupaj	21.414.533	19.217.533

Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev - družb v Skupini - v državi

v TSIT

Družba	2003
- Gorenje Tiki, d.o.o., Ljubljana	130.670
- Gorenje Gostinstvo, d.o.o., Velenje	10.737
- Gorenje Notranja oprema, d.d., Velenje	94.653
- Opte Ptuj, d.o.o., Ptuj	1.318
- Gorenje I.P.C., d.o.o., Velenje	48.879
- Gorenje GTI, d.o.o., Velenje	3.502.993
- LINEA, d.o.o., Velenje	3.711
- Gorenje Orodjarna, d.o.o., Velenje	23.441
- Gorenje Indop, d.o.o., Velenje	19.275
- Biterm, d.o.o., Bistrica ob Sotli	13.577
- Gorenje Glin, d.o.o., Nazarje	6.734
- Kemis, d.o.o., Radomlje	1.876
Skupaj	3.857.864

Kratkoročne terjatve do kupcev – družb v Skupini - v tujini

v TSIT

Družba	2003
- Gorenje Slovakia Spol. s.r.o., Slovaška	745.155
- Gorenje Spol s.r.o., Češka Republika	604.153
- Gorenje Skopje, d.o.o., Makedonija	364.993
- Gorenje Zagreb, d.o.o., Hrvaška	4.467.429
- Gorenje Commerce, d.o.o., Bosna in Hercegovina	896.467
- Gorenje Podgorica, d.o.o., Srbija in Črna gora	382.678
- Gorenje Budapest KFT., Madžarska	353.122
- Gorenje Polska Sp.z.o.o., Poljska	1.104.481
- Gorenje Bulgaria EOOD, Bolgarija	537.990
- Gorenje d.o.o., Srbija in Črna gora	1.371.030
- Gorenje Belux S.a.r.l., Belgija	34.277
- Hyundai Auto, d.o.o., Srbija in Črna gora	309
- Kemis, d.o.o., Hrvaška	137
- Gorenje Vertriebs GmbH, Nemčija	2.712.674
- Gorenje Koerting Italia S.r.l., Italija	370.464
- Gorenje Austria Handels GmbH, Avstrija	544.566
- Gorenje Beteiligungs GmbH, Avstrija	-11.811
- Gorenje Skandinavien A/S, Danska	1.682.541
- Gorenje France SA., Francija	1.105.977
- Gorenje UK Ltd., Velika Britanija	244.636
- Prevrednotenje	45.401
Skupaj	17.556.669

Kratkoročne terjatve do kupcev – druge družbe

v TSIT

	Kosmata vrednost	Popravek vrednosti	Čista vred. 2003	Čista vred. 2002
Terjatve do kupcev v državi	2.736.989	-366.361	2.370.628	3.324.855
Terjatve do kupcev v tujini	7.467.237	-411.565	7.055.672	4.792.490
Skupaj	10.204.226	-777.926	9.426.300	8.117.345

Druge kratkoročne poslovne terjatve

	v TSIT	
	2003	2002
Dani predujmi za storitve	30.992	25.755
Ostale kratkoročne poslovne terjatve	2.212.264	1.733.322
Skupaj	2.243.256	1.759.077

Največji del ostalih kratkoročnih poslovnih terjatev predstavljajo kratkoročne terjatve za vstopni davek na dodano vrednost v višini 1.963.685 TSIT.

Pojasnilo 24 - Kratkoročne finančne naložbe

2.031.167 TSIT

	v TSIT	
	2003	2002
Kratkoročne terjatve iz naslova obresti	57.753	47.582
Druge kratkoročne terjatve, povezane s finančnimi prihodki	15.749	15.749
Kratkoročno dana posojila	1.540.243	1.666.623
Druge delnice, kupljene za prodajo	250.312	543.163
Popravek vrednosti kratkoročnih finančnih naložb zaradi okrepitve	216.498	363.927
Popravek vrednosti kratkoročnih finančnih naložb zaradi oslabitve	-49.388	-55.817
Skupaj	2.031.167	2.581.227

Pri odtujitvi kratkoročnih finančnih naložb v delnice za nadaljnjo prodajo je bilo preneseno iz posebnega prevrednotovalnega popravka kapitala za kratkoročne finančne naložbe 203.339 TSIT med finančne prihodke.

Kratkoročno dana posojila sestavljajo naslednje postavke:

	v TSIT
	2003
Kratkoročni del dolgoročno danih posojil družbam v Skupini	173.062
Kratkoročno dana posojila družbam v Skupini	1.152.914
Kratkoročni del dolgoročno danih posojil domačim tretjim osebam	9.952
Kratkoročno dana posojila domačim tretjim osebam	172.730
Druga kratkoročno dana posojila	31.585
Skupaj	1.540.243

Kratkoročna dana posojila so se obrestovala po nominalni obrestni meri v razponu od 3,02 % do 14,0 %.

Razčlenitev kratkoročnih posojil, danim posebnim skupinam oseb

Družba ni odobraval kratkoročnih posojil članom Uprave, članom Nadzornega sveta in notranjim lastnikom.

Pojasnilo 25 - Dobroimetje pri bankah, čeki in gotovina**11.862 TSIT**

	v TSIT	
	2003	2002
Denarna sredstva v blagajni in takoj vnovčljive vrednostnice	694	895
Denarna sredstva v banki	11.168	302.800
Skupaj	11.862	303.695

Pojasnilo 26 - Aktivne časovne razmejitve**391.776 TSIT**

	v TSIT	
	2003	2002
Kratkoročno odloženi stroški do družb v Skupini	0	0
Kratkoročno odloženi stroški do drugih družb	11.734	71.660
Kratkoročno nezaračunani prihodki v Skupini	0	119.482
Kratkoročno nezaračunani prihodki do drugih	380.042	40.305
Skupaj	391.776	231.447

V okviru kratkoročno nezaračunanih prihodkov do drugih izkazuje družba nezaračunane prihodke iz naslova priznanih količinskih rabatov za material v višini 231.653 TSIT.

Pojasnilo 27 - Kapital**57.918.141 TSIT**

Osnovni kapital družbe Gorenje, d.d. je v računovodsko izkazani višini opredeljen v njenem statutu in ustrezno registriran na sodišču. Njegova vrednost znaša 12.200.000 TSIT in je enaka registrirani. Razdeljen je na 12.200.000 delnic, katerih nominalna vrednost na delnico znaša 1.000 SIT. Knjigovodska vrednost delnice na dan 31. decembra 2003 znaša 4.793 SIT, kot razmerje med celotnim kapitalom, zmanjšanim za rezerve za lastne delnice, in celotnim številom delnic, zmanjšanim za število lastnih delnic.

Vse sestavine kapitala izven osnovnega kapitala pripadajo lastnikom osnovnega kapitala v enakem razmerju, kot znašajo njihovi deleži v osnovnem kapitalu.

Gibanje kapitala družbe Gorenje, d.d., v letu 2003 je bilo naslednje:

	v TSIT
Začetno stanje 1.1.2003	54.310.490
+ povečanje za dobiček poslovnega leta	4.781.850
- izplačilo dividend	1.218.000
+ vnos zneska dobička pri prodaji lastnih delnic	83.753
+ neizplačane dividende za lastne delnice	29.175
+ povečanje za posebni prevrednotovalni popravek	76.895
- znižanje za posebni prevrednotovalni popravek	146.022
Končno stanje 31.12.2003	57.918.141

Splošni prevrednotovalni popravek kapitala v višini 18.703.302 TSIT v celoti predstavlja popravek osnovnega kapitala.

Posebni prevrednotovalni popravek kapitala v višini 3.276.980 vključuje:

- prevrednotovalni popravek v zvezi z dolgoročnimi finančnimi naložbami v višini 2.465.287 TSIT,
- prevrednotovalni popravek v zvezi s kratkoročnimi finančnimi naložbami v višini 217.905 TSIT in
- prevrednotovalni popravek v zvezi z lastnimi delnicami v višini 593.788 TSIT.

Gibanje posebnega prevrednotovalnega popravka kapitala

	v TSIT			
	Stanje 1.1.2003	Povečanja	Zmanjšanja	Stanje 31.12.2003
Iz naslova dolgoročnih finančnih naložb	2.452.838	12.449		2.465.287
Iz naslova lastnih delnic	529.342	64.446		593.788
Iz naslova kratkoročnih finančnih naložb	363.927		-146.022	217.905
Skupaj	3.346.107	76.895	-146.022	3.276.980

Pojasnila 28 - Dolgoročne rezervacije

4.153.745 TSIT

	v TSIT	
	2003	2002
za zaostanke plač	6.990	6.990
za druge odškodninske zahteve	152.255	198.811
za velika popravila	647.346	1.178.207
za prodajne garancije	3.181.961	4.520.303
za odpiranje novih trgov	93.166	379.028
za slabo ime	0	0
za stroške reorganizacije	71.959	150.000
druge dolgoročne rezervacije	68	68
Skupaj	4.153.745	6.433.407

Gibanje dolgoročnih rezervacij je naslednje:

	v TSIT				
Bilančna postavka	Stanje 1.1.2003	Črpanje	Sproščanje	Dodatno oblikovanje	31.12.2003
Zaostanki plač	6.990				6.990
Zahteve iz delovnih razmerij	198.811	-46.556			152.255
Velika popravila	1.178.207	-530.861			647.346
Prodajne garancije	4.520.303	-1.340.488	-529.765	531.911	3.181.961
Novi trgi	379.028	-285.862			93.166
Slabo ime	0	0			0
Stroški reorganizacije	150.000	-78.041			71.959
Druge dolgoročne rezervacije	68				68
Skupaj	6.433.407	-2.281.808	-529.765	531.911	4.153.745

Stanje dolgoročnih rezervacij za prodajne garancije se je glede na stanje 01.01.2003 znižalo:

- zaradi izboljšanja kakovosti izdelkov po uvedbi novih tehnologij njihove izdelave;
- zaradi sprememb komercialnih pogojev, na osnovi katerih pri določenih kupcih pričakovani stroški popravil v garancijskem obdobju v obliki dogovorjenih garancijskih rabatov neposredno znižujejo zaračunane prodajne cene;
- zaradi nižje dosežene ravni stroškov popravil v garancijskem obdobju od pričakovane v času prehoda na dvoletno garancijsko jamstvo.

Tudi ostale vrste dolgoročnih rezervacij so se črpale v skladu z zastavljenimi načrti.

Dolgoročne finančne in poslovne obveznosti

v TSIT		
	2003	2002
Dolgoročne obveznosti iz financiranja	10.984.319	9.049.317
Dolgoročne obveznosti iz poslovanja	1.004	1.004
Skupaj	10.985.323	9.050.321

Pojasnilo 29 - Dolgoročne finančne obveznosti

10.984.319 TSIT

v TSIT		
	2003	2002
Dolgoročna posojila, dobljena pri domačih bankah	7.057.868	4.516.561
Dolgoročno dobljena posojila pri drugih domačih osebah	1.183.452	1.398.051
Dolgoročna posojila, dobljena pri tujih bankah	2.739.599	3.131.305
Dolgoročno dobljene vloge	3.400	3.400
Skupaj	10.984.319	9.049.317

Struktura dolgoročnih finančnih obveznosti na dan 31. december 2003 je naslednja:

- 3.400 TSIT v domači valuti,
- 10.980.919 TSIT v EUR.

Vsa dolgoročna posojila so nominirana v tuji valuti (EUR). Prejeta dolgoročna finančna posojila so se nominalno obrestovala v razponu od 2,772 % do 6,215 %.

Gibanje dolgoročnih finančnih obveznosti

v TSIT		
	2003	2002
Stanje 01.01.2003		
Dolgoročne finančne obveznosti	9.049.317	8.615.941
Povečanja	6.111.165	4.107.491
Nova posojila	5.800.263	3.795.295
Tečajne razlike	310.902	312.196
Zmanjšanja	-4.176.163	-3.674.115
Odplačila	-3.134.311	-1.098.018
Kratkoročni del dolg. finančnih obveznosti	-1.041.852	-2.576.097
Stanje 31.12.2003	10.984.319	9.049.317

Zavarovanja dolgoročnih finančnih obveznosti

v TSIT		
	2003	2002
Hipoteke	169.425	323.179
Finančne zaveze	8.342.876	7.262.410
Menice	9.876.984	7.875.684
Drugo	5.548.677	5.562.867

Pretežni del posojil je zavarovanih z bianco menicami in določenimi finančnimi zavezami, ki izhajajo iz posameznih pogodb. S hipoteko sta zavarovani dve posojili z letom najetja 1999 in 2000.

Ročnosti dolgoročnih finančnih obveznosti

	v TSIT
	2003
Zapadlost od 1 do 2 let	3.182.405
Zapadlost od 2 do 3 let	2.953.387
Zapadlost od 3 do 4 let	2.450.924
Zapadlost od 4 do 5 let	1.887.643
Zapadlost nad 5 let	509.960
Skupaj	10.984.319

Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti

	v TSIT	
	2003	2002
Kratkoročne finančne obveznosti	11.903.265	6.515.628
Kratkoročne poslovne obveznosti	35.352.518	26.008.752
Skupaj	47.255.783	32.524.380

Pojasnila 30 - Kratkoročne finančne obveznosti

11.903.265 TSIT

	v TSIT	
	2003	2002
Kratkoročno dobljena posojila domačih družb	52.950	255.524
Kratkoročna posojila domačih bank	7.388.278	3.596.502
Kratkoročna posojila tujih bank	788.967	0
Kratkoročne obveznosti iz naslova obresti	28.921	26.033
Kratkoročne obveznosti v zvezi z razdelitvijo poslovnega izida	26.200	61.472
Kratkoročni del dolgoročnih finančnih obveznosti do bank	3.364.352	2.329.382
Kratkoročni del dolgoročnih finančnih obveznosti do drugih	253.597	246.715
Skupaj	11.903.265	6.515.628

Med kratkoročnimi finančnimi obveznostmi predstavljajo najpomembnejšo postavko obveznosti do bank v višini 11.541.597 TSIT in obveznosti do ostalih institucij v višini 253.597 TSIT. Kratkoročno dobljena posojila domačih družb se nanašajo na odvisne družbe.

Kratkoročne finančne obveznosti v zvezi z razdelitvijo poslovnega izida se nanašajo na neizplačane dividende.

Struktura kratkoročnih finančnih obveznosti iz naslova prejetih posojil na dan 31. decembra 2003 je naslednja:

- 2.282.950 TSIT v domači valuti,
- 8.721.563 TSIT v EUR,
- 843.631 TSIT v USD

Pretežni del kratkoročnih posojil je nominiranih v EUR, in sicer 73,6-odstotni delež celotne vrednosti, v domači valuti 19,3-odstotni delež in ostanek v USD.

Prejeta kratkoročna finančna posojila, nominirana v različnih valutah, so se nominalno obrestovala po obrestni meri v razponu od 1,87 % do 7 %.

Gibanje kratkoročnih finančnih obveznosti

	v TSIT	
	2003	2002
Stanje 01.01.		
Kratkoročne finančne obveznosti	6.515.628	5.719.386
Povečanja	68.737.063	33.138.870
Nova posojila	67.776.301	30.333.978
Tečajne razlike	-81.090	228.795
Povečanje kratk. dela dolg. fin. obveznosti	1.041.852	2.576.097
Zmanjšanja	-63.349.426	-32.342.628
Odplačila	-63.349.426	-32.342.628
Stanje 31.12.	11.903.265	6.515.628

Zavarovanja kratkoročnih finančnih obveznosti

	v TSIT	
	2003	2002
Hipoteke	162.769	231.936
Finančne zaveze	8.637.134	5.445.508
Menice	11.146.857	5.509.448
Drugo	2.462.296	1.445.623

Pomembni del posojil je zavarovanih z bianco menicami in s finančnimi zavezami, ki izhajajo iz posameznih pogodb. S hipoteko sta zavarovani dve posojili, pridobljeni v letu 1999 in 2000.

Pojasnilo 31 - Kratkoročne poslovne obveznosti

35.352.518 TSIT

	v TSIT	
	2003	2002
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v Skupini	4.090.279	3.432.324
Kratkoročne obveznosti do drugih dobaviteljev	28.859.907	20.706.751
Kratkoročne obveznosti do delavcev	1.363.776	1.264.513
Kratkoročne obveznosti do države in drugih institucij	278.126	364.161
Kratkoročne obveznosti za predujme	24.768	3.859
Druge kratkoročne obveznosti	735.662	237.144
Skupaj	35.352.518	26.008.752

V okviru kratkoročnih obveznosti do drugih dobaviteljev je izkazana obveznost za nabavljena osnovna sredstva v višini 2.769.159 TSIT.

- **Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev - družb v Skupini**

	v TSIT	
	2003	2002
Obveznosti do dobaviteljev v državi	2.926.074	1.997.250
Obveznosti do dobaviteljev v tujini	1.164.205	1.435.074
Skupaj	4.090.279	3.432.324

- **Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev – družb v Skupini (v državi)**

	v TSIT	
Družba	2003	
- Gorenje Tiki, d.o.o., Ljubljana	1.411	
- Gorenje Gostinstvo, d.o.o., Velenje	100.661	
- Gorenje Notranja oprema, d.d., Velenje	6.916	
- Opte Ptuj, d.o.o., Ptuj	3.293	
- Gorenje I.P.C., d.o.o., Velenje	901.289	
- Gorenje GTI, d.o.o., Velenje	915.510	
- LINEA, d.o.o., Velenje	4.585	
- Gorenje Orodjarna, d.o.o., Velenje	170.510	
- Gorenje Indop, d.o.o., Velenje	581.021	
- Biterm, d.o.o., Bistrica ob Sotli	238.959	
- Kemis, d.o.o., Radomlje	1.919	
Skupaj	2.926.074	

- **Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev – družb v Skupini (v tujini)**

	v TSIT	
Družba	2003	
- Gorenje Slovakia Spol. s.r.o., Slovaška Republika	125	
- Gorenje Spol. s.r.o., Češka Republika	48.803	
- Gorenje Zagreb, d.o.o., Hrvaška	220.861	
- Gorenje Budapest KFT., Madžarska	8.922	
- Gorenje USA Inc., Združene države Amerike	713	
- Gorenje, d.o.o., Srbija in Črna gora	40.509	
- Gorenje Belux S.a.r.l., Belgija	22.121	
- Gorenje Vertriebs GmbH, Nemčija	222.738	
- Gorenje Koerting Italia S.r.l., Italija	263.113	
- Gorenje Austria Handels GmbH, Avstija	6.669	
- Gorenje Beteiligungs GmbH, Avstrija	42.604	
- Gorenje Skandinavien A/S, Danska	10.161	
- Gorenje France SA, Francija	237.049	
- Gorenje UK Ltd., Velika Britanija	28.735	
- Gorenje Romania S.r.l., Romunija	9.812	
- Prevrednotenje	1.270	
Skupaj	1.164.205	

- **Kratkoročne obveznosti do drugih dobaviteljev**

	v TSIT	
	2003	2002
Obveznosti do dobaviteljev v državi	12.995.398	10.473.798
Obveznosti do dobaviteljev v tujini	15.864.509	10.232.953
Skupaj	28.859.907	20.706.751

- **Kratkoročne obveznosti do delavcev**

Obveznosti do delavcev se nanašajo na plače za mesec december 2003, izplačane v januarju 2004, in ostale obveznosti iz naslova plač in drugih osebnih prejemkov.

	v TSIT	
	2003	2002
za čiste plače in nadomestila plač	646.494	611.050
za prispevke iz kosmatih plač	270.515	252.846
za davke iz plač	168.086	157.183
za druge prejemke iz delovnega razmerja	12.817	23.648
za prispevke iz delovnih razmerij, ki se ne obračunajo skupaj s plačami	0	1.703
za davek iz drugih prejemkov iz delovnih razmerij, ki se ne obračunajo skupaj s plačami	0	3.559
na podlagi odtegljajev od plač in nadomestil plač zaposlenih	265.864	214.524
Skupaj	1.363.776	1.264.513

- **Kratkoročne obveznosti za predujme**

	v TSIT	
	2003	2002
Kratkoročno prejeti predujmi	22.966	2.113
Prejete varščine podjetij v državi	1.802	1.746
Skupaj	24.768	3.859

Prejeti kratkoročni predujmi se v celoti nanašajo na prejete avanse od kupcev v tujini.

Pojasnilo 32 - Pasivne časovne razmejitve

345.143 TSIT

	v TSIT	
	2003	2002
Kratkoročno odloženi prihodki	39.432	47.378
Kratkoročno vnaprej vračunani stroški in odhodki	305.711	893.645
Skupaj	345.143	941.023

Kratkoročno odloženi prihodki se nanašajo predvsem na odložene prihodke iz naslova zamudnih obresti, zaračunanih kupcem, v višini 11.127 TSIT, in na odložene prihodke iz naslova prodaje stanovanj v višini 21.879 TSIT.

Kratkoročno vnaprej vračunani stroški in odhodki so bili oblikovani za vnaprej vračunane stroške iz naslova nerešenih reklamacij odvisnih družb za kakovost in nepriznanih, a zaračunanih stroškov, v višini 101.339 TSIT, za vnaprej obračunane odhodke za obresti na prejeta posojila v višini 72.740 TSIT in za ostale vračunane stroške dela in storitev.

	v TSIT	
	2003	2002
Obveznosti za dane garancije tretjim osebam	14.863.684	8.069.594
Obveznosti za dane garancije družbam v Skupini	86.756	146.811
Obveznosti do SRD za premoženje v JV Evropi	221.592	435.444
Druge zunajbilančne obveznosti	265.577	810.581
Skupaj	15.437.609	9.462.430

Med drugimi zunajbilančnimi obveznostmi so izkazani: drobni inventar, ki je že v celoti odpisan, a se še uporablja, ter poštene vrednosti izpeljanih finančnih instrumentov.

Med obveznostmi za dane garancije tretjim osebam se 14.173.505 TSIT nanaša na poročila, ki jih je družba izdala za odvisne družbe, ostanek pa v pretežnem delu predstavljajo plačilne garancije.

Druge razkritja

Pojasnilo 34 - Podatki o posebnih skupinah oseb

Družba Gorenje, d.d., je Upravi, članom Nadzornega sveta in zaposlenim po individualnih pogodbah v letu 2003 izplačala naslednje prejemke:

	v TSIT		
	Uprava	Nadzorni svet	Zaposleni po individualnih pogodbah
Skupni znesek prejemkov			
-plače	132.926	35.919	309.071
-nagrade iz dobička	28.266	20.015	0
-bonitete	4.295	48	4.922
-drugi prejemki	3.386	10.191	17.930
Skupaj	168.873	66.173	331.923

Pojasnilo 35 - Dogodki po datumu izdelave bilance stanja

Po datumu izdelave bilance stanja so nastopili naslednji pomembni poslovni dogodki:

- v začetku leta 2004 je družba začela uporabljati nov logistični center v Velenju, kar ji bo omogočilo povečanje učinkovitosti logističnih aktivnosti;
- dne 16.02.2004 je bil odprt nov trgovsko-distribucijski center v Ljubljani, v katerem družba celovito predstavlja in prodaja svoje programe in hkrati tudi izvaja servisno ter distribucijsko dejavnost za področje Slovenije;
- družba Gorenje, d.d., je v mesecu februarju 2004 odkupila od družbe Gorenje GTI, d.o.o., 100-odstotni delež v družbi Elgor, d.o.o. Osnovni kapital družbe se je povečal na 300 mio SIT, družba pa se je preimenovala v družbo Istrabenz – Gorenje, d.o.o. Lastnika družbe po dokapitalizaciji sta postala družba Gorenje, d.d. (50,0 %) in družba Istrabenz energetske sistemi, d.o.o. (50,0 %);

- družba Gorenje, d.d., je v mesecu marcu 2004 pridobila 33,33-odstotni delež družbe Kemis, d.o.o. Drugi družbenik družbe Kemis, d.o.o., je družba Energygor, d.o.o., tako da je družba Kemis, d.o.o., posredno v 100-odstotni lasti družbe Gorenje, d.d.

Pojasnilo 36 – Posli s povezanimi osebami

Družba je s povezanimi osebami poslovala na osnovi sklenjenih kupoprodajnih pogodb, pri čemer so bile v medsebojnih prometih povezanih oseb uporabljene tržne cene izdelkov in storitev.

3.2.3. Ugotovitev in predlog uporabe bilančnega dobička

Uprava družbe je sklenila, da se del čistega dobička poslovnega leta 2003 v višini 4.781.850.189,86 SIT, ki po obvezni uporabi za oblikovanje statutarnih rezerv v višini 478.185.018,98 SIT znaša 4.303.665.170,88 SIT, uporabi za oblikovanje drugih rezerv iz dobička v višini 2.151.832.585,44 SIT. Uprava je v bilančni dobiček leta 2003 sprostila druge rezerve iz dobička v višini 2.334.141.336,00 SIT, ki so bile oblikovane iz čistega dobička leta 1997. Nadzorni svet je predlagano oblikovanje potrdil in je ustrezno izkazano v računovodskih izkazih družbe.

Oblikovanje bilančnega dobička družbe Gorenje, d.d., za leto 2003 je prikazano v naslednji preglednici:

v SIT

Čisti poslovni izid poslovnega leta	4.781.850.189,86
+ preneseni čisti dobiček	2.043.443.576,50
+ sprostitev drugih rezerv iz dobička	2.334.141.336,00
- povečanje statutarnih rezerv	-478.185.018,98
- povečanje rezerv po odločitvi Uprave in Nadzornega sveta	-2.151.832.585,44
= bilančni dobiček	6.529.417.497,94

Bilančni dobiček za leto 2003 znaša 6.529.417.497,94 SIT in izvira iz čistega dobička naslednjih poslovnih let:

- iz čistega dobička leta 2003 v višini 2.151.832.585,44 SIT,
- iz čistega dobička leta 2002 v višini 1.658.217.119,70 SIT,
- iz čistega dobička leta 2001 v višini 356.051.481,80 SIT,
- iz čistega dobička leta 1998 v višini 29.174.975,00 SIT,
- iz čistega dobička leta 1997 v višini 2.334.141.336,00 SIT.

Uprava in Nadzorni svet skupščini delničarjev predlagata, da se bilančni dobiček za poslovno leto 2003 v višini 6.529.417.497,94 SIT uporabi za naslednje namene:

- del bilančnega dobička v višini 1.220.000.000,00 SIT, ki izvira iz čistega dobička leta 1997, se uporabi za izplačilo dividend delničarjem v višini 100,00 SIT bruto na delnico;
- del bilančnega dobička v višini 4.166.101.186,94 SIT, ki izvira iz čistega dobička leta 2001, 2002 in 2003, se uporabi za oblikovanje drugih rezerv iz dobička;
- preostanek bilančnega dobička v višini 1.143.316.311,00 SIT, ki izvira iz čistega dobička leta 1997 in 1998, ostane nerazporejen.

3.2.4. Poročilo revizorja

Delničarjem družbe Gorenje, d.d., Velenje

Revidirali smo priloženo bilanco stanja gospodarske družbe Gorenje, d.d., Velenje na dan 31. decembra 2003 ter z njo povezane izkaz poslovnega izida, izkaz finančnega izida, izkaz gibanja kapitala in prilogo k računovodskim izkazom za tedaj končano leto. Pregledali smo tudi poslovno poročilo uprave. Za te računovodske izkaze in prilogo k njim je odgovorna uprava gospodarske družbe. Naša naloga je na podlagi revizije izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih.

Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja, ki jih je izdalo Mednarodno združenje računovodskih strokovnjakov in drugimi pravili revizijske stroke, ki jih sprejema Slovenski inštitut za revizijo. Ti zahtevajo od nas načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev primernega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo bistveno napačnih navedb. Revizija vključuje preizkuševalno preverjanje dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Revizija vključuje tudi presojanje uporabljenih računovodskih načel in pomembnih ocen uprave ter ovrednotenje celovite predstavitve računovodskih izkazov in presojo vsebinske skladnosti poslovnega poročila z računovodskimi izkazi, ki so sestavni del letnega poročila. Prepričani smo, da je naša revizija primerna podlaga za naše mnenje.

Po našem mnenju so računovodski izkazi s prilogo iz prvega odstavka resnična in poštena slika finančnega stanja gospodarske družbe na dan 31. decembra 2003, poslovnega izida in finančnega izida njenega poslovanja ter gibanja kapitala v tedaj končanem letu v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi, ki jih izdal Slovenski inštitut za revizijo.

Poslovno poročilo je skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi.

KPMG SLOVENIJA,

podjetje za revidiranje in poslovno svetovanje, d.o.o.

Marjan Mahnič, univ. dipl. ekon.

pooblaščen revizor

direktor

Andrej Korinšek, univ. dipl. ekon.

pooblaščen revizor

direktor

3.2.5. Računovodski kazalniki

	2003	2002
KAZALNIKI DOBIČKONOSNOSTI		
Čista dobičkonosnost prihodkov	3,7 %	3,3 %
Čista donosnost sredstev	5,6 %	5,0 %
Čista dobičkonosnost kapitala	9,0 %	8,0 %
Kosmati denarni tok / čisti prihodki od prodaje	8,4 %	7,9 %
Koeficient dividendnosti osnovnega kapitala	9,2%	7,4%
AKTIVNOSTNI KAZALNIKI		
Koeficient obračanja sredstev	1,07	1,16
Koeficient obračanja zalog	10,39	10,36
Koeficient obračanja kratkoročnih terjatev iz poslovanja	3,90	4,11
KAZALNIKI STANJA INVESTIRANJA		
Stopnja osnovnosti investiranja	0,41	0,38
Stopnja dolgoročnosti investiranja	0,60	0,58
KAZALNIKI FINANČNE STRUKTURE		
Koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev	1,00	1,17
Stopnja lastniškosti financiranja	0,48	0,53
Stopnja dolgoročnosti financiranja	0,61	0,68
Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev	1,16	1,39
Koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti (hitri koeficient)	0,04	0,09
Koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti (pospešeni koeficient)	0,74	0,98
Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti (kratkoročni koeficient)	1,01	1,34
Čiste obveznosti iz financiranja / kapital	-0,03	-0,13
Poslovni izid iz poslovanja / odhodki za obresti	2,78	3,25
KAZALNIKI GOSPODARNOSTI POSLOVANJA		
Koeficient gospodarnosti poslovanja	1,03	1,03
Čisti prihodki od prodaje na zaposlenega (v TSIT)	23.839	22.368
Dodana vrednost na zaposlenega (v TSIT)	5.821	5.190

3.2.6. Analiza uspešnosti poslovanja

Odmiki ključnih poslovnoizidnih kategorij v letu 2003 v primerjavi z letom 2002 so prikazani v naslednji preglednici:

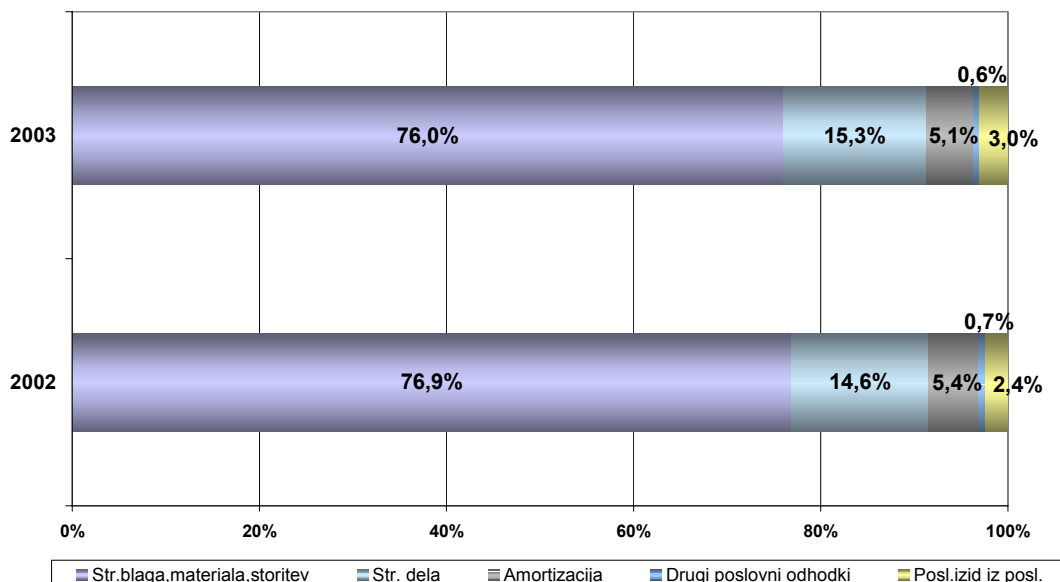
	Razlika glede na letu 2002 (v mio SIT)	Primerjava z letom 2002 (indeks)
Čisti prihodki od prodaje	+9.367,7	107,8
Poslovni izid iz poslovanja	+1.068,1	136,0
Čisti poslovni izid	+875,0	122,4
Kosmati denarni tok	+1.364,9	114,4

V letu 2003 so **čisti prihodki iz prodaje** dosegli 128.944,9 mio SIT in so za 1,3 % pod letnim načrtom. V primerjavi s preteklim letom so višji za 9.367,6 mio SIT ali 7,8 %. Nedoseganje letnega načrta je posledica prenosa prodaje gospodinjskih aparatov za slovensko tržišče na odvisno družbo Gorenje GTI, d.o.o., Velenje, s 01.07.2003, kar v sprejetem poslovnem načrtu ni bilo upoštevano.

V strukturi celotne prodaje dosega **prodaja velikih gospodinjskih aparatov** 114.278,3 mio SIT ali 88,6-odstotni delež; v primerjavi s preteklim letom je višja za 8,7 %.

Z usredstvenimi lastnimi proizvodi je družba ustvarila za 1.979,5 mio SIT prihodkov. Usredstveni lastni proizvodi so se nanašali predvsem na posodobitev proizvodnje v programu Pralno-pomivalne tehnike v višini 797 mio SIT in na izvedene investicije v opremo za nov logistični center v Velenju v višini 663 mio SIT.

Delež **stroškov blaga, materiala in storitev** zajema v strukturi kosmatega donosa iz poslovanja 76,0 %, kar pomeni v primerjavi z letom 2002 znižanje za 0,9 odstotne točke.

Deleži pomembnejših kategorij v kosmatem donosu

Stroški dela so za 8,4 % presegli načrtovane in so za 14,1 % nad ravniyo leta 2002; v strukturi kosmatega donosa so udeleženi s 15,3 %. Navedeni porast je posledica realnega dviga plač, večjega števila zaposlenih, večjega števila opravljenih nadur in premik določenega števila zaposlenih iz nižjega v višji davčni razred za davek na izplačane plače.

Stroški amortizacije so v primerjavi s preteklim letom višji za 4,6 %, kar je posledica aktiviranj novih opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih dolgoročnih naložb.

Prevrednotovalni poslovni odhodki vsebujejo v največji meri prevrednotovalne odhodke za nekurantni material v višini 183,4 mio SIT in popravke terjatev v višini 126,1 mio SIT, ki so posledica stečajev, prisilnih poravnjav, tožb in dvomljivih terjatev.

V letu 2003 družba ni oblikovala **rezervacij** v breme stroškov.

V letu 2003 znaša **dodana vrednost** 31.485,5 mio SIT in je za 13,5 % višja od preteklega leta. Dodana vrednost na zaposlenega znaša 5.821 TSIT in je 1,2% višja od leta 2002.

Poslovni izid iz poslovanja je v primerjavi s predhodnim letom višji za 36 % in v strukturi kosmatega donosa iz poslovanja zavzema za 0,6 odstotne točke višji delež.

Finančna gibanja s pozitivnim rezultatom povečujejo poslovni izid iz rednega delovanja za 0,8 %. Rezultat finančnih gibanj izkazuje pozitiven saldo v višini 1.111,6 mio SIT, kljub temu, da je saldo obresti negativen zaradi povečanja zadolženosti; pomembno ga oblikujejo prihodki od deležev v dobičkih/izgubah odvisnih družb v višini 1.791,1 mio SIT. Saldo tečajnih razlik iz poslovanja je negativen, kar je posledica vpliva prevrednotovanj terjatev v izpostavljenih valutah (predvsem PLN, GBP, USD).

Rezultat izrednih gibanj izkazuje negativni saldo v višini 362,5 mio SIT, predvsem zaradi plačila davkov in prispevkov ter zamudnih obresti po odločbi davčne uprave, ki se nanašajo na izplačila osebnih prejemkov v letu 2001. V letu 2003 ni bilo izrednih prihodkov iz naslova neobičajnih postavk.

Davek iz dobička zaradi koriščenja olajšav iz naslova vlaganj v neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva znaša le 0,1 mio SIT.

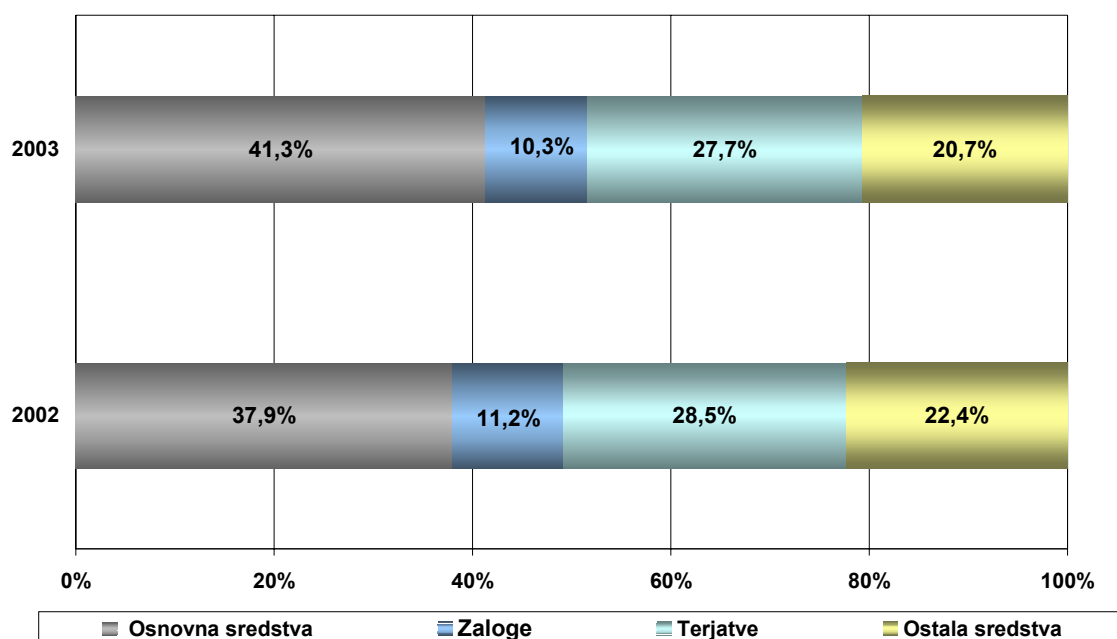
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja v višini 4.781,9 mio SIT predstavlja 3,6-odstotni delež v kosmatem donosu in je za 22,4 % višji kot v letu 2002 ter presega načrtovanega za 5,7 %.

Kosmati denarni tok, izračunan kot vsota poslovnega izida iz poslovanja in amortizacije, je bil dosežen v višini 10.812,3 mio SIT, kar pomeni 14,4% povečanje glede na leto 2002. V čistih prihodkih od prodaje zavzema 8,4% delež.

Bilančna vsota na dan 31.12.2003 je 120.658,2 mio SIT, kar predstavlja 16,8-odstotno povečanje glede na konec preteklega leta.

Bilanca stanja na strani **sredstev** se je strukturno spremenila v korist dolgoročnih sredstev, tako da predstavljajo stalna sredstva 60-odstotni (31.12.2002 so bila 57,3%) delež celotnih sredstev. Z dolgoročnimi viri pokrivamo celotna dolgoročna sredstva in 0,5 % kratkoročnih sredstev. Dolgoročna sredstva so višja zaradi obsežnih vlaganj v osnovna sredstva.

Delež **neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev** predstavlja v strukturi bilance 41,4 % in je glede na konec leta 2002 višji za 3,5 odstotne točke. Družba je vložila v neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva za 17.824,1 mio SIT sredstev. Gre za naložbe v neopredmetena osnovna sredstva v višini 896 mio SIT, v zemljišča za 386,7 mio SIT, v gradbe za 3.840,3 mio SIT in proizvodjalno ter drugo opremo za 12.701,1 mio SIT.

Struktura sredstev

Dolgoročne finančne naložbe izkazuje stanje v višini 22.577,5 mio SIT, kar predstavlja v strukturi bilance sredstev 18,7-odstotni delež in so za 13,1 % višje glede na zaključek leta 2002. Povečanje dolgoročnih finančnih naložb je posledica knjiženih pripadajočih dobičkov odvisnih družb in povečanja naložb v odvisne družbe (Gorenje Tiki, d.o.o., Ljubljana, Gorenje Notranja oprema, d.o.o., Velenje) ter naložb v dolgoročne vrednostne papirje in popravkov vrednosti zaradi okrepitve oziroma oslabitve. Med dolgoročnimi finančnimi naložbami so izkazane tudi lastne delnice v vrednosti 1.300,9 mio SIT.

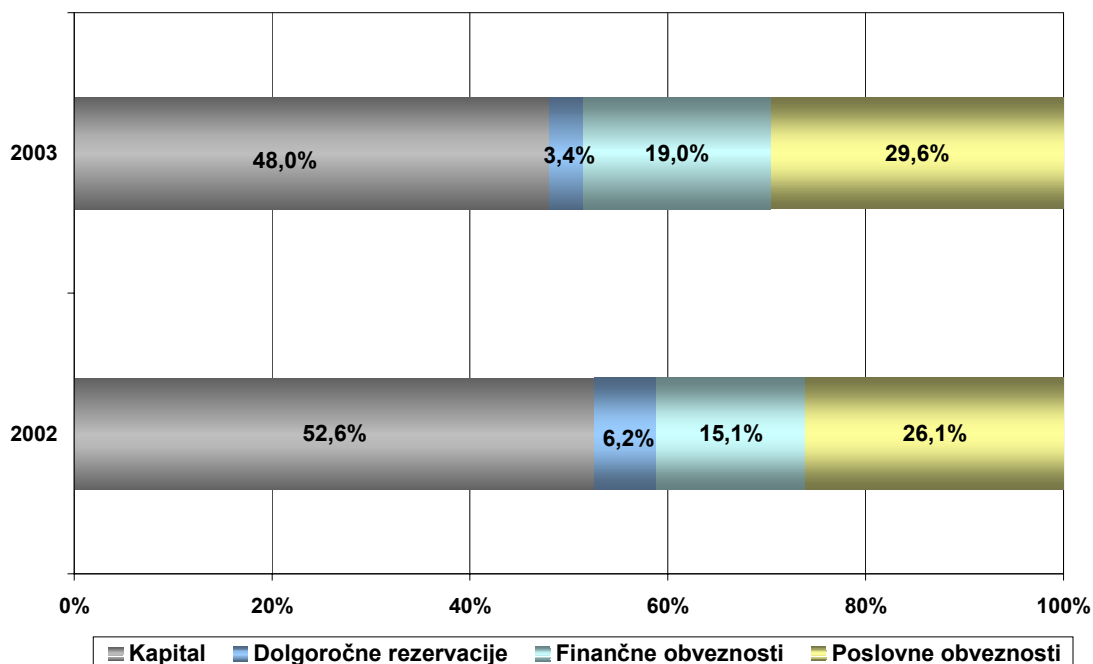
Zaloge v višini 12.410,1 mio SIT so v primerjavi s stanjem leta 2002 višje za 7,5 %, v strukturi bilance stanje pa zavzemajo 10,3-odstotni delež, kar je za 0,9 odstotne točke manj kot ob zaključku leta 2002. Stanje **zalog materiala** je glede na preteklo leto višje samo za 0,5 %, kar je posledica ugodnih cenovnih sporazumov in optimiranja zalog materiala. Zaloge **gotovih proizvodov** so višje za 29,9 % glede na preteklo leto, njihova povprečna vezava je ostala na enaki ravni kot v letu 2002. Zaloge **trgovskega blaga** so nominalno nižje za 135,4 mio SIT, kar je posledica uravnotežene nabave in prodaje trgovskega blaga.

Stanje kratkoročnih poslovnih terjatev je za 13,7 % višje od stanja na zadnji dan preteklega leta. Kratkoročne terjatve do kupcev obsegajo 30.840,8 mio SIT in so narasle za 12,8 %, kar je posledica višje prodaje predvsem na trgih Centralne in Severne Evrope. Nižje zapadle terjatve se odražajo v povprečnih dnevih vezave, ki se je izboljšala za 3 dni glede na povprečno vezavo preteklega leta. Slabši rezultati so bili doseženi na trgih Jugovzhodne Evrope, kjer je zaradi slabšanja plačilne sposobnosti kupcev povprečna vezava terjatev 120 dni. Terjatve do kupcev so v letu 2003 nominalno porastle za 3.505,9 mio SIT, v strukturi sredstev pa zavzemajo za 0,9 odstotne točke nižji delež kot v letu 2002.

Kratkoročne finančne naložbe v višini 2.031,1 mio SIT so nižje za 21,3 % kot konec leta 2002 in so sestavljene iz delnic za nadaljnjo prodajo, posojil in popravkov vrednosti zaradi okrepitve oziroma oslabitve sredstev.

Aktivne časovne razmejitve so se povečale za 69,3 % glede na leto 2002 predvsem zaradi vkalkuliranih količinskih rabatov za dobavljeni material.

V primerjavi s stanjem na dan 31.12.2002 ugotavljamo v strukturi **obveznosti do virov sredstev** povečanje v korist kratkoročnih virov (39,5-odstotni delež v primerjavi s 32,4-odstotnim deležem leta 2002), kar je posledica povečanja kratkoročnih obveznosti.

Struktura obveznosti do virov sredstev

Kapital predstavlja v strukturi obveznosti do virov sredstev 48 % in je v primerjavi z lanskim letom višji za 6,6 %. Delež kapitala v strukturi bilančne vsote je padel zaradi izplačila dividend lastnikom in povečanja kratkoročnih obveznosti.

Dolgoročne rezervacije v znesku 4.153,7 mio SIT so namenjene za prodajne garancije, velika popravila, zahtevke iz delovnih razmerij, odpiranje novih trgov in stroške reorganizacije. Nižje so za 35,4 % glede na konec leta 2002, predvsem zaradi koriščenja rezervacij za prodajne garancije, velika popravila in odpiranja novih trgov, v skladu z načrtom koriščenja dolgoročnih rezervacij.

Dolgoročne finančne obveznosti v višini 10.984,3 mio SIT predstavljajo 9,1-odstotni delež v strukturi bilančne vsote in so za 21,4 % višje od predhodnega leta. Sestavljene so iz posojil, najetih pri domačih bankah (7.057,9 mio SIT), pri tujih bankah (2.739,6 mio SIT) in posojil pri drugih domačih osebah (1.183,5 mio SIT). Posojila so znižana za višino obveznosti, ki bodo zapadle v naslednjem letu.

Kratkoročne finančne obveznosti v znesku 11.903,3 mio SIT so v primerjavi s preteklim letom višje za 82,7 %, kar je pogojeno predvsem s povečanjem stanja terjatev in zalog.

Kratkoročne poslovne obveznosti v višini 35.352,5 mio SIT so porastle za 35,9 % in povečujejo strukturni delež za 4,1 odstotne točke. Obveznosti do dobaviteljev so se povečale zaradi podaljšanja plačilnih rokov ter povečanja obveznosti iz naslova nabav osnovnih

sredstev, kar ima za posledico povprečno povišanje dnevov vezav iz 83 dni v letu 2002 na 90 dni v letu 2003.

Pasivne časovne razmejitve v višini 345,1 mio SIT so strukturni delež v primerjavi s preteklim letom zmanjšale za 0,6 odstotne točke, predvsem zaradi doslednega obračunavanja bonitet kupcem in kvalitetnejše uskladitve stanj z odvisnimi družbami. Pasivne časovne razmejitve vključujejo v pretežni meri vnaprej vračunane stroške oziroma odhodke za storitve in obresti.

Uprava družbe ocenjuje poslovne rezultate leta 2003 kot dobre, še posebej glede na težke okoliščine poslovanja v letu 2003.

3.3. Računovodsko poročilo Skupine Gorenje

3.3.1. Sestava Skupine Gorenje

V skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi so bili v konsolidirane računovodske izkaze Skupine Gorenje vključeni računovodski izkazi krovne družbe Gorenje, d.d. in računovodski izkazi 47 odvisnih družb iz Slovenije in tujine:

Odvisne družbe v Sloveniji	Delež v kapitalu na dan 31.12.2003 - %
Gorenje Orodjarna, d.o.o., Velenje	100,00
Gorenje Indop, d.o.o., Velenje	100,00
Gorenje IPC, d.o.o., Velenje	100,00
Gorenje GTI, d.o.o., Velenje	100,00
Gorenje Gostinstvo, d.o.o., Velenje	100,00
LINEA, d.o.o., Velenje	98,69
Gorenje Tiki d.o.o., Ljubljana	82,56
Biterm, d.o.o., Bistrica ob Sotli	75,00
Gorenje Notranja oprema, d.d., Velenje	98,05
Energygor, d.o.o., Velenje	100,00
Gorenje Glin, d.o.o., Nazarje	98,05
Opte Ptuj, d.o.o., Ptuj	100,00
Kemis, d.o.o., Radomlje	66,66
Elgor, d.o.o., Velenje	100,00

Odvisne družbe v tujini	Delež v kapitalu na dan 31.12.2003 - %
Gorenje Beteiligungsgesellschaft m.b.H., Avstrija	100,00
Gorenje Austria Handelsgesellschaft m.b.H., Avstrija	100,00
Gorenje Kuechen GmbH, Avstrija	100,00
Gorenje Vertriebsgesellschaft m.b.H., Nemčija	100,00
Gorenje Körting Italia S.r.l., Italija	100,00
Gorenje France SA, Francija	100,00
Gorenje BELUX S.a.r.l., Belgija	100,00
Gorenje UK Ltd., Velika Britanija	100,00
Gorenje Skandinavien A/S, Danska	100,00
Gorenje Sverige AB, Švedska	100,00
Gorenje Pacific Pty. Ltd., Avstralija	100,00
Gorenje USA Inc., ZDA	100,00
Gorenje Spol. s r.o., Češka Republika	100,00
Gorenje Real Spol. s r.o. Češka Republika	100,00
Gorenje Kuchyne Spol. s r.o., Češka Republika	100,00
Gorenje Slovakia Spol. s r.o., Slovaška	100,00
Gorenje Budapest Kft., Madžarska	100,00
Gorenje Polska sp. z o.o., Poljska	100,00
Gorenje Bulgaria EOOD, Bolgarija	100,00
Gorenje Zagreb, d.o.o., Hrvaška	100,00
Hyundai auto d.o.o., Zagreb	100,00
Gorenje Skopje, d.o.o., Makedonija	100,00
Gorenje Commerce, d.o.o., Bosna in Hercegovina	100,00
Gorenje Kuhinje, d.o.o., Bosna in Hercegovina	98,05
Gorenje, d.o.o., Srbija in Črna gora	100,00
Hyundai Auto, d.o.o., Srbija in Črna gora	100,00
Gorenje Podgorica, d.o.o., Srbija in Črna gora	98,00
Gorenje OY, Finska	100,00
Gorenje Real Kft., Madžarska	100,00

Gorenje OY, Finska	100,00
Gorenje Romania S.R.L., Romunija	100,00
Kemis, d.o.o., Hrvaška	66,66
Kemis BiH, d.o.o., Bosna in Hercegovina	62,73

Družba Duhanpromet, d.o.o., Sarajevo, v kateri ima Skupina Gorenje 100 % lastniški delež na dan 31.12.2003, ni bila vključena v postopke konsolidiranja, ker je bila kupljena z namenom prodaje.

Poslovno leto družb Skupine Gorenje je enako koledarskemu letu.

3.3.2. Načela in postopki priprave konsolidiranih računovodskih izkazov

Načela priprave konsolidiranih računovodskih izkazov

Pri pripravi konsolidirane bilance stanja na dan 31.12.2003, konsolidiranega izkaza poslovnega izida in finančnega izida za leto 2003 so upoštevani Slovenski računovodski standardi in temeljne računovodske predpostavke: časovna neomejenost poslovanja, dosledna stanovitnost, strogo upoštevanje nastanka poslovnega dogodka ter upoštevanje resnične in poštene predstavitve. Kakovostne značilnosti računovodskih izkazov in s tem tudi celotnega računovodenja so predvsem razumljivost, ustreznost, zanesljivost in primerljivost.

Konsolidirani računovodski izkazi so sestavljeni na podlagi določil Slovenskih računovodskih standardov, ki so vsebinsko skladni z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja. V konsolidirane računovodske izkaze so vključeni računovodski izkazi obvladujoče družbe in računovodski izkazi odvisnih družb, kjer ima obvladujoča družba prevladujoč vpliv.

Vse medsebojne transakcije, stanja in nerealizirani dobički in izgube, ki so rezultat navedenih transakcij, so v konsolidiranih računovodskih izkazih izločeni. V konsolidiranih računovodskih izkazih so vse pomembnejše računovodske usmeritve odvisnih družb usklajene z usmeritvami obvladujoče družbe. Manjšinski deleži so v konsolidiranih računovodskih izkazih razkriti posebej.

Konsolidiranje kapitala

Naložbe krovne družbe v odvisne družbe v Skupini Gorenje so ovrednotene po kapitalski metodi in obračunane s sorazmernim kapitalom teh družb, ki pripada Skupini Gorenje.

Deleži manjšinskih lastnikov v kapitalu na dan 31.12.2003 so naslednji:

	Delež lastništva v %	Kapital manjšinskih lastnikov v TSIT	Delež v čistem posl. izidu/izgubi v letu 2003 TSIT
Gorenje Tiki, d.o.o.	17,44	239.920	30.135
Biterm, d.o.o.	25,00	99.214	19.132
Linea, d.o.o.	1,31	674	74
Gorenje Notranja oprema, d.d.	1,95	97.634	4.257
Gorenje Podgorica, d.o.o.	2,00	3.115	355
Gorenje Kuhinje, d.o.o.	1,95	0	-423
Gorenje Glin, d.o.o.	1,95	0	502
Kemis, d.o.o.	33,34	41.775	15.344
Kemis Zagreb, d.o.o.	33,34	0	5.254
Kemis BiH, d.o.o.	37,27	399	190
Skupaj		482.731	74.820

Konsolidiranje terjatev in obveznosti

V postopkih konsolidacije so bile medsebojno izločene vse terjatve in obveznosti, ki se nanašajo na družbe v Skupini Gorenje in so medsebojno usklajene. Glavni vir razlik med terjatvami in obveznostmi je časovna neusklajenost knjiženja poslovnih dogodkov.

Stanje vseh vrst terjatev in obveznosti iz razmerij med družbami v Skupini Gorenje je bilo na dan 31.12.2003 naslednje:

	v TSIT	
	2003	2002
Skupaj terjatve	35.825.742	31.047.285
Skupaj obveznosti	35.902.881	31.122.930
Razlika izločenih terjatev in obveznosti	77.139	75.645

Na konsolidirani izkaz poslovnega izida za leto 2003 vpliva le sprememba med razliko izločenih terjatev in obveznosti na začetku in na koncu leta, ki znaša:

	v TSIT	
	2003	2002
Razlika na začetku leta	75.645	35.774
Razlika na koncu leta	77.139	75.645
Razlika v konsolidaciji	1.494	39.871

Razlika iz konsolidiranja terjatev in obveznosti je bila obračunana prek konsolidiranega izkaza poslovnega izida. Ker je razlika na koncu leta večja kot na začetku leta, je učinek v višini 1.494 TSIT izkazan v postavki drugi poslovni prihodki.

Konsolidiranje zalog oziroma izločanje vmesnih dobičkov

V konsolidiranih računovodskih izkazih je izločen dobiček, ki je bil ustvarjen s prodajo tistega materiala in izdelkov znotraj Skupine Gorenje, ki so bili 31.12.2003 v posameznih družbah še na zalogi.

Stanje zalog v Skupini Gorenje je bilo na dan 31.12.2003 naslednje:

	v TSIT		
	Zaloge pred izločitvijo vmesnih dobičkov	Izločitve vmesnih dobičkov	Zaloge po izločitvi vmesnih dobičkov
Material	9.355.087	22.668	9.332.419
Nedokončana proizvodnja	2.357.381		2.357.381
Izdelki in trgovsko blago	19.762.655	2.279.361	17.483.294
Predujmi za zaloge	179.580		179.580
Skupaj	31.654.703	2.302.029	29.352.674

Na konsolidirani izkaz poslovnega izida za leto 2003 vpliva le sprememba med vmesnimi dobički v zalogah na začetku in na koncu leta, ki znaša:

	v TSIT	
	2003	2002
Vmesni dobički na začetku leta	2.185.240	1.687.535
Vmesni dobički na koncu leta	2.302.030	2.185.240
Razlika	116.790	497.705

Ker je znesek dobičkov v zalogah na koncu leta večji kot na začetku leta, predstavlja razlika 116.790 TSIT negativen učinek v konsolidiranem izkazu poslovnega izida. Izkazana je na postavki sprememba vrednosti zalog.

Po izločitvi vmesnih dobičkov se tisti del trgovskega blaga, ki so ga dobavile družbe v Skupini Gorenje, pa je še vedno na zalogi, prerazporedi v bilančno postavko gotovih izdelkov. V postavki trgovskega blaga ostanejo samo zaloge, nabavljene pri podjetjih izven Skupine Gorenje.

Konsolidiranje prihodkov in odhodkov

Iz konsolidiranega izkaza poslovnega izida so izločeni prihodki in odhodki med družbami v Skupini Gorenje v obsegu, kot so ga izkazovale posamezne družbe.

Izločanje prihodkov in odhodkov med družbami v Skupini Gorenje ne vpliva na konsolidirani izid poslovanja.

3.3.3. Konsolidirani računovodski izkazi

Konsolidirani izkaz poslovnega izida Skupine Gorenje

		v TSIT	
	Pojasnila	2003	2002
1. Čisti prihodki od prodaje	1	196.230.665	181.517.971
2. Sprememba vrednosti zalog	3	2.235.397	508.754
3. Vrednost usredstvenih lastnih proizvodov	2	2.205.670	815.223
4. Drugi poslovni prihodki	4	3.019.744	2.548.785
5. Kosmati donos iz poslovanja		203.691.476	185.390.733
6. Stroški blaga, materiala in storitev	5	-148.739.991	-136.909.814
7. Stroški dela	6	-35.673.655	-30.664.115
8. Amortizacija	7	-9.406.731	-8.862.570
9. Prevrednotovalni poslovni odhodki	7	-1.386.749	-1.524.047
10. Drugi poslovni odhodki	8	-861.179	-831.556
11. Rezervacije	8	-90.972	-1.427.823
12. Poslovni izid iz poslovanja		7.532.199	5.170.808
13. Finančni prihodki	9	2.381.828	3.420.356
14. Finančni odhodki	10	-4.561.932	-4.159.668
15. Poslovni izid iz rednega delovanja		5.352.095	4.431.496
16. Izredni prihodki	11	414.380	590.226
17. Izredni odhodki	12	-566.151	-209.542
18. Celotni dobiček (izguba)		5.200.324	4.812.180
19. Davek iz dobička	13	-452.910	-685.870
20. Čisti poslovni izid obračun. obdobja	14	4.747.414	4.126.310
21. Dobiček manjšinskih lastnikov		74.820	65.330
22. Dobiček večinskih lastnikov		4.672.594	4.060.980

Konsolidirana bilanca stanja Skupine Gorenje

v TSIT

	Pojasnila	2003	2002
SREDSTVA		161.439.581	139.883.511
A. Stalna sredstva		82.139.131	66.254.880
I. Neopredmetena dolgoročna sredstva	16	2.823.366	1.868.138
II. Opredmetena osnovna sredstva	17	73.739.635	58.243.396
III. Dolgoročne finančne naložbe	18	5.576.130	6.143.346
B. Gibliva sredstva		78.620.906	73.233.196
I. Zaloge	19	29.352.674	26.167.525
II. Poslovne terjatve		44.420.706	38.993.089
a) Dolgoročne poslovne terjatve		293.749	393.859
b) Kratkoročne poslovne terjatve	20	44.126.957	38.599.230
III. Kratkoročne finančne naložbe	21	2.195.664	4.972.641
IV. Dobroimetje pri bankah, čeki in gotovina		2.651.862	3.099.941
C. Aktivne časovne razmejitve	22	679.544	395.435
Zunajbilančna evidenca	29	21.819.879	12.974.802
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		161.439.581	139.883.511
A. Kapital	23	58.901.763	55.239.118
I. Vpoklicani kapital		12.200.000	12.200.000
II. Kapitalske rezerve		83.753	0
III. Rezerve iz dobička		17.124.688	16.162.032
IV. Preneseni čisti poslovni izid		2.997.434	823.303
V. Čisti poslovni izid poslovnega leta		2.042.576	1.695.594
VI. Prevrednotovalni popravki kapitala		23.970.581	23.586.388
VII. Manjšinski kapital		482.731	771.801
B. Rezervacije	24	8.941.274	10.843.799
C. Finančne in poslovne obveznosti		91.679.779	71.481.092
I. Dolgoročne finančne obveznosti	25	18.919.501	12.838.168
II. Dolgoročne poslovne obveznosti		6.118	21.612
III. Kratkoročne finančne obveznosti	26	27.959.318	22.820.366
IV. Kratkoročne poslovne obveznosti	27	44.794.842	35.800.946
Č. Pasivne časovne razmejitve	28	1.916.765	2.319.502
Zunajbilančna evidenca	29	21.819.879	12.974.802

Konsolidirani izkaz finančnega izida Skupine Gorenje

v TSIT

	2003	2002
A. FINANČNI TOKOVI PRI POSLOVANJU		
a) Pritoki pri poslovanju	8.895.329	8.936.714
Dobiček pred obdavčitvijo	5.200.324	4.812.180
Amortizacija	9.406.731	8.862.570
Začetne manj končne poslovne terjatve	-5.427.617	-4.735.090
Začetne manj končne aktivne časovne razmejitve	-284.109	-2.946
b) Odtoki pri poslovanju	4.937.606	1.222.291
Davki iz dobička	-452.910	-685.870
Končne manj začetne zaloge	-3.185.149	-4.845.740
Začetni manj končni poslovni dolgovi	8.978.402	6.729.591
Začetne manj končne pasivne časovne razmejitve	-402.737	24.310
c) Prebitek pritokov pri poslovanju ali prebitek odtokov pri poslovanju	13.832.935	10.159.005
B. FINANČNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU		
a) Pritoki pri naložbenju	3.259.129	2.927.405
Pobotano zmanjšanje dolgoročnih finančnih naložb	628.174	
Pobotano zmanjšanje kratkoročnih finančnih naložb	2.630.955	2.927.405
b) Odtoki pri naložbenju	-25.858.198	-18.790.499
Pobotano povečanje neopredmetenih dolgoročnih sredstev	-1.554.471	-922.577
Pobotano povečanje opredmetenih osnovnih sredstev	-24.303.727	-14.835.687
Pobotano povečanje dolgoročnih finančnih naložb		-3.032.235
c) Prebitek pritokov pri naložbenju ali prebitek odtokov pri naložbenju	-22.599.069	-15.863.094
C. FINANČNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU		
a) Pritoki pri financiranju	11.220.285	6.419.064
Pobotano povečanje dolgoročnih rezervacij	0	695.261
Pobotano povečanje dolgoročnih finančnih dolgov	6.081.333	1.776.202
Pobotano povečanje kratkoročnih finančnih dolgov	5.138.952	3.947.601
b) Odtoki pri financiranju	-2.902.230	-303.671
Zmanjšanje kapitala	-999.705	-303.671
Pobotano zmanjšanje dolgoročnih rezervacij	-1.902.525	0
c) Prebitek pritokov pri financiranju ali prebitek odtokov pri financiranju	8.318.055	6.115.393
Č. KONČNO STANJE DENARNIH SREDSTEV IN NJIHOVIH USTREZNIKOV	2.651.862	3.099.941
x) Finančni izid v obdobju	-448.079	411.304
y) Začetno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	3.099.941	2.688.637

Izkaz gibanja kapitala Skupine Gorenje

	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice in deleže	Statutarne rezerve	Druge rezerve iz dobička	Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid poslovnega leta	Prevrednot. in prevedbeni popravki kapitala	Manjšinski kapital	Skupaj
v TSIT											
Začetno stanje 1.1.2003	12.200.000	0	3.090.330	823.941	0	12.247.761	823.303	1.695.594	23.586.388	771.801	55.239.118
Premiki v kapital		83.753					29.175	4.672.594	530.215	74.820	5.390.557
vnos čistega poslovnega izida poslovnega leta								4.672.594		74.820	4.747.414
vnos zneska prevrednotovalnega in prevedbenega popravka kapitala									530.215		530.215
vnos zneska dobička pri prodaji lastnih delnic		83.753									83.753
neizplačane dividende za lastne delnice							29.175				29.175
Premiki v kapitalu				-116.772	478.185	1.715.189	2.249.010	-4.325.612			0
razporeditev bilančnega dobička leta 2002 za oblikovanje drugih rezerv iz dobička						1.897.497	-1.897.497				0
razporeditev čistega poslovnega izida 2003 za oblikovanje statutarne rezerv					478.185			-478.185			0
razporeditev čistega poslovnega izida 2003 za oblikovanje drugih rezerv iz dobička po sklepu Uprave in NS						2.151.833		-2.151.833			0
spostitev drugih rezerv iz dobička v preneseni čisti poslovni izid						-2.334.141	2.334.141				
spostitev rezerv za lastne delnice				-116.772			116.772				0
prenos čistega poslovnega izida 2002							1.695.594	-1.695.594			0
Premiki iz kapitala						-1.113.946	-104.054		-146.022	-363.890	-1.727.912
izplačilo dividend						-1.113.946	-104.054				-1.218.000
znižanje manjšinskega kapitala										-363.890	-363.890
znižanje posebnega prevrednotovalnega popravka kapitala									-146.022		-146.022
Končno stanje 31.12.2003	12.200.000	83.753	3.090.330	707.169	478.185	12.849.004	2.997.434	2.042.576	23.970.581	482.731	58.901.763

v TSIT	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice in deleže	Statutarne rezerve	Druge rezerve iz dobička	Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid poslov. leta	Prevrednot. in prevedbeni popravki kapitala	Manjšinski kapital	Skupaj
Začetno stanje 1.1.2002	12.200.000	0	3.090.330	0	0	8.373.282	2.688.850	1.468.330	20.080.895	2.610.590	50.512.277
Premiki v kapital								4.060.980	3.505.493	65.330	7.631.803
vnos čistega poslovnega izida poslovnega leta								4.060.980		65.330	4.126.310
vnos zneska prevrednotovalnega in prevedbenega popravka kapitala									3.505.493		3.505.493
Premiki v kapitalu				823.941		3.874.479	-864.704	-3.833.716			0
razporeditev bilančnega dobička leta 2001 za oblikovanje drugih rezerv iz dobička						2.333.034	-2.333.034				0
razporeditev čistega poslovnega izida 2002 za oblikovanje rezerv za lastne deleže				823.941				-823.941			0
razporeditev čistega poslovnega izida 2002 za oblikovanje drugih rezerv iz dobička po sklepu Uprave in NS						1.541.445		-1.541.445			0
prenos čistega poslovnega izida 2001							1.468.330	-1.468.330			0
Premiki iz kapitala							-1.000.843			-1.904.119	-2.904.962
izplačilo dividend							-1.000.843				-1.000.843
znižanje manjšinskega kapitala										-1.904.119	-1.904.119
Končno stanje 31.12.2002	12.200.000	0	3.090.330	823.941	0	12.247.761	823.303	1.695.594	23.586.388	771.801	55.239.118

3.3.4. Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom

Izkaz poslovnega izida

Pojasnilo 1 - Čisti prihodki od prodaje

196.230.665 TSIT

v TSIT		
	2003	2002
Prihodki od prodaje na domačem trgu	31.864.248	29.884.667
Prihodki od prodaje na tujem trgu	164.366.417	151.633.304
Skupaj	196.230.665	181.517.971

Prihodki od prodaje izkazujejo prihodke od prodaje proizvodov, storitev, blaga in materiala izven skupine, zmanjšane za popuste, odobrene ob prodaji ali kasneje, tudi zaradi zgodnejšega plačila. V letu 2002 je bil del rezervacij za prodajne garancije pri družbah v tujini v višini 1.213.297 TSIT izkazan v stroškovnem delu, v tekočem letu pa so v celoti izkazane v breme čistih prihodkov od prodaje.

Struktura prihodkov po področnih in območnih odsekih ter izločitve prihodkov, doseženih s prodajo družbam v Skupini, je prikazana v pojasnilih 31 in 32.

Pojasnilo 2 – Vrednost usredstvenih lastnih proizvodov in storitev

2.205.670 TSIT

v TSIT		
	2003	2002
Usredstveni lastni proizvodi in storitve	2.205.670	815.223
Skupaj	2.205.670	815.223

Na tej postavki so izkazane investicije, izvedene v lastni režiji, v višini 2.205.670 TSIT. Pretežni del, v višini 1.979.502 TSIT, se nanaša na družbo Gorenje, d.d.

Pojasnilo 3 – Sprememba vrednosti zalog

2.235.397 TSIT

Povečanje vrednosti v višini 2.235.397 TSIT predstavlja razliko začetnega in končnega stanja zalog nedokončane proizvodnje in gotovih izdelkov.

Pojasnilo 4 - Drugi poslovni prihodki

3.019.744 TSIT

v TSIT		
	2003	2002
Prihodki od subvencij, dotacij in kompenzacij	128.320	41.730
Prihodki od zakupnin in najemnin	130.644	184.929
Prihodki od porabe in odprave dolgoročnih rezervacij	649.218	1.035.966
Prevrednotovalni poslovni prihodki	1.476.210	134.521
Razlika konsolidacije terjatev in obveznosti	1.494	39.871
Drugi poslovni prihodki	633.858	1.111.768
Skupaj	3.019.744	2.548.785

Pomemben delež med prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki predstavljajo dobički od prodaje opredmetenih osnovnih sredstev pri družbah Gorenje Spol. s r.o. in Gorenje Real Spol s r.o. Pretežni del prihodkov od porabe in odprave dolgoročnih rezervacij v višini 290.152 TSIT se nanaša na družbo Gorenje IPC, d.o.o.

Pojasnilo 5 - Stroški blaga, materiala in storitev

148.739.991 TSIT

	v TSIT	
	2003	2002
Nabavna vrednost prodanega blaga	32.734.762	33.081.992
Stroški materiala	84.874.485	78.981.302
Stroški storitev	31.130.744	24.846.520
Skupaj	148.739.991	136.909.814

Pojasnilo 6 - Stroški dela

35.673.655 TSIT

	v TSIT	
	2003	2002
Stroški plač	24.575.909	21.347.015
Stroški socialnih zavarovanj	5.901.534	4.938.739
Drugi stroški dela	5.196.212	4.378.361
Skupaj	35.673.655	30.664.115

V okviru stroškov socialnih zavarovanj so izkazani stroški dodatnega pokojninskega zavarovanja v višini 828.667 TSIT.

Drugi stroški dela se pretežno nanašajo na regres za letni dopust, prehrano med delom in prevoz na delo in z dela, odpravnine in jubilejne nagrade, skladno z nacionalno delovnopravno zakonodajo in notranjimi predpisi družb.

Pojasnilo 7 - Odpisi vrednosti

10.793.480 TSIT

	v TSIT	
	2003	2002
Amortizacija neopredmetenih dolg. sred. in opredm. osnovnih sredstev	9.406.731	8.862.570
Prevrednotovalni poslovni odhodki NDS in OOS	136.476	133.046
Prevrednotovalni poslovni odhodki obratnih sredstev	1.250.273	1.391.001
Skupaj	10.793.480	10.386.617

Obračunana amortizacija v znesku 599.243 TSIT se nanaša na neopredmetena dolgoročna sredstva, na opredmetena osnovna sredstva pa v znesku 8.807.488 TSIT.

Med prevrednotovalnimi poslovnimi odhodki obratnih sredstev se 944.557 TSIT nanaša na popravke vrednosti terjatev in 305.716 TSIT na popravke vrednosti zalog. Pomemben del popravkov vrednosti terjatev se nanaša na družbe Gorenje Vertriebs GmbH v višini 203.111 TSIT, Gorenje, d.d. v višini 126.064 TSIT, Gorenje, d.o.o. Beograd v višini 93.879 TSIT in Gorenje Zagreb, d.o.o. v višini 88.610 TSIT.

Pomemben del popravkov vrednosti zalog se nanaša na nekurantne zaloge materiala družbe Gorenje, d.d. v višini 239.815 TSIT.

Pojasnilo 8 – Drugi poslovni odhodki**952.151 TSIT**

	v TSIT	
	2003	2002
Dajatve, ki niso odvisne od stroškov dela in drugih vrst stroškov	494.347	386.994
Drugi poslovni odhodki	366.832	444.562
Oblikovanje rezervacij	90.972	1.427.823
Skupaj	952.151	2.259.379

Pojasnilo 9 - Finančni prihodki**2.381.828 TSIT**

	v TSIT	
	2003	2002
Prihodki od dividend in drugih deležev v dobičku	133.064	90.329
Prihodki od obresti	582.133	583.662
Prihodki od prevrednotenja zaradi ohranitve vrednosti	1.272.201	1.784.048
Drugi finančni prihodki	394.430	962.317
Skupaj	2.381.828	3.420.356

Med finančnimi prihodki so zneskovno najpomembnejši prihodki od prevrednotovanja zaradi ohranitve vrednosti (pozitivne tečajne razlike) v višini 1.272.201 TSIT, na prihodke od dolgoročnih terjatev se nanaša 14.529 TSIT in na prihodke od kratkoročnih terjatev 1.257.672 TSIT.

Pojasnilo 10 - Finančni odhodki**4.561.932 TSIT**

	v TSIT	
	2003	2002
Odhodki za obresti	2.285.193	1.796.222
Odhodki od prevrednotovanja zaradi ohranitve vrednosti	1.807.965	2.072.152
Prevrednotovalni finančni odhodki	337.074	220.048
Drugi finančni odhodki	131.700	71.246
Skupaj	4.561.932	4.159.668

Med finančnimi odhodki predstavljajo glavnino odhodki od prevrednotenja zaradi ohranitve vrednosti (negativne tečajne razlike) v višini 1.807.965 TSIT in odhodki za obresti v višini 2.285.193 TSIT, ki v letu 2003 vključujejo tudi tečajne razlike iz naslova prevrednotenja posojil.

Pojasnilo 11 – Izredni prihodki**414.380 TSIT**

	v TSIT	
	2003	2002
Izredni prihodki iz prejšnjih let	241.744	231.582
Prejete kazni in odškodnine	56.678	236.771
Drugi izredni prihodki	115.958	121.873
Skupaj	414.380	590.226

Pojasnilo 12 – Izredni odhodki**566.151 TSIT**

	v TSIT	
	2003	2002
Odhodki iz prejšnjih let	143.886	61.501
Denarne kazni in odškodnine	34.445	104.783
Drugi izredni odhodki	387.820	43.258
Skupaj	566.151	209.542

Pretežni del drugih izrednih odhodkov se v višini 361.853 TSIT nanaša na družbo Gorenje, d.d., predstavljajo pa plačilo po odločbi davčnega organa na osnovi inšpiciranja davkov in prispevkov od plač in drugih osebnih prejemkov v letu 2001. V znesek so vključene tudi zamudne obresti v višini 104.707 TSIT. Družba se je na odločbo davčnega organa pritožila.

Pojasnilo 13 – Davki iz dobička**452.910 TSIT**

	v TSIT	
	2003	2002
Davki iz dobička	452.910	685.870

Dejanska izračunana davčna stopnja je znašala v letu 2003 8,7%, leto poprej 14,2%. Pomemben delež davkov iz dobička je nastal pri družbah v tujini, pri družbi Gorenje, d.d. pa se je davek iz dobička znižal zaradi koriščenja olajšav iz naslova vlaganj v neopredmetena dolgoročna in opredmetena osnovna sredstva.

Pojasnilo 14 – Čisti poslovni izid**4.747.414 TSIT**

	v TSIT	
	2003	2002
Poslovni izid iz poslovanja	7.532.199	5.170.808
Rezultat finančnih gibanj	-2.180.104	-739.312
Rezultat izrednih gibanj	-151.771	380.684
Davek iz dobička	-452.910	-685.870
Skupaj	4.747.414	4.126.310

Pojasnilo 15 – Čisti poslovni izid po preračunu kapitala s pomočjo rasti EUR in rasti cen življenjskih potrebščin

	Znesek kapitala	% rasti	Izračunan učinek	Zmanjšani čisti poslovni izid
Kapital – preračun po rasti tečaja EUR	53.511.206	2,79	1.492.963	3.254.451
Kapital – preračun po rasti cen življenjskih potrebščin	53.511.206	4,60	2.461.515	2.285.899

Bilanca stanja

Pojasnilo 16 – Neopredmetena dolgoročna sredstva

2.823.366 TSIT

v TSIT

	2003	2002
Dolgoročno odloženi stroški	1.389.346	735.529
Dolgoročne premoženjske pravice	54.887	77.946
Dobro ime	284.929	325.633
Druge neopredmetena dolgoročna sredstva	1.094.204	729.030
Skupaj	2.823.366	1.868.138

Gibanje neopredmetenih dolgoročnih sredstev v letu 2003

	Dolgoročno odloženi stroški	Dolgoročne premoženjske pravice	Dobro ime	Druge neopredmetena dolgoročna sredstva	Skupaj
Nabavna vrednost					
1.1.2003	1.365.419	373.791	407.042	1.782.632	3.928.884
Nabava	16.617	11.317		283.571	311.505
Prevrednotenja					
Vključitev novih družb v skupino		47.713		2.289	50.002
Odtujitve, odpisi		-1.342		-15.935	-17.277
Prenosi, tečajne razlike	882.957	9.520		303.309	1.195.786
Nabavna vrednost	2.264.993	440.999	407.042	2.355.866	5.468.900
31.12.2003					
Popravek vrednosti	629.890	295.845	81.409	1.053.602	2.060.746
1.1.2003					
Prevrednotenje					
Vključitev novih družb v skupino		28.284			28.284
Odtujitve, odpisi		-1.038		-15.524	-16.562
Amortizacija	271.934	51.340	40.704	235.265	599.243
Prenosi	-26.177	11.681		-11.681	-26.177
Popravek vrednosti	875.647	386.112	122.113	1.261.662	2.645.534
31.12.2003					
Neodpisana vrednost 1.1.2003	735.529	77.946	325.633	729.030	1.868.138
Neodpisana vrednost 31.12.2003	1.389.346	54.887	284.929	1.094.204	2.823.366

Povečanje dolgoročno odloženih stroškov se nanaša na organizacijske stroške uvedbe novega informacijskega sistema SAP, povečanje drugih neopredmetenih dolgoročnih sredstev pa na naložbe v računalniško programsko opremo.

Pojasnilo 17 – Opredmetena osnovna sredstva

73.739.635 TSIT

v TSIT

	2003	2002
Zemljišča	6.415.594	5.976.390
Zgradbe	24.121.269	19.879.216
Proizvajalna in druga oprema	26.153.955	23.395.419
Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi	16.491.077	8.148.255
Predujmi za opredmetena osnovna sredstva	557.740	844.116
Skupaj	73.739.635	58.243.396

Opredmetena osnovna sredstva predstavljajo v sredstvih konsolidirane bilance stanja 45,7-odstotni delež. Pretežni del vrednosti v višini 48.096.377 TSIT se nanaša na družbo Gorenje, d.d., kar pomeni 65,2-odstotni delež v strukturi vseh opredmetenih osnovnih sredstev Skupine Gorenje.

Opredmetena osnovna sredstva so se pomembno povečala na segmentu zgradb in opreme. Najpomembnejši vpliv na povečanje ima družba Gorenje, d.d. z vlaganji v tehnologijo, s čimer zagotavljamo večjo produktivnost, prožnost in zanesljivost proizvodnih procesov. Najnovejše naložbene pridobitve so: logistični center v Velenju, tovarna Plastike v Velenju, tovarna stiroporne embalaže in izgradnja prodajno-distribucijskega centra v Ljubljani. V letu 2003 so bila pomembna vlaganja tudi v družbah Gorenje IPC, d.o.o. (oprema za tovarno stiroporne embalaže), Gorenje Zagreb, d.o.o. (izgradnja prodajno-distribucijskega prostorov), Gorenje Budapest (izgradnja skladiščno-prodajnega centra), Gorenje Real Spol. s r.o. (odkup franšiznih trgovin) in Gorenje Podgorica, d.o.o. (pričetek izgradnje poslovno-skladiščnega središča).

Gibanje opredmetenih osnovnih sredstev v letu 2003

	v TSIT					Skupaj
	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalna in druga oprema	Opredmetena OS v gradnji in izdelavi	Predujmi za opredmetena OS	
Nabavna vrednost						
1.1.2003	5.976.390	45.372.137	81.096.713	8.148.255	844.116	141.437.611
Nabava	228.682	921.940	2.990.515	20.199.335	609.233	24.949.705
Prevrednotenja		7.722	6.548			14.270
Vključitev novih družb v skupino	161.577	1.122.760	1.558.084	5.510		2.847.931
Odtujitve, odpisi	-127.238	-902.024	-1.787.805	-363.139	-234.794	-3.415.000
Prenosi, tečajne razlike	176.183	4.315.948	6.608.418	-11.498.884	-660.815	-1.059.150
Nabavna vrednost	6.415.594	50.838.483	90.472.473	16.491.077	557.740	164.775.367
31.12.2003						
Popravek vrednosti		25.492.921	57.701.294			83.194.215
1.1.2003						
Prevrednotenje			58			58
Vključitev novih družb v skupino		539.564	983.844			1.523.408
Odtujitve, odpisi		-576.777	-1.737.795			-2.314.572
Amortizacija		1.528.615	7.278.873			8.807.488
Prenosi		-267.109	92.244			-174.865
Popravek vrednosti		26.717.214	64.318.518			91.035.732
31.12.2003						
Neodpisana vrednost	5.976.390	19.879.216	23.395.419	8.148.255	844.116	58.243.396
1.1.2003						
Neodpisana vrednost	6.415.594	24.121.269	26.153.955	16.491.077	557.740	73.739.635
31.12.2003						

Opredmetena osnovna sredstva so bila po stanju 31.12.2003 ocenjena s strani pooblaščenih cenilcev vrednosti za nepremičnine in premičnine v družbah Gorenje, d.d., Gorenje Orodjarna, d.o.o., Gorenje Indop, d.o.o., Gorenje I.P.C., d.o.o., Gorenje Gostinstvo, d.o.o., Biterm, d.o.o., Opte Ptuj, d.o.o., Gorenje Notranja oprema, d.d., Gorenje Glin, d.o.o. in Kemis, d.o.o. Oslabitve niso bile ugotovljene.

Pojasnilo 18 – Dolgoročne finančne naložbe

5.576.130 TSIT

	v TSIT	
	2003	2002
Naložbe v delnice in deleže	2.652.600	3.487.474
Dolgoročno dana posojila	774.032	592.991
Odkupljene lastne delnice	1.300.957	1.353.283
Druge dolgoročne finančne naložbe	848.541	709.598
Skupaj	5.576.130	6.143.346

Gibanje dolgoročnih finančnih naložb v letu 2003

	v TSIT				
	Stanje 1.1.2003	Povečanje	Zmanjšanje	Prevrednotenje	Stanje 31.12.2003
Naložbe v delnice in deleže	3.487.474	796.108	-1.627.019	-3.963	2.652.600
Dolgoročno dana posojila	592.991	472.511	-291.470		774.032
Odkupljene lastne delnice	1.353.283		-116.772	64.446	1.300.957
Druge dolgoročne finančne naložbe	709.598	356.788	-217.845		848.541
Skupaj	6.143.346	1.625.407	-2.253.106	60.483	5.576.130

Med dolgoročnimi finančnimi naložbami predstavljajo najpomembnejšo postavko naložbe v delnice in deleže družb. Pomemben del naložb se nanaša na družbo Gorenje, d.d. v višini 1.581.673 TSIT.

V postavki dolgoročno danih posojil se glavnina nanaša na družbo Gorenje France SA (376.933 TSIT). Med drugimi dolgoročnimi finančnimi naložbami se pretežni del v višini 333.003 TSIT nanaša na družbo Gorenje Notranja oprema, d.d. (naložbe v obveznice bank).

Pojasnilo 19 – Zaloge

29.352.674 TSIT

	2003			2002		
	Gospodinjski aparati	Ostali	Skupaj	Gospodinjski aparati	Ostali	Skupaj
Material	7.597.637	1.734.782	9.332.419	7.577.032	1.523.439	9.100.471
Nedokončana proizvodnja	1.710.556	646.825	2.357.381	1.290.166	450.082	1.740.248
Proizvodi	11.557.073	1.819.494	13.376.567	10.600.508	1.157.795	11.758.303
Trgovsko blago	1.878.248	2.228.479	4.106.727	1.816.571	1.295.521	3.112.092
Predujmi za zaloge	120.297	59.283	179.580	226.000	230.411	456.411
Skupaj	22.863.811	6.488.863	29.352.674	21.510.277	4.657.248	26.167.525

Skupne zaloge so v letu 2003, v primerjavi s koncem leta 2002, višje za 3.185.149 TSIT oziroma za 12,2 %. Porast zalog je posledica večjega fizičnega obsega proizvodnje, asortimanskih sprememb in višjega vrednotenja zaradi realnega porasta cen vhodnih materialov.

Zaradi povečanja vrednosti zalog so v postopku konsolidacije izločeni vmesni dobički v višini 116.790 TSIT bremenili rezultat poslovanja leta 2003.

Pojasnilo 20 – Kratkoročne poslovne terjatve

44.126.957 TSIT

	v TSIT	
	2003	2002
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	38.430.960	34.520.062
Druge kratkoročne terjatve	5.466.635	3.773.511
Kratkoročno dani predujmi in varščine	229.362	305.657
Skupaj	44.126.957	38.599.230

Med drugimi kratkoročnimi terjatvami predstavljajo pomemben del kratkoročne terjatve za vstopni DDV, ki so v Skupini Gorenje konec leta 2003 znašale 3.221.245 TSIT.

Pojasnilo 21 – Kratkoročne finančne naložbe

2.195.664 TSIT

	v TSIT	
	2003	2002
Delnice in deleži, kupljeni za prodajo	856.627	1.908.974
Kratkoročno dana posojila	430.126	1.958.386
Kratkoročne terjatve iz naslova obresti	46.633	50.462
Prejete menice	834.902	1.010.216
Druge kratkoročne finančne terjatve	27.376	44.603
Skupaj	2.195.664	4.972.641

V postavki delnice in deleži, kupljeni za prodajo, se glavnina nanaša na družbi Gorenje, d.d. v višini 466.809 TSIT in Gorenje Notranja oprema, d.d. v višini 195.504 TSIT. Gre za delnice bank in drugih družb, kupljenih za prodajo.

Kratkoročno dana posojila se nanašajo na kratkoročne vezave presežkov denarnih sredstev v bankah in pri družbah.

	do 30 dni	30 do 90 dni	nad 90 dni	Skupaj
Banke	30.076	0	128.918	158.994
Podjetja	14.281	5.501	251.350	271.132
Skupaj	44.357	5.501	380.268	430.126

Obrestna mera za dana posojila v Sloveniji znaša od 4,7 % do 14,0 %, v tujini pa od 3,0 % do 12,5 %.

Kratkoročne terjatve iz naslova obresti se nanašajo na obresti od kratkoročno danih posojil, obračunanih do konca leta 2003.

Glavnina terjatev iz naslova prejetih menic v višini 528.856 TSIT se nanaša na družbo Gorenje France S.a.

Pojasnilo 22 – Aktivne časovne razmejitve**679.544 TSIT**

	v TSIT	
	2003	2002
Kratkoročno odloženi stroški in odhodki	225.863	277.236
Nezaračunani prihodki	453.681	118.199
Skupaj	679.544	395.435

Pomemben del aktivnih časovnih razmejitev predstavljajo kratkoročno nezaračunani prihodki. Glavnina med njimi, v višini 380.042 TSIT, se nanaša na družbo Gorenje, d.d., kjer so izkazani nezaračunani prihodki iz naslova priznanih količinskih rabatov za material.

Pojasnilo 23 – Kapital**58.901.763 TSIT**

Gibanje kapitala Skupine Gorenje v letu 2003 je bilo naslednje:

	v TSIT
Začetno stanje 1.1.2003	55.239.118
+ povečanje za tekoči dobiček	4.747.414
- izplačilo dividend	1.218.000
+ vnos zneska dobička pri prodaji lastnih delnic	83.753
+ neizplačane dividende za lastne delnice	29.175
+ povečanje za posebni prevrednotovalni in prevedbeni popravek	384.193
- znižanje manjšinskega kapitala	363.890
Končno stanje 31.12.2003	58.901.763

Gibanje posebnega prevrednotovalnega in prevedbenega popravka kapitala

	v TSIT			
	Stanje 01.01.2003	Povečanja	Zmanjšanja	Stanje 31.12.2003
Prevrednotovalni popravek kapitala	22.049.411	76.895	-146.022	21.980.284
Prevedbeni popravek kapitala	1.536.977	453.320	0	1.990.297
Skupaj	23.586.388	530.215	-146.022	23.970.581

Pojasnilo 24 - Dolgoročne rezervacije**8.941.274 TSIT**

	v TSIT	
	2003	2002
Dolgoročne rezervacije za prodajne garancije	5.068.885	6.348.191
Dolgoročne rezervacije za velika popravila	746.809	1.314.720
Dolgoročne rezervacije za odpravnine in pokojnine	682.507	636.065
Druge dolgoročne rezervacije	2.443.073	2.544.823
Skupaj	8.941.274	10.843.799

Rezervacije za prodajne garancije so bile v letu 2003 oblikovane in črpane v breme čistih prihodkov od prodaje za kritje stroškov popravil gospodinjskih in drugih aparatov v garancijski dobi (v preteklem letu so bile pri družbah v tujini v višini 1.213.297 TSIT izkazane v stroškovnem delu). Rezervacije za prodajne garancije v višini 3.181.961 TSIT se nanašajo na družbo Gorenje, d.d. Pomembni zneski se nanašajo tudi na družbe Gorenje Skandinavien A/S, Gorenje Vertriebs GmbH in Gorenje Commerce, d.o.o.

Stanje rezervacij za velika popravila pri družbi Gorenje, d.d. znaša 647.346 TSIT. Rezervacije za velika popravila so bile v letu 2003 črpane v skladu z načrtom.

Pomemben del vrednosti drugih dolgoročnih rezervacij predstavljajo rezervacije iz dotacij za osnovna sredstva in odstopljenih sredstev v višini 1.719.260 TSIT pri družbi Gorenje IPC, d.o.o., pri krovni družbi pa rezervacije za odpiranje novih trgov v višini 93.166 TSIT, za predvidene obveznosti iz delovnih sporov v višini 152.254 TSIT in rezervacije za reorganizacijo v višini 71.959 TSIT.

Gibanje dolgoročnih rezervacij v letu 2003

	Stanje 01.01.2003	Črpanje, sproščanje in tečajne razlike	Oblikovanje	v TSIT Stanje 31.12.2003
Za velika popravila	1.314.720	567.911	0	746.809
Za prodajne garancije	6.348.191	2.756.006	1.476.700	5.068.885
Za odpravnine in pokojnine	636.065	-3.616	42.826	682.507
Druge	2.544.823	924.029	822.279	2.443.073
Skupaj	10.843.799	4.244.330	2.341.805	8.941.274

Pojasnilo 25 - Dolgoročne finančne obveznosti

18.919.501 TSIT

	2003	2002
Dolgoročne finančne obveznosti do bank	17.028.951	10.504.444
Dolgoročne finančne obveznosti do drugih podjetij	1.890.550	2.333.724
Skupaj	18.919.501	12.838.168

Dolgoročne finančne obveznosti (posojila) so se v primerjavi s stanjem konec leta 2002 povečala za 6.081.333 TSIT, kar pomeni 47,4-odstotno rast. Pretežni del povečanja se nanaša na družbe Gorenje, d.d., Gorenje Zagreb, d.o.o. in Gorenje Real Spol s r. o.

Dolgoročno dobljena posojila od bank

Valuta	Znesek v valuti (v 000)	Znesek v TSIT	Obrestna mera	
			od	do
EUR	69.939	16.553.786	2,6	6,2
CKZ	50.000	363.870	3,25	3,25
DKK	3.500	111.295	3,0	3,0
Skupaj		17.028.951		

Dolgoročno dobljena posojila od drugih družb

Valuta	Znesek v valuti (v 000)	Znesek v TSIT	Obrestna mera	
			od	do
EUR	7.584	1.859.080	2,78	2,84
SIT	31.470	31.470	4,83	4,83
Skupaj		1.890.550		

Pojasnilo 26 – Kratkoročne finančne obveznosti**27.959.318 TSIT**

	v TSIT	
	2003	2002
Kratkoročno dobljena posojila od bank	27.260.587	22.053.484
Kratkoročno dobljena posojila od drugih podjetij	581.641	661.661
Kratkoročne obveznosti za obresti iz financiranja	42.311	42.068
Kratkoročne obveznosti iz naslova dividend	74.779	63.153
Skupaj	27.959.318	22.820.366

Kratkoročne obveznosti do bank so se v okviru Skupine Gorenje v primerjavi s koncem leta 2002 povečale za 5.138.952 TSIT, torej za 22,5 %. Pretežni del povečanja se nanaša na družbi Gorenje, d.d. in Gorenje Beteiligung GmbH.

Kratkoročno dobljena posojila od bank

		Obrestna mera		
Valuta	Znesek v valuti (v 000)	Znesek v TSIT	od	do
EUR	89.982	21.297.903	2,59	7,80
CZK	369.789	2.691.106	2,8	3,08
SIT	2.334.100	2.334.100	7,0	8,2
USD	4.455	843.631	1,82	1,92
PLN	469	23.716	6,34	6,34
DKK	2.205	70.131	3,00	3,45
Skupaj		27.260.587		

Kratkoročno dobljena posojila od drugih podjetij

		Obrestna mera		
Valuta	Znesek v valuti (v 000)	Znesek v TSIT	od	do
EUR	2.440	577.617	2,78	2,84
SIT	4.024	4.024	3,79	3,79
Skupaj		581.641		

Pojasnilo 27 - Kratkoročne poslovne obveznosti**44.794.842 TSIT**

	v TSIT	
	2003	2002
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	39.451.406	31.158.710
Kratkoročne obveznosti iz naslova obresti do dobaviteljev	43.038	30.123
Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	1.251.736	1.124.910
Kratkoročne obveznosti do države	1.908.270	1.918.442
Druge kratkoročne obveznosti	2.140.392	1.568.761
Skupaj	44.794.842	35.800.946

Kratkoročne poslovne obveznosti so se glede na stanje konec leta 2002 povečale za 8.993.896 TSIT oziroma za 25,1 %. Pomembni del povečanja se nanaša na družbo Gorenje, d.d., kjer so se obveznosti do dobaviteljev glede na predhodno leto povečale za 8.151.175 TSIT. Višje stanje je posledica povečanih dobav in doseganja dejansko podaljšanih plačilnih rokov pri dobaviteljih ter večjega obsega obveznosti iz naslova investicij v opredmetna osnovna sredstva.

Pojasnilo 28 - Pasivne časovne razmejitve**1.916.765 TSIT**

	v TSIT	
	2003	2002
Kratkoročno odloženi prihodki	511.631	498.807
Kratkoročno vnaprej vračunani stroški in odhodki	1.405.134	1.820.695
Skupaj	1.916.765	2.319.502

Kratkoročno vnaprej vračunani stroški in odhodki so bili oblikovani za vnaprej vračunane stroške nerešenih reklamacij pri prodaji, vnaprej vračunane popuste, vnaprej vračunane odhodke za obresti, vnaprej vračunane stroške neizkoriščenega dopusta ter ostale vračunane stroške storitev.

Kratkoročno odloženi prihodki se nanašajo predvsem na odložene prihodke iz naslova zamudnih obresti, zaračunanih kupcem.

Pojasnilo 29 – Zunajbilančna evidenca

	v TSIT	
	2003	2002
Izdane garancije	19.710.077	10.509.673
Obveznosti iz meničnega poslovanja	270.363	568.909
Druge zunajbilančne obveznosti	1.839.439	1.896.220
Skupaj	21.819.879	12.974.802

Izdane garancije vključujejo garancije in poročila v višini 14.173.505 TSIT, ki jih je krovna družba izdala tretjim osebam za obveznosti odvisnih družb Skupine.

Druga razkritja**Pojasnilo 30 - Podatki o skupinah oseb**

Družbe Skupine Gorenje so v letu 2003 spodaj navedenim skupinam oseb izplačale naslednje bruto osebne prejemke:

	v TSIT		
	Uprave in posloводства družb	Nadzorni sveti	Zaposleni po individualni pogodbi
Skupni znesek prejemkov			
-plače	792.212	35.919	615.174
-nagrade iz dobička	30.262	21.715	0
-bonitete	57.399	48	8.109
-ostali prejemki	22.904	10.191	40.135
Skupaj	902.777	67.873	663.418

Pojasnilo 31 – Dogodki po datumu bilance stanja

Drugih pomembnih dogodkov po datumu bilance stanja, razen opisanih pri pojasnilih družbe Gorenje, d.d., ni bilo.

Pojasnilo 32 – Posli s povezanimi osebami

Družbe skupine so s povezanimi osebami poslovale na osnovi sklenjenih kupoprodajnih pogodb, pri čemer so bile v medsebojnih prometih povezanih oseb uporabljene tržne cene izdelkov in storitev.

Pojasnilo 33 - Področni odseki

v TSIT	Gospodinjiski aparati		Notranja oprema		Storitve		Toplotna in strojna oprema		Energetika in varstvo okolja		Izločitve		Skupina	
	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002
Čisti prihodki od prodaje tretjim osebam	153.502.325	148.284.329	15.514.896	11.404.376	19.007.847	16.312.990	6.633.613	5.516.276	1.571.984	0	0	0	196.230.665	181.517.971
Čisti prihodki od prodaje podjetjem v skupini	104.489.970	97.470.864	4.159.235	3.665.870	1.752.548	1.943.827	7.490.562	4.880.962	39.910	0	-117.932.225	-107.961.523	0	0
Čisti poslovni izid	5.561.784	5.129.308	119.959	75.249	478.006	198.766	303.739	255.171	94.169	-1.349	-1.810.243	-1.530.835	4.747.414	4.126.310
Sredstva	188.394.571	168.107.729	11.328.331	9.217.181	17.613.067	10.793.475	7.616.751	6.640.996	1.384.607	113.875	-64.897.746	-54.989.745	161.439.581	139.883.511
Obveznosti do virov sredstev	188.394.571	168.107.729	11.328.331	9.217.181	17.613.067	10.793.475	7.616.751	6.640.996	1.384.607	113.875	-64.897.746	-54.989.745	161.439.581	139.883.511

Pojasnilo 34 – Območni odseki

v TSIT	Slovenija		Jugovzhodna Evropa		Evropska unija		Prekomorske države		Vzhodna Evropa		Izločitve		Skupina	
	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002
Čisti prihodki od prodaje tretjim osebam	65.515.038	53.799.018	40.996.252	38.650.433	71.781.481	70.991.834	708.425	587.422	17.229.469	17.489.264	0	0	196.230.665	181.517.971
Čisti poslovni izid	5.580.031	4.512.128	466.864	448.704	310.257	430.574	9.214	7.524	191.290	258.215	-1.810.242	-1.530.835	4.747.414	4.126.310
Sredstva	152.075.834	126.657.334	23.226.781	19.109.747	34.784.823	34.961.299	861.544	632.704	15.388.344	13.512.173	-64.897.745	-54.989.746	161.439.581	139.883.511
Obveznosti do virov sredstev	152.075.834	126.657.334	23.226.781	19.109.747	34.784.823	34.961.299	861.544	632.704	15.388.344	13.512.173	-64.897.745	-54.989.746	161.439.581	139.883.511

Opomba: Podatki za posamezni območni odsek vključujejo podatke družb, delujočih na posameznem geografskem območju; ne glede na državo prodaje se podatki vključujejo v območje, v katerem družba deluje.

Pojasnilo 35 – Podatki o družbah Skupine Gorenje

Družbe	Osnovni kapital (v TSIT)	Čisti poslovni izid leta 2003 (v TSIT)	Število zaposlenih na dan 31.12.2003
Gorenje d.d., Slovenija	12.200.000	4.781.850	5.579
Gorenje Orodjarna, d.o.o., Slovenija	222.076	107.000	222
Gorenje Indop, d.o.o., Slovenija	139.748	23.945	169
Gorenje IPC, d.o.o., Slovenija	22.196	36.769	786
Gorenje GTI, d.o.o., Slovenija	32.676	92.200	84
Gorenje Gostinstvo, d.o.o., Slovenija	908.148	-42.720	190
LINEA, d.o.o., Slovenija	4.260	5.680	14
Gorenje TIKI, d.o.o., Slovenija	26.687	172.793	275
Biterm, d.o.o., Slovenija	42.897	76.527	131
Gorenje Notranja oprema, d.d., Slovenija	919.033	222.343	883
Energygor, d.o.o., Slovenija	2.100	24.529	0
Elgor, d.o.o., Slovenija	2.100	75	0
Gorenje Beteiligung GmbH, Avstrija	2.840.284	234.308	7
Gorenje Austria Handels GmbH, Avstrija	775.161	5.409	59
Gorenje Küchen GmbH, Avstrija	8.284	-113.028	80
Gorenje Vertrieb GmbH, Nemčija	1.349.135	58.077	57
Gorenje Körting Italia S.r.l., Italija	246.773	2.471	9
Gorenje France SA, Francija	763.326	6.012	26
Gorenje BELUX S.a.r.l., Belgija	4.401	921	2
Gorenje UK Ltd., Velika Britanija	33.626	6.601	5
Gorenje Skandinavien A/S, Danska	566.653	132.459	47
Gorenje Sverige AB, Švedska	52.190	3.755	4
Gorenje Pacific Pty. Ltd., Avstralija	197.913	5.578	0
Gorenje USA Inc., Združene države Amerike	10.983	3.317	2
Gorenje Spol. s r.o., Češka Republika	892.668	61.091	33
Gorenje Real Spol. s r.o., Češka Republika	1.572.646	30.271	12
Gorenje Kuchyne Spol. s r.o., Češka Republika	218.322	4.161	63
Gorenje Slovakia Spol. s r.o., Slovaška Republika	234.895	30.343	25
Gorenje Budapest Kft., Madžarska	253.876	2.373	18
Gorenje Real Kft., Madžarska	5.440	3.793	0
Gorenje Polska Sp. z o.o., Poljska	335.915	24.362	36
Gorenje Bulgaria EOOD, Bolgarija	60.115	62.104	5
Gorenje Zagreb, d.o.o., Hrvaška	1.585.937	43.625	153
Hyundai auto Zagreb d.o.o., Hrvaška	868.185	64.381	38
Gorenje Skopje, d.o.o., Makedonija	59.605	18.860	15
Gorenje Commerce, d.o.o., Bosna in Hercegovina	310.881	110.094	46
Gorenje Kuhinje, d.o.o., Bosna in Hercegovina	28.621	-21.716	5
Gorenje, d.o.o., Srbija in Črna gora	317.698	105.640	28
Hyundai Auto, d.o.o., Srbija in Črna gora	125.226	-20.984	9
Gorenje Podgorica, d.o.o., Srbija in Črna gora	10.030	17.745	7
Gorenje OY, Finska	23.669	1.462	2
Gorenje Glin, d.o.o., Slovenija	2.100	25.744	197
Opte Ptuj, d.o.o., Slovenija	141.857	-8.927	49
Kemis, d.o.o., Slovenija	7.635	62.299	15
Gorenje Romania S.r.l., Romunija	21.866	706	7
Gorenje AS, Norveška	56.215	-50.758	3
Kemis, d.o.o., Hrvaška	568	15.760	12
Kemis BiH, d.o.o., Bosna in Hercegovina	2.418	510	4

Pojasnilo 36 - Tečaji valut

Država	Valuta	Enota	2003		2002	
			Končni tečaj v SIT	Povp.tečaj v SIT	Končni tečaj v SIT	Povp. tečaj v SIT
Avstrija	EUR	1	236,690	233,705	230,267	226,224
Avstralija	AUD	1	141,367	134,614	124,422	130,461
Belgija	EUR	1	236,690	233,705	230,267	226,224
Češka	CZK	1	7,277	7,348	7,319	7,350
Nemčija	EUR	1	236,690	233,705	230,267	226,224
Danska	DKK	1	31,799	31,452	30,999	30,445
Evropska unija	EUR	1	236,690	233,705	230,267	226,224
Francija	EUR	1	236,690	233,705	230,267	226,224
Velika Britanija	GBP	1	336,256	338,062	354,094	360,008
Hrvaška	HRK	1	30,972	30,903	30,838	30,591
Madžarska	HUF	1	0,907	0,924	0,977	0,933
Italija	EUR	1	236,690	233,705	230,267	226,224
Poljska	PLN	1	50,576	53,274	57,633	58,892
Švedska	SEK	1	26,095	25,623	25,168	24,700
Slovaška	SKK	1	5,756	5,637	5,530	5,306
ZDA	USD	1	189,367	207,114	221,071	240,245
Bosna in Hercegovina	BAM	1	120,918	119,352	117,418	115,480
Bolgarija	BGL	1	120,231	119,103	118,247	115,667
Makedonija	MKD	1	3,901	3,841	3,764	3,699
Švica	CHF	1	151,734	153,773	158,510	154,193
Finska	EUR	1	236,690	233,705	230,267	226,224
Srbija in Črna gora	CSD	1	3,420	3,594	3,791	3,751

3.3.5. Poročilo revizorja

Delničarjem družbe Gorenje, d.d., Velenje

Revidirali smo priloženo skupinsko bilanco stanja skupine Gorenje na dan 31. decembra 2003 ter z njo povezane skupinski izkaz poslovnega izida, skupinski izkaz finančnega izida, skupinski izkaz gibanja kapitala in prilogo k računovodskim izkazom za tedaj končano leto. Pregledali smo tudi poslovno poročilo uprave. Za te računovodske izkaze in prilogo k njim je odgovorna uprava matične družbe. Naša naloga je na podlagi revizije izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih.

Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja, ki jih je izdalo Mednarodno združenje računovodskih strokovnjakov, in drugimi pravili revizijske stroke, ki jih sprejema Slovenski inštitut za revizijo. Ti zahtevajo od nas načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev primerne zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo bistveno napačnih navedb. Revizija vključuje preizkuševalno preverjanje dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Revizija vključuje tudi presojanje uporabljenih računovodskih načel in pomembnih ocen uprave ter ovrednotenje celovite predstavitve računovodskih izkazov in presojo vsebinske skladnosti poslovnega poročila z računovodskimi izkazi, ki so sestavni del letnega poročila. Prepričani smo, da je naša revizija primerna podlaga za naše mnenje.

Po našem mnenju so računovodski izkazi s prilogo iz prvega odstavka resnična in poštena slika finančnega stanja skupine na dan 31. decembra 2003, poslovnega izida in finančnega izida njenega poslovanja ter gibanja kapitala v tedaj končanem letu v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi, ki jih izdal Slovenski inštitut za revizijo.

Poslovno poročilo je skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi.

KPMG SLOVENIJA,

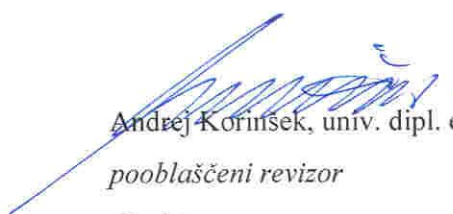
podjetje za revidiranje in poslovno svetovanje, d.o.o.

Marjan Mahnič, univ. dipl. ekon.

pooblaščen revizor

direktor

Andrej Korinsek, univ. dipl. ekon.

pooblaščen revizor

direktor

3.3.6. Računovodski kazalniki

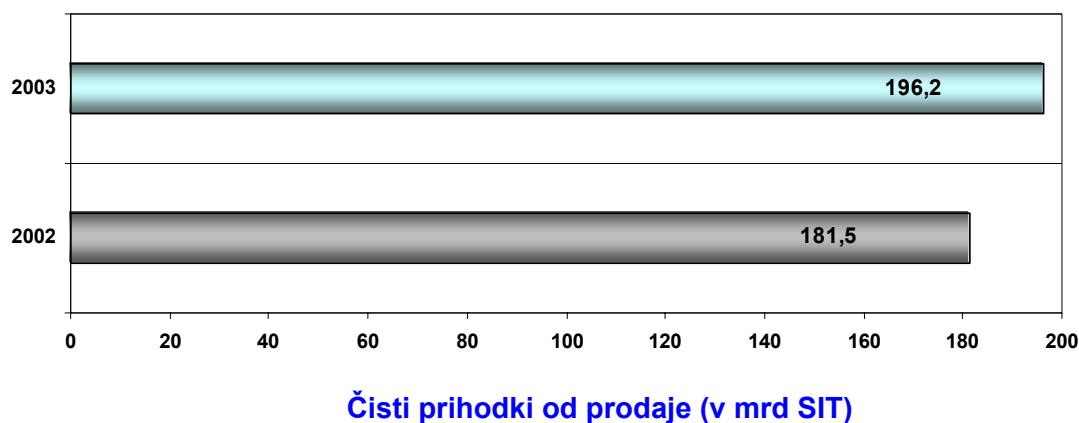
	2003	2002
KAZALNIKI DOBIČKONOSNOSTI		
Čista dobičkonosnost prihodkov	2,4 %	2,3 %
Čista donosnost sredstev	4,7 %	4,6 %
Čista dobičkonosnost kapitala	8,7 %	8,2 %
Kosmati denarni tok / čisti prihodki od prodaje	8,6 %	7,7 %
AKTIVNOSTNI KAZALNIKI		
Koeficient obračanja sredstev	1,22	1,30
Koeficient obračanja zalog	6,7	6,9
Koeficient obračanja kratkoročnih poslovnih terjatev	4,4	4,7
KAZALNIKI STANJA INVESTIRANJA		
Stopnja osnovnosti investiranja	0,47	0,43
Stopnja dolgoročnosti investiranja	0,51	0,48
KAZALNIKI FINANČNE STRUKTURE		
Koeficient dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev	1,1	1,2
Stopnja lastniškosti financiranja	0,36	0,39
Stopnja dolgoročnosti financiranja	0,54	0,56
Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev	0,77	0,92
Koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti (hitri koeficient)	0,07	0,14
Koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti (pospešeni koeficient)	0,67	0,80
Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti (kratkoročni koeficient)	1,08	1,24
Čiste finančne obveznosti / kapital	0,62	0,39
Poslovni izid iz poslovanja / odhodki za obresti	3,30	2,88
KAZALNIKI GOSPODARNOSTI POSLOVANJA		
Koeficient gospodarnosti poslovanja	1,04	1,03
Čisti prihodki na zaposlenega (v TSIT)	21.455	21.082
Dodana vrednost na zaposlenega (v TSIT)	5.914	5.534

3.3.7. Analiza uspešnosti poslovanja

Odmiki ključnih poslovnoizidnih kategorij v letu 2003 v primerjavi z letom 2002 so prikazani v naslednji preglednici:

	Razlika glede na leto 2002 (v mio SIT)	Primerjava z letom 2002 (indeks)
Čisti prihodki od prodaje	+14.712,7	108,1
Poslovni izid iz poslovanja	+2.361,4	145,7
Čisti poslovni izid	+621,1	115,1
Kosmati denarni tok	+2.905,6	120,7

S prodajo gospodinjskih aparatov, pohištva, grelnikov vode, strojev in orodij ter z opravljanjem storitev je bilo v letu 2003 ustvarjenih 196.230,7 mio SIT **konsolidiranih čistih prihodkov od prodaje**, kar pomeni 2,3 % več, kot je bilo načrtovano za leto 2003. V primerjavi z letom 2002 je Skupina Gorenje povečala prodajo za 8,1 %.

Divizija gospodinjskih aparatov je dosegla 153.502,3 mio SIT konsolidiranih čistih prihodkov od prodaje, kar pomeni 78,2-odstotni delež divizije v strukturi celotne konsolidirane prodaje. Delež divizije je za 3,5 odstotnih točk nižji glede na preteklo leto, kar je posledica hitrejše rasti divizije notranje opreme in divizije storitev.

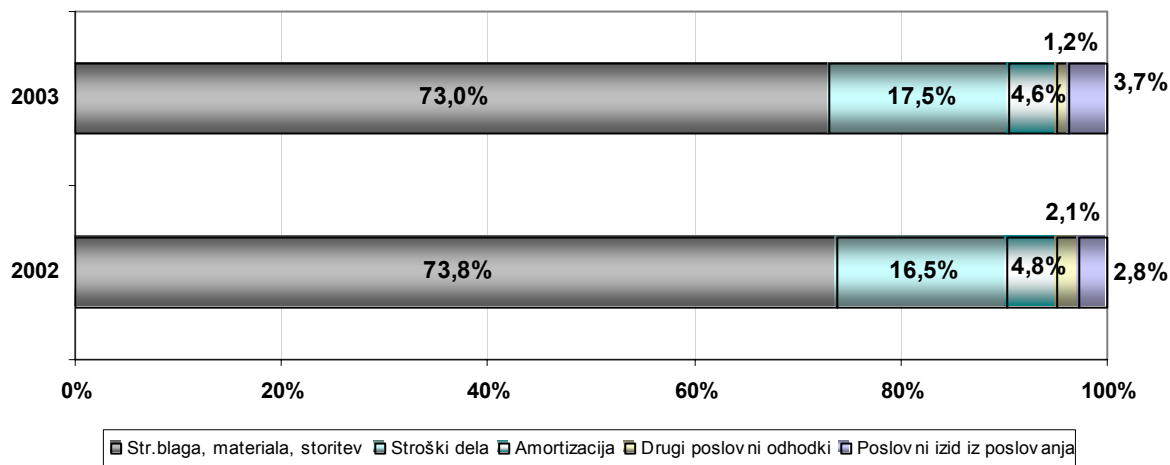
Ostale divizije so dosegle 21,8-odstotni delež konsolidiranih čistih prihodkov od prodaje, in sicer **divizija storitev** 9,7 %, **divizija notranje opreme** 7,9 %, **divizija toplotne in strojne opreme** 3,4 % in **divizija energetike in varstva okolja** 0,8 %. Delež ostalih divizij je višji glede na preteklo leto. Predvsem je povečala delež divizija notranje opreme (vključitev družbe Gorenje Glin, d.o.o. v Skupino in višja prodaja v ostalih družbah divizije) in divizija storitev (višja prodaja družb divizije). Nekoliko je višji tudi delež divizije toplotne in strojne opreme, kar je posledica višjih rasti prodaje družb Gorenje Orodjarna, d.o.o. in Gorenje Indop, d.o.o. izven Skupine.

Z **drugimi poslovnimi prihodki** je bilo ustvarjenih 3.019,7 mio SIT, kar je za 18,5 % več kot v letu 2002. Pretežni del se nanaša na prevrednotovalne poslovne prihodke in prihodke od porabe in odprave dolgoročnih rezervacij.

Kosmati donos iz poslovanja je bil dosežen v višini 203.691,5 mio SIT in je v primerjavi z letom 2002 višji za 9,9 %.

Stroški blaga, materiala in storitev dosegajo v strukturi kosmatega donosa iz poslovanja 73,0-odstotni delež. Njihova vrednost je znašala 148.740,0 mio SIT, kar je za 8,6 % več kot leta 2002 in za 6,5 % več, kot je bilo načrtovano za leto 2003.

Stroški blaga, materiala in storitev so rasli počasneje kot kosmati donos iz poslovanja, zaradi česar se je njihov delež v strukturi kosmatega donosa znižal za 0,8 odstotnih točk. Na znižanje deleža so vplivala dosežena višja pokritja pri proizvodih kot posledica ugodnejše strukture prodanih proizvodov, trgov, obvladovanja porabe in cen materiala.

Deleži pomembnejših kategorij v kosmatem donosu

Stroški dela, ki predstavljajo v strukturi kosmatega donosa iz poslovanja 17,5-odstotni delež, so porasli glede na leto 2002 za 16,3 % in so za 6,2 % nad načrtovanimi za leto 2003. Porast stroškov dela je posledica usklajevanja plač in ostalih stroškov dela s tarifnim delom nacionalnih delovnopravnih zakonodaj, povprečno višjega števila zaposlenih in vključitve družb Gorenje Glin, d.o.o., Opte Ptuj, d.o.o. in Kemis, d.o.o. v Skupino Gorenje.

Stroški amortizacije, ki predstavljajo 4,6-odstotni delež v kosmatem donosu iz poslovanja, presegajo vrednosti preteklega leta za 6,1 %, kar je predvsem posledica aktiviranja novih naložb.

Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih so bili doseženi v višini 1.386,7 mio SIT, kar pomeni 9,0 % manj, kot je bilo doseženih v letu 2002. Glavnina se nanaša na odpise terjatev, ki so posledica stečajev kupcev, prisilnih poravnjav in tožb ter dvomljivih izterjav pri kupcih.

Poslovni izid iz poslovanja presega vrednost preteklega leta za 45,7. V strukturi kosmatega donosa iz poslovanja dosega 3,7-odstotni delež, kar je za 0,9 odstotnih točk več, kot v letu 2002.

Dodana vrednost je bila dosežena v višini 54.090,3 mio SIT (0,2 % več, kot je bilo načrtovano). V primerjavi s preteklim letom je porasla za 13,5 %, kar pomeni hitrejšo rast od rasti prihodkov. Dodana vrednost na zaposlenega je bila dosežena v višini 5.914 TSIT, kar pomeni 6,9 % več, kot je bilo ustvarjene v letu 2002.

Rezultat finančnih gibanj je zniževal delež poslovnega izida iz rednega delovanja v kosmatem donosu za 1,1 odstotno točko. Negativni rezultat finančnih gibanj se je glede na preteklo leto povečal zaradi doseganja višjega negativnega salda obresti, kar je posledica povečane zadolženosti.

Rezultat izrednih gibanj je bil v letu 2003 negativen in je znašal 151,8 mio SIT. V strukturi kosmatega donosa predstavlja 0,1 %.

Davki iz dobička so bili obračunani v višini 452,9 mio SIT in so bili nižji v primerjavi z letom 2002 za 34,0 %. V strukturi kosmatega donosa predstavljajo 0,2-odstotni delež.

Davki so nižji predvsem pri družbi Gorenje, d.d., kjer smo koristili davčne olajšave iz naslova investicijskih vlaganj in novega zaposlovanja.

Ustvarjeni **čisti poslovni izid** presega vrednost preteklega leta za 15,1 % in dosega 95,9 % načrtovanega za leto 2003. Negativni vpliv izločitve vmesnih dobičkov na konsolidirani čisti poslovni izid je v letu 2003 znašal 116,8 mio SIT. V ustvarjenem čistem poslovnem izidu je zajet tudi delež čistega poslovnega izida manjšinskih lastnikov v višini 74,8 mio SIT.

Bilančna vsota v konsolidirani bilanci stanja Skupine Gorenje je na dan 31.12.2003 znašala 161.439,6 mio SIT, kar je za 15,4 % več kot konec leta 2002. Povečanje je posledica večjega obsega poslovanja in visoke ravni investiranja.

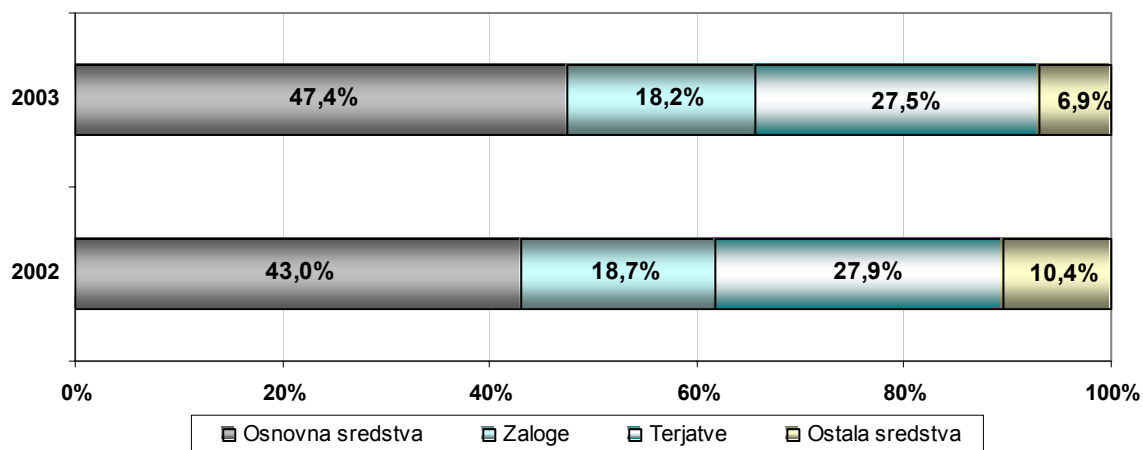
Stalna sredstva so porasla za 24,0 %, gibljiva pa za 7,4 %. V primerjavi s stanjem preteklega leta se je spremenila bilančna struktura v korist stalnih sredstev; delež stalnih sredstev se je povečal s 47,4 % na 50,9 %.

Opredmetena osnovna sredstva in neopredmetena dolgoročna sredstva so se glede na stanje konec leta 2002 nominalno povečala za 16.451,5 mio SIT; v strukturi sredstev se je njihov delež povečal za 4,4 odstotne točke. Del povečanja je odraz vključitve družb Gorenje Glin, d.o.o., Opte Ptuj, d.o.o. in Kemis, d.o.o. v Skupino Gorenje, del pa visoke ravni investiranja v letu 2003. Naložbe v opredmetena osnovna in neopredmetena dolgoročna sredstva so dosegle vrednost 25.261,2 mio SIT. Gre za naložbe v zemljišča v višini 623,0 mio SIT, v zgradbe v višini 6.601,8 mio SIT, v proizvodjalno in drugo opremo v višini 16.828,5 mio SIT in v neopredmetena dolgoročna sredstva v višini 1.207,9 mio SIT.

Dolgoročne finančne naložbe, ki so se glede na stanje konec leta 2002 zmanjšale za 567,3 mio SIT, predstavljajo v strukturi sredstev 3,5-odstotni delež. Zmanjšanje je posledica vključitve družb Gorenje Glin, d.o.o. in Opte Ptuj, d.o.o. v postopke priprave konsolidiranih računovodskih izkazov.

Pri gibljivih sredstvih je prišlo do znatnega povečanja **zalog**, ki predstavljajo 18,2 % v strukturi sredstev. Zaloge so za 12,2 % višje glede na stanje konec leta 2002, kar pomeni povečanje za 3.185,2 mio SIT. Pretežni del povečanja se nanaša na gotove proizvode in nedokončano proizvodnjo. Porast zalog je posledica večjega fizičnega obsega proizvodnje, porasta cen vhodnih materialov, asortimanskih sprememb in strateških nakupov nekaterih surovin.

Vezava zalog gotovih proizvodov se je glede na leto 2002 povečala za 2 dni in je znašala 23 dni, medtem ko je ostala vezava zalog materiala nespremenjena (39 dni).

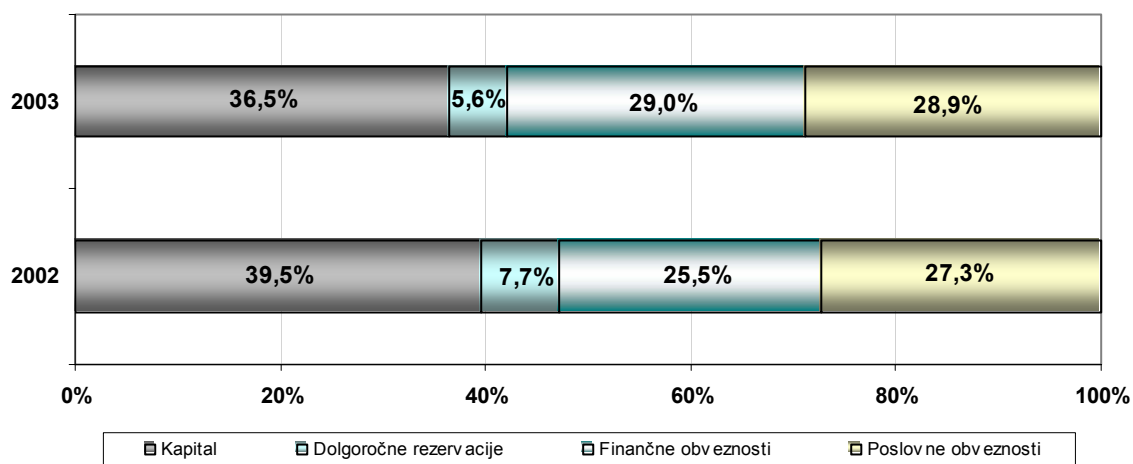
Struktura sredstev

Kratkoročne poslovne terjatve predstavljajo 27,3-odstotni delež v strukturi sredstev Skupine Gorenje. V primerjavi s koncem lanskega leta so višje za 5.527,7 mio SIT oz. za 14,3 %, v strukturi bilance stanja pa so se znižale za 0,3 odstotne točke.

Najpomembnejšo postavko med kratkoročnimi terjatvami predstavljajo kratkoročne terjatve do kupcev, ki so porasle glede na leto 2002 za 3.910,9 mio SIT oz. za 11,3 %. Vezava terjatev do kupcev se je glede na leto 2002 poslabšala s 65 na 67 dni, predvsem zaradi zaostrenega likvidnostnega položaja na trgih JV Evrope.

Kratkoročne finančne naložbe so znašale konec leta 2003 2.195,7 mio SIT. Glede na stanje konec leta 2002 so se zmanjšale za 2.776,9 mio SIT. Pomemben del kratkoročnih finančnih naložb se nanaša na krovno družbo, kjer so se zmanjšali za prodajo odkupljeni vrednostni papirji in kratkoročno dana posojila.

V strukturi **obveznosti do virov sredstev** je prišlo do naslednjih rasti glede na stanje konec leta 2002: kapital se je povečal za 6,6 %, dolgoročne rezervacije so nižje za 17,5 %, dolgoročne obveznosti so višje za 47,2 % in kratkoročne obveznosti za 24,1 %. Tudi v letu 2003 je bila ohranjena ugodna struktura pokrivanja dolgoročnih sredstev z dolgoročnimi viri, ki jih presegajo za 5,3 %.

Struktura obveznosti do virov sredstev

Kapital je predstavljal v strukturi obveznosti do virov sredstev konec leta 2003 36,5 %; glede na stanje konec leta 2002 se je delež kapitala v strukturi znižal za 3,0 odstotne točke. Bilančna vsota je rasla hitreje, kot je rasel kapital. Rast kapitala je bila 6,6-odstotna, bilančna vsota pa je porasla za 15,4 %. Kapital se je nominalno povečal za 3.662,7 mio SIT, v strukturi virov sredstev pa se je njegov delež znižal kot posledica zmanjšanja kapitala za izplačilo dividend in znižanja manjšinskega kapitala zaradi spremembe lastniškega strukture v družbah Gorenje Tiki, d.o.o. in Gorenje Notranja oprema, d.d. ter strukturnega povečanja finančnih obveznosti.

Dolgoročne rezervacije so se glede na stanje konec leta 2002 znižale, ker je bilo v letu 2003 več koriščenih in sproščenih rezervacij, kot je bilo dodatno oblikovanih. Nižje so za 1.902,5 mio SIT oziroma za 17,5 %, predvsem zaradi koriščenja rezervacij za prodajne garancije, velika popravila in odpiranje novih trgov, v skladu z načrtom koriščenja dolgoročnih rezervacij. V strukturi obveznosti do virov sredstev se je njihov delež glede na stanje konec leta 2002 znižal za 2,1 odstotno točko in je znašal 5,6 %.

Dolgoročne finančne obveznosti so se povečale za 6.081,3 mio SIT oziroma za 47,4 %. Pretežni del povečanja se nanaša na družbe Gorenje Zagreb, d.o.o., Gorenje, d.d. in Gorenje Real Spol s r.o.; delno je povečanje tudi posledica vključitve družb Gorenje Glin, d.o.o. in Opte Ptuj, d.o.o. v Skupino. Glavnina povečanja dolgoročnih finančnih obveznosti je posledica financiranja naložb. V strukturi obveznosti do virov sredstev predstavljajo dolgoročne finančne obveznosti 11,7-odstotni delež (konec leta 2002 9,2 %).

Kratkoročne finančne obveznosti, ki predstavljajo v strukturi obveznosti do virov sredstev 17,3-odstotni delež, so se glede na konec leta 2002 povečale za 5.138,9 mio SIT. Pretežni del finančnih obveznosti predstavljajo obveznosti do bank. Povečanje kratkoročnih finančnih obveznosti je bila posledica povečanja obsega sredstev, ki je bil potreben za financiranje povečanih terjatev in zalog. V strukturi obveznosti do virov sredstev se je delež kratkoročnih finančnih obveznosti glede na leto 2002 povečal za 1,0 odstotno točko.

Kratkoročne poslovne obveznosti so se povečale za 8.993,9 mio SIT glede na stanje konec leta 2002 oziroma za 25,1 %. Pretežni del povečanja se nanaša na krovno družbo, kjer je povečanje posledica povečanih dobav in doseganja dejansko podaljšanih plačilnih rokov pri dobaviteljih. Povprečne vezave obveznosti do dobaviteljev so znašale v letu 2003 85 dni.

Pasivne časovne razmejitve so se glede na stanje konec leta 2002 znižale za 402,7 mio SIT; njihov delež se je v strukturi obveznosti do virov sredstev znižal za 0,5 odstotnih točk in je znašal 1,2 %.

Uprava družbe ocenjuje poslovne rezultate leta 2003 kot dobre, še posebej glede na težke okoliščine poslovanja v letu 2003.

3.4. Povzetek računovodskih izkazov Skupine Gorenje v skladu z MSRP

Pripravo računovodskih izkazov Skupine Gorenje za leto 2003 v skladu z določili Mednarodnih standardov računovodskega poročanja, katerih povzetki so objavljeni v letnem poročilu, je pregledala revizijska družba KPMG Slovenija, d.o.o., in k računovodskim izkazom podala pozitivno mnenje.

Konsolidirani izkaz poslovnega izida v skladu z MSRP

v TSIT		
	2003	2002
1. Čisti prihodki od prodaje	196.230.665	181.517.971
2. Sprememba vrednosti zalog	2.295.496	508.754
3. Drugi prihodki od poslovanja	3.672.107	4.588.325
4. Stroški blaga, materiala in storitev	-147.645.343	-137.225.364
5. Stroški dela	-35.913.806	-30.644.764
6. Amortizacija	-9.271.624	-8.195.863
7. Drugi odhodki poslovanja	-2.247.291	-2.539.893
8. Neto stroški financiranja	-2.369.013	-1.006.711
9. Prihodki na podlagi deležev v dobičku	133.063	90.330
10. Rezervacije	-90.972	-1.665.822
11. Dobiček pred obdavčitvijo	4.793.283	5.426.963
12. Davek od dobička	105.588	-787.328
13. Dobiček po obdavčitvi	4.898.871	4.639.635
14. Delež manjšinskih lastnikov	68.528	83.846
15. Delež večinskih lastnikov	4.830.343	4.555.789
16. Čisti dobiček za obdobje	4.898.871	4.639.635

Konsolidirana bilanca stanja v skladu z MSRP

		v TSIT	
		2003	2002
SREDSTVA		159.758.129	137.024.933
A. Stalna sredstva		80.794.856	63.799.846
I. Opredmetena osnovna sredstva		73.739.635	57.149.847
II. Nepredmetena dolgoročna sredstva		2.420.694	901.858
III. Dolgoročne finančne naložbe		4.275.273	5.126.696
IV. Dolgoročne terjatve		293.749	378.765
V. Odloženi davek		65.506	242.679
B. Gibliva sredstva		78.963.273	73.225.087
I. Zaloge		29.344.376	26.095.555
II. Terjatve do kupcev		40.890.775	35.533.569
III. Kratkoročne finančne naložbe		2.160.535	4.031.500
IV. Denar in denarni ustrezniki		2.651.862	3.090.159
V. Druge terjatve in druga sredstva		3.915.726	4.474.304
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		159.758.129	137.024.933
A. Kapital		57.291.835	52.349.348
I. Delnice		12.200.000	12.200.000
II. Rezerve		29.439.315	28.674.503
III. Prevrednotovalni popravek kapitala		8.088.032	6.417.328
IV. Zadržan čisti dobiček		7.788.986	5.110.125
V. Lastne delnice		-707.169	-823.941
VI. Manjšinski kapital		482.668	771.334
B. Rezervacije		7.868.065	9.782.772
C. Odloženi davek		593.301	1.190.761
Č. Finančne in poslovne obveznosti		92.599.794	72.247.167
I. Dolgoročna posojila		18.919.501	12.838.168
II. Druge dolgoročne obveznosti		6.118	21.612
III. Odloženi prihodki		511.630	462.493
IV. Obveznosti do dobaviteljev		39.494.444	31.567.768
V. Kratkoročna posojila		28.086.111	22.715.145
VI. Druge kratkoročne obveznosti		5.581.990	4.641.981
D. Vnaprej vračunani stroški		1.405.134	1.454.885

Konsolidirani izkaz denarnih tokov v skladu z MSRP

	2003	TSIT 2002
A. DENARNI TOK PRI POSLOVANJU		
Dobiček pred obdavčitvijo	4.793.282	5.426.963
Prilagoditve za:		
Amortizacija	9.271.624	8.195.863
Odloženi prihodki in vnaprej vračunani stroš.	-609	236.258
Odhodki od financiranja	2.235.950	916.381
Povečanje dolgoročnih rezervacij	-1.914.707	724.305
Povečanje odloženih davkov	-420.287	-7.825
Dobiček iz poslovanja pred spremembo čistih obratnih sredstev	13.965.254	15.491.945
Povečanje terjatev	-4.713.612	-4.505.183
Povečanje zalog	-3.248.821	-4.786.575
Povečanje poslovnih obveznosti	9.061.290	6.523.850
Pri poslovanju pridobljena sredstva	1.098.857	-2.767.908
Plačane obresti in tečajne razlike	-2.235.950	-916.381
Plačani davki iz dobička	105.588	-361.516
Čista denarna sredstva iz poslovanja	12.933.749	11.446.140
B. DENARNI TOK IZ INVESTICIJSKE DEJAVNOSTI		
Prodaja deležev in delnic družb	2.722.388	-251.506
Nakup osnovnih sredstev	-26.264.580	-15.465.395
Čista denarna sredstva iz investicijske dejavnosti	-23.542.192	-15.716.901
C. DENARNI TOK IZ FINANCIRANJA		
Prejeta dolgoročna posojila	6.081.333	1.776.200
Prejeta kratkoročna posojila	5.160.867	3.842.381
Izplačilo dividend	-1.188.825	-1.008.843
Odprodaja lastnih delnic	116.771	
Čista denarna sredstva iz financiranja	10.170.146	4.617.738
Č. KONČNO STANJE DENARNIH SREDSTEV		
Denarni tok iz tečajnih razlik	0	59.910
Povečanje (zmanjšanje) v denarnih sredstvih	-438.297	406.887
Denarna sredstva in depoziti na dan 1.1.	3.090.159	2.683.272
Denarna sredstva in depoziti na dan 31.12	2.651.862	3.090.159

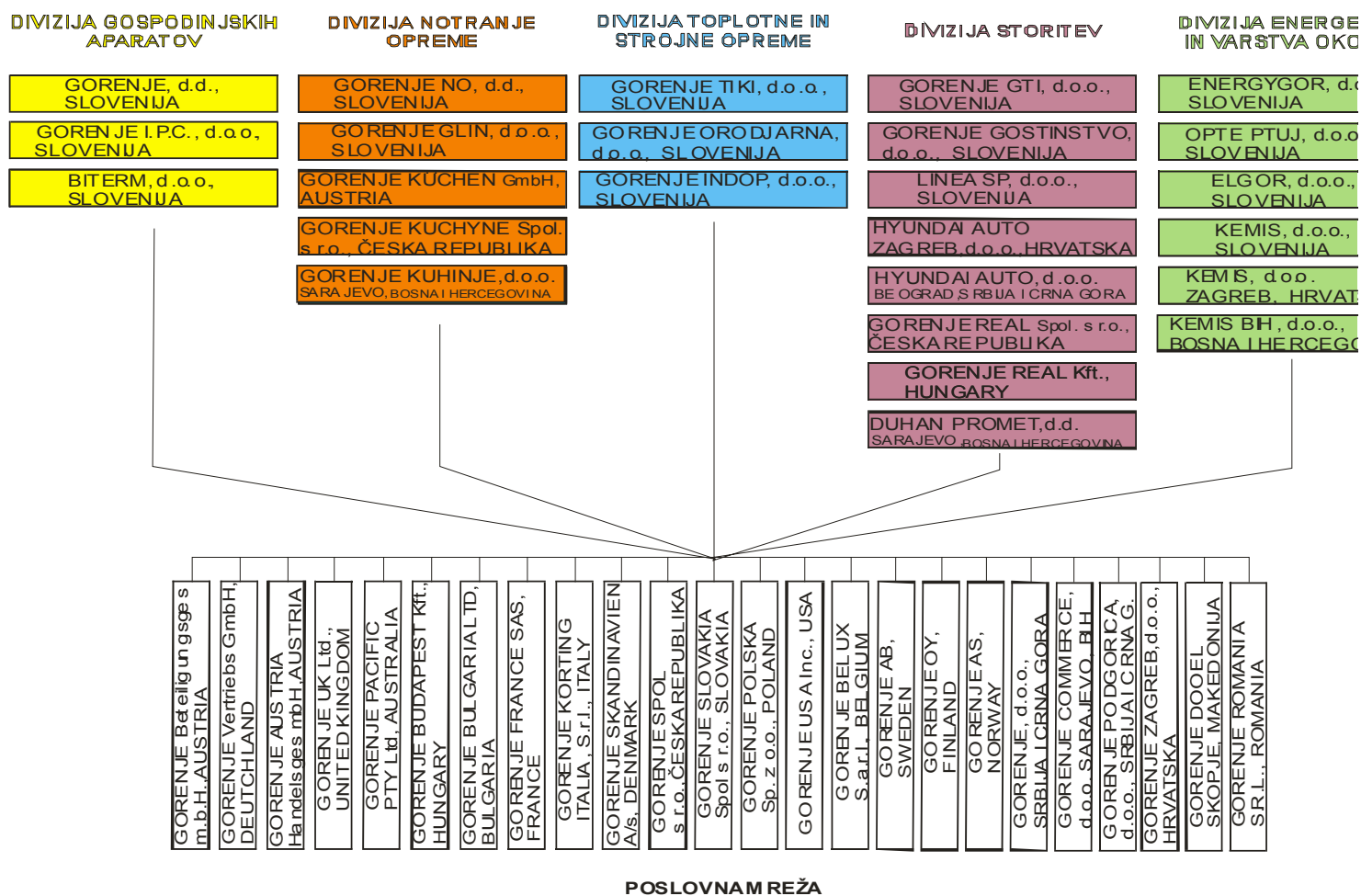
Izkaz gibanja kapitala v skladu z MSRP

v TSIT	Osnovni kapital	Rezerve iz dobička	Preneseni čisti poslovni izid	Čisti Poslovni izid	Lastne delnice	Prevrednotovalni in prevedbeni popravki kapitala	Manjšinski kapital	Skupaj
Začetno stanje 1.1.2003	12.200.000	28.674.503	2.919.722	2.190.403	-823.941	6.417.328	771.334	52.349.349
vnos čistega poslovnega izida poslovnega leta				4.830.342			68.528	4.898.870
vnos zneska prevrednotovalnega in prevedbenega popravka kapitala						1.670.704		1.670.704
vnos zneska dobička pri prodaji lastnih delnic		83.753						83.753
neizplačane dividende za lastne delnice			29.175					29.175
odprodaja lastnih delnic					116.772			116.772
razporeditev bilančnega dobička leta 2002 za oblikovanje drugih rezerv iz dobička		1.897.497	-1.897.497					0
razporeditev čistega poslovnega izida 2003 za oblikovanje statutarnih rezerv		478.185		-478.185				0
razporeditev čistega poslovnega izida 2003 za oblikovanje drugih rezerv iz dobička po sklepu Uprave		2.151.833		-2.151.833				0
sprostitev drugih rezerv iz dobička v preneseni čisti poslovni izid		-2.334.141	2.334.141					0
prenos čistega poslovnega izida 2002			2.190.403	-2.190.403				0
izplačilo dividend		-1.113.946	-104.054					-1.218.000
znižanje manjšinskega kapitala							-357.194	-357.194
odprava prevrednotenij preteklih let		-398.369	116.772					-281.597
Končno stanje 31.12.2003	12.200.000	29.439.315	5.588.662	2.200.324	-707.169	8.088.032	482.668	57.291.835

	Osnovni kapital	Rezerve iz dobička	Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid poslovnega leta	Lastne delnice	Prevrednotovalni in prevedbeni popravki kapitala	Manjšinski kapital	Skupaj
v TSIT								
Začetno stanje 1.1.2002	12.200.000	24.955.241	3.505.867	1.960.627			2.513.745	45.135.480
vnos čistega poslovnega izida poslovnega leta				4.555.789			83.846	4.639.636
vnos zneska prevrednotovalnega in prevedbenega popravka kapitala						6.225.273	116.347	6.341.620
razporeditev bilančnega dobička leta 2001 za oblikovanje drugih rezerv iz dobička		1.541.445		-1.541.445				0
razporeditev čistega poslovnega izida 2002 za oblikovanje rezerv za lastne deleže		823.941		-823.941				0
razporeditev čistega poslovnega izida 2002 za oblikovanje drugih rezerv iz dobička po sklepu Uprave in Nadzornega sveta								0
prenos čistega poslovnega izida 2001		1.960.627		-1.960.627				0
prenos prevrednotenj		-606.751	414.698			192.053		0
izplačilo dividend			-1.000.843					-1.000.843
znižanje manjšinskega kapitala							-1.942.604	-1.942.604
nakup lastnih delnic					-823.941			-823.941
Končno stanje 31.12.2002	12.200.000	28.674.503	2.919.722	2.190.403	-823.941	6.417.326	771.334	52.349.348

Organizacijska shema Skupine Gorenje

ORGANIZACIJSKA SHEMA SKUPINE GORENJE

Predstavitev družb Skupine Gorenje

Divizija Gospodinjskih aparatov

Gorenje gospodinjski aparati, d.d.
Predsednik Uprave: Franjo BOBINAC

Partizanska 12
3503 Velenje
Tel.: 03 899 10 00
Fax: 03 899 28 00

E-mail: marketing@gorenje.si
<http://www.gorenje.com>

BITERM, Proizvodnja termostatov, d.o.o.
Direktor: Simon KUMER (do 31.3.2004)
Danilo REHER (od 1.4.2004)

Hrastje 2a
3256 Bistrica ob Sotli
Tel.: 03 800 13 00
Fax: 03 800 13 20

E-mail: biterm@siol.net
<http://www.gorenje.com>

Gorenje I.P.C.,
Invalidsko podjetniški center, d.o.o.
Direktor: Franc PLASKAN (do 31.3.2004)
Simon KUMER (od 1.4.2004)

Partizanska 12
3503 Velenje
Tel.: 03 899 16 47
Fax: 03 899 26 35

E-mail: vodstvo.ipc@gorenje.si

Divizija Notranje opreme

Gorenje Notranja oprema, d.d.

Direktor: Gregor VERBIČ
Partizanska 12
3320 Velenje
Tel.: 03 898 51 11
Fax: 03 898 51 13 / 14

E-mail: gregor.verbic@gorenje-no.si
<http://www.gorenje-no.si>

Gorenje Glin, d.o.o.

Direktor: Marjan DOBROVC
Lesarska cesta 10
3331 Nazarje
Tel.: 03 839 31 00
Fax: 03 583 23 41

E-mail: info@gorenje-glin.si
<http://www.gorenje-glin.si>

Gorenje Kuhinje, d.o.o.

Direktor: Tomaž URLEB
Ul. Kamenolom br. 11
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina
Tel.: +387 33 771 380
Fax: +387 33 771 390

E-mail: tomaz@gorenje.ba
<http://www.gorenje-no.si>

Gorenje Kuchyně spol s r.o.

Direktor: Suad HADŽIĆ
Hlavní 316
250 64 Mešice u Prahy
Česká republika
Tel.: +420 283101942
Fax: +420 283101927

E-mail: gorenje@gorenje.cz
<http://www.gorenje.cz>

Gorenje Küchen GmbH

Direktor: Stanko KRANJC
Südbahnhofgelände, Straße C
A-1100 Wien
Österreich
Tel.: +43 1 601 31
Fax: +43 1 603 31 04

E-mail: kranjc@gorenje.at
<http://www.gorenje.at>

Gorenje Küchen GmbH Küchenmöbelerzeugung

Direktor: Stanko KRANJC
Werndlstraße 7 + 9
A-4240 Freistadt
Österreich
Tel.: +43 7942 709 0
Fax: +43 7942 709 11

E-mail: info.kuechen@gorenje.at
<http://www.gorenje-kuechen.at>

Divizija Toplotne in strojne opreme

Gorenje Tiki, Proizvodnja grelnikov vode, d.o.o.

Direktor: Brane APAT
Magistrova 1
1521 Ljubljana
Tel.: 01 5005 600 / 602
Fax: 01 5005 700

E-mail: info@gorenjetiki.si
<http://www.gorenjetiki.si>

Gorenje Orodjarna, d.o.o.

Direktor: Marjan KOVAČ
Partizanska 12 b
3503 Velenje
Tel.: 03 899 24 11
Fax: 03 899 26 33

E-mail: prodaja@gorenje-orodjarna.si
<http://www.tecos.si/gorenje-orodja/gorenje-slo.htm>

Gorenje Indop, Projektiranje, proizvodnja in trženje industrijske opreme, d.o.o.

Direktor: Rihard GRUDNIK
Partizanska 12 d
3503 Velenje
Tel.: 03 586 47 41
Fax: 03 586 44 79

E-mail: gorenje-indop@siol.net
<http://www.gorenje-indop.si>

Divizija Storitve

Gorenje GTI, trgovina, inženiring, d.o.o.

Direktor: Vincenc TURK
Partizanska 12
3320 Velenje
Tel.: 03 899 13 94
Fax: 03 899 26 06

E-mail: gt@gorenje.si
<http://www.gorenje.com>

Gorenje Gostinstvo, d.o.o.

Direktorica: Saša OPREŠNIK
Partizanska 12
3320 Velenje
Tel.: 03 899 13 32
Fax: 03 899 26 67

E-mail: gorenje.gostinstvo@siol.net
<http://www.gorenje.com>

Linea, Stanovanjsko podjetje, d.o.o.

Direktor: Franjo GJERKEŠ
Prešernova 8
3320 Velenje
Slovenija
Tel.: 03 586 94 35
Fax: 03 586 94 36

E-mail: info@linea.si
<http://www.linea.si>

Hyundai auto Zagreb, d.o.o.

Direktor: Boris ANTOLOVIĆ
Slavonska avenija 11 B
10000 Zagreb
Hrvatska
Tel.: + 385 1 24 11 030
Fax: + 385 1 24 11 039

E-mail: sanja.toncic@hyundai-auto.hr

Hyundai Auto d.o.o. Beograd

Direktor: Nenad IGNJATOVIĆ
Uzun Mirkova 3 a
11000 Beograd
Jugoslavija
Tel.: + 381 11 3283 505
Fax: + 381 11 3283 174

E-mail: sekretariat@hyundai-auto.co.yu

Gorenje Real Spol. s r.o.

Direktor: Esad MUJAKIĆ
Pobočná 1/1395
14100 Praha 4 – Michle
Česká republika

Gorenje Real Kft.

Direktor: Jožef KOCON
Manyoki ut. 5 l. em 7.
1118 Budapest
Hungary

Divizija Energetike in varstva okolja

ENERGYGOR, Ravnanje z odpadki, trgovina in posredništvo, d.o.o.

Direktorica: Vilma FECE
Partizanska 12
3320 Velenje
Tel.: 03 899 16 23
Fax: 03 899 25 16

ELGOR, Oskrba z energijo, trgovina in posredništvo, d.o.o.

Direktor: Vincenc TURK
Partizanska 12
3320 Velenje
Tel: 03 899 1440
Fax: 03 899 2606

OPTE PTUJ, d.o.o.

Direktor : Marjan PIŠEK
Žabjak 1
2250 Ptuj
Tel.: 02 745 90 00
Fax: 02 745 90 12
E-mail: opte@siol.net

KEMIS, d.o.o.

Direktor: Zoran MATIĆ
Sudiščak 3
10000 Zagreb
Hrvatska
Tel.: +385 1 46 38 011
Fax: +385 1 46 38 013

KEMIS, Kemični izdelki, predelava in odstranjevanje odpadkov d.o.o.

Direktor: Emil NANUT
Kajuhova 4, Preserje
1235 Radomlje
Tel.: 01 729 50 36
Fax: 01 729 50 40
E-mail: info@kemis.si
<http://www.kemis.si>

KEMIS BIH, d.o.o.

Direktor: Nataša IBRAHIMAGIĆ
Kralja Tvrtka b.b.
75300 Lukavac
Bosna i Hercegovina
Tel.: +387 35 569 958
Fax: +387 35 572 764

Poslovna mreža v tujini

Gorenje Beteiligungsgesellschaft mbH

Direktor: Ivan VITEŽNIK
Keplerplatz 12
A-1100 Wien
Österreich
Tel.: +43 1 607 00 70
Fax: +43 1 607 00 709
E-mail: sekretariat@gorenje.net

Gorenje Vertriebs GmbH

Direktor: Alojz GABROVEC
Garmischer Straße 4-6
D-80339 München
Postfach 20 09 53, 80009 München
Deutschland
Tel.: +49 89 502 070
Fax: +49 89 502 07100
E-mail: info@gorenje.de
<http://www.gorenje.de>

Gorenje Austria Handelsges. mbH

Direktor: Stanko KRANJC
Südbahnhofgelände, Straße C
A-1100 Wien
Österreich
Tel.: +43 1 601 31
Fax: +43 1 603 31 04
E-mail: kranjc@gorenje.at
<http://www.gorenje.at>

Gorenje UK Ltd.

Direktor: Jure FIŠER
27-37 St. George's Road
London SW 19 4 DS
United Kingdom
Tel.: +44 20 82 47 39 80
Fax: +44 20 82 47 39 99
E-mail: info@gorenje.co.uk
<http://www.gorenje.co.uk>

Gorenje Pacific Pty. Limited

Direktor: Darko JANJIČ
P.O.Box 2267
North Parramatta
NSW 2151
Australia
Tel.: +61 2 9894 5539
Fax: +61 2 9899 4253
E-mail: gorenje@bigpond.com

Gorenje Budapest Kft.

Direktor: Jožef KOCON
Dohány utca 20
1077 Budapest
Hungary
Tel.: +36 1 4133140
Fax: +36 1 4133149
E-mail: info@gorenje.hu
<http://www.gorenje.hu>

Gorenje Bulgaria LTD

Direktor: Darko MLINAR

J. Bourchier Blvd. 77

BG-1407 Sofia

Bulgaria

Tel.: +359 2 962 65 10

Fax: +359 2 962 65 11

E-mail: gorenje@techno-link.com**Gorenje Körting Italia S.r.l.**

Direktor: Andrej PUCER

Via Trento 1

I-34132 Trieste

Italia

Tel.: +39 040 37 52 111

Fax: +39 040 66 21 21

E-mail: info@korting.it<http://www.korting.it>**Gorenje spol s r.o.**

Direktor: Suad HADŽIĆ

Pobočná 1/1395

14100 Praha 4 – Michle

Česká republika

Tel.: +420 2 61 21 78 78

Fax: +420 2 61 21 78 87

E-mail: gorenje@gorenje.cz<http://www.gorenje.cz>**Gorenje Polska Sp. z o.o.**

Direktor: Uroš MAROLT

Ul. 3-Maja 8

05-800 Pruszków

Poland

Tel.: +48 22 738 32 01

Fax: +48 22 738 32 15

E-mail: gorenje@gorenje.pl<http://www.gorenje.pl>**Gorenje BELUX S.a.r.l.**

Direktor: Matej ČUFER

Hoevestraat 25 A 1

1755 Gooik

Belgium

Tel.: +32 54 56 97 61

Fax: +32 54 56 97 63

E-mail: gorenje.belux@busmail.net**Gorenje OY**

Direktor: Klemen PREŠERN

PL 2600 FIN

00002 Helsinki

Finland

Tel.: +358 1 080 22 33

Fax: +358 1 080 22 45

E-mail: kodinkoneet@gorenje.fi**Gorenje France SAS**

Direktor: Matjaž GERATIČ

85, rue Edouard Vaillant – B.P. 228

92306 Levallois – Perret Cedex

France

Tel.: +33 1 45 19 30 08

Fax: +33 1 47 39 08 13

E-mail: gorenje.france@gorenje.fr<http://www.gorenje.fr>**Gorenje Skandinavien A/S**

Direktor: Klemen PREŠERN

Roskildevej 290

2610 Rødovre

Denmark

Tel.: +45 36 72 11 33

Fax: +45 36 722 555

E-mail: alg@gorenje.dk<http://www.gorenje.dk>**Gorenje Slovakia spol s r.o.**

Direktor: Bogdan URH

Krajinska cesta 1

92101 Piešťany

Slovakia

Tel.: +421 33 77 25 535

Fax: +421 33 77 25 947

E-mail: gorenje@gorenje.sk<http://www.gorenje.sk>**Gorenje USA Inc**

Direktor: Darko JANJIČ

P.O.Box 670, 504 Second Street-Suite 202, Castle Rock,

Colorado 80104-0670

U S A

Tel.: +1 720 733 9453

Fax: +1 720 733 9452

E-mail: gorenjeusa@msn.com<http://www.gorenjeusa.com>**Gorenje AB**

Direktor: Klemen PREŠERN

Södergatan 24

SE – 21134 Malmö

Sweden

Tel.: +46 200 22 33 88

Fax: +46 200 22 33 89

E-mail: vitraror@gorenje.se<http://www.gorenje.se>**Gorenje AS**

Direktor: Klemen PREŠERN

Postboks 517 – Sentrum

NO-0105 Oslo

Norway

Tel.: +47 984 618 662

Gorenje, d.o.o., Beograd

Direktor: Marko MRZEL

Kralja Milutina 46

11000 Beograd

Srbija i Crna Gora

Tel.: +381 11 36 10 555

Fax: +381 11 36 13 215

E-mail: office@gorenje-beograd.co.yu**Gorenje Podgorica, d.o.o.**

Direktor: Darko VUKČEVIĆ

Mitra Bakića 150

81000 Podgorica

Srbija i Crna Gora

Tel.: +381 81 620 524

Fax: +381 81 621 929

E-mail: gorenjegg@cg.yu**Gorenje gospodinjski aparati DOOEL,
Društvo za unutrašnja i nadvarešna
trgovina**

Direktor: Nenad JOVANOVIĆ

Partizanska odredi br. 99

1000 Skopje

Makedonija

Tel.: +389 2 362 323 / 361 178

Fax: +389 2 364 177

Telex: +389 2 51 237

E-mail: gorenjesk@unet.com.mk**Društvo za promet na veliko i malo, izvoz i uvoz, Duhanpromet d.d. Sarajevo**

Direktor: Amir ZUKIĆ

Skenderpašina 27

71000 Sarajevo

Bosna i Hercegovina

Tel.: + 387 33 665 370

Fax: + 387 33 200 536

E-mail: dd@bih.net.ba**Gorenje Moskva**

Direktor: Marko ŠPAN

1 Smolenskij per., d.5, str.1

121099 Moskva

Russia

Tel.: +7 095 937 97 35 / 36 / 37

Fax: +7 095 937 97 38

E-mail: info@gorenje.ru**Gorenje Ukraine**

Direktor: Jan ŠTERN

15 Turgenevskaya Str., 4-th floor

Kiev, 01054

Ukraine

Tel.: +380 44 490 22 44 (8 channels)

Fax: +380 44 490 22 44

E-mail: info@gorenje.ua<http://www.gorenje.ua>**Gorenje Commerce, d.o.o.**

Direktor: Janez KUMER

Ul. Kamenolom br. 11

71215 Blažuj-Sarajevo

Bosna i Hercegovina

Tel.: +387 33 773 050

Fax: +387 33 628 922

E-mail: amela@gorenje.ba**Gorenje Zagreb, d.o.o.**

Direktor: Janez ŽIVKO

Slavonska avenija 26/4

10000 Zagreb

Hrvatska

Tel.: +385 1 241 50 10

Fax: +385 1 241 50 09

E-mail: mladen.pericek@gorenje.hr**Gorenje Romania S.R.L.**

Direktor: Tone PRISLAN

Sos. Nordului nr. 24-26, Sector 1

Bucharest

Romania

Tel.: +40 21 233 33 90 / 71

Fax: +40 21 233 32 69

E-mail: gorenje@gorenje.ro<http://www.gorenje.ro>**Predstavništva****Gorenje Athens**

Direktor: Manzulur – Haque CHOWDHURY

Centrum Buildings A-6

166 75 Glyfada, Athens

Greece

Tel.: +30 2 10 96 41 666

Fax: +30 2 10 96 26 207

E-mail: gorenje@otenet.gr

Direktor: Roman JEGLIČ

Str. Bograd 15

660049 Krasnojarsk

Russia

Tel./Fax: +7 3912 66 1020

E-mail: gorenje@online.ru

Gorenje España

Direktor: Branko VITAMVAS

C./Nicaragua 46 3.3

ES-08029 Barcelona

España

Tel.: +34 93 363 02 17

Fax: +34 93 363 30 23

E-mail: info@gorenjespain.com

Gorenje, d.d. Velenje, Predstavništvo Beograd

Direktor: Jure TOPLAK

Uzun Mirkova 3 a

11000 Beograd

Srbija i Crna Gora

Tel.: +381 11 3283 505

Fax: +381 11 3283 174

E-mail: jurij.toplak@hyundai-auto.co.yu

Gorenje gospodinjski aparati, d.d.**Predstavništvo v Prištini**

Direktor: Roman MELANŠEK

Veternik bb

38000 Priština

Kosovo

Tel.: 041/624 995